דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסד ועורך ראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם "לשרכם"(?)

יום ג', ח' בתשרי תשל"ה, 24 בספטמבר 1974 • גליון 15095
היום 12 עמודים • המחיר 1.05 ל"י

היום ב"דבר":

- תוסיין זורק כפפה / אהוד יערי
- ראיון אסאד ב"ביזוויק"
- פרקטיקה פרטית ושרות ציבורי / שמעון פינס
- הרופאים אינם שונים / אהרן גבע
- הדרוזים המתקדמים והמקופחים / יואל דר
- דרוש: מס הון נטו / יעקב ארנון
- חלוקת תקבולי נפט / פרופ' ד. ששון
- מדריך לבידור, ברידג' וביקורת קולנוע / עמ' 11
- לבריאות / עמ' 12

מזג האוויר

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 16—27 מעלות, השומרון 17—27, תל אביב 19—28, נהריה 17—28, לוד 15—31, צפת 16—27, יריחו 18—36, חיפה 21—28, עזה 19—29, טבריה 12—32, באר שבע 16—31, צפת 17—29, אילת 22—35, עפולה 15—30 ומפרץ שלמה 24—35 מעלות.
הלחות ללא שינוי.

Chrysler 2 litre
Chrysler 160
מכונית טובה
מבית טוב
בית קרייזלר - מבשירי תנועה

פורד וקיסינג'ר דורשים מהערבים להוזיל מחיר הנפט

"מחירים סחטניים נושאים סכנת מיתון בין־לאומי והתמוטטות הסדר והבטחון בעולם"

דטרויט, (א. פ. ויו. פ.). — נשיא ארה"ב ג'יראלד פורד ושר החוץ שלו ד"ר הנרי קיסינג'ר דרשו אתמול ממדינות ערב, בנאומים נפרדים, להוזיל את מחירי הנפט הנוכחיים. השניים השתמשו במונחים תקיפים כדי לתאר את הסכנות שיצמחו מהמשך האמרת המחירים והבהירו, כי המערב לא יוכל להשלים עם מחירים כאלה.

בנאום בפני ועידת האנרגיה העולמית בדטרויט הצהיר פורד: "מדינות ריבוניות אינן יכולות להרשות שמדיניותן תוכתב וגורלן יוכרע באמצעות פיזותים(?) וסידורים מלאכותיים בשוקי חמרי הגלם".

בנאום בעצרת האו"ם אמר קיסינג'ר: "המחירים שעלו כתוצאה מהחלטה פוליטית יכולים גם לרדת כתוצאה מהחלטה פוליטית".

פורד השתמש במונחים חריפים יותר מכל נשיא אמריקאי אחר בקשר לבעיית הנפט באמרו: "במרוצת ההיסטוריה יצאו אומות למלחמה בגלל יתרונות טבעיים כגון מקורות מים, מזון או דרכים נוחות. אולם, בעידן הגרעיני מלחמה כרוכה בסיכונים שאין לקבלם לכל המין האנושי משום שכל סכסוך מקומי יכול להידרדר לשואה גלובאלית". "קשה להזין(?) בבעיית האנרגיה — אמר — בלא להשתמש במונחים של יום הדין. הסכנה היא ברורה, הסכנה היא חמורה ואף על פי כן אני אופטימי".

גם פורד וגם קיסינג'ר קראו להדוק שיתוף פעולה בין יצרנים וצרכנים על פני עימות. פורד אמר, כי אסטראטגיה עולמית של שיתוף פעולה תוכל להתגבר על בעיות האנרגיה, אך לצורך זה יש להגיע לרמת מחירים חדשה לדלק, אשר תיתן תמריץ ליצרן מבלי לערער את כלכלת הצרכנים. "אנו מכירים בשאיפת היצרנים להשיג מחיר הוגן תמורת הנפט שלהם, כדי לפתח את משקיהם. אבל מחירים סחטניים יכולים רק לעוות את הכלכלה העולמית והם נושאים עמם סכנה של מיתון בין־לאומי והתמוטטות הסדר והבטחון בעולם".

פורד מנה ארבעה עקרונות לשיתוף פעולה:
- ● כל המדינות חייבות לחתור להגברת תפוקת הנפט, כל אחת בהתאם למשאביה ורמתה הטכנולוגית.
- ● יש לצמצם את קצב הגידול בצריכת האנרגיה ולחסל בזבוזים.
- ● רוח של שיתוף פעולה היא חיונית ביותר. אין דבר שיפגע פגיעה קשה יותר מאשר מדיניות שבה ינסו הצרכנים להתחרות זה בזה. במקרה כזה ייפגעו כל התקוות להסדר בין־לאומי של הבעיה.
- ● יש להקדיש תשומת לב מיוחדת למצבן של המדינות העניות, שיסבלו בצורה קיצונית אם לא תרוכך(?) בעיית האנרגיה.

פורד קידם בברכה את "הסכם בריסל", שבו הסכימו 12 המדינות הצרכניות הגדולות ביותר לפעול במשותף באמצעות התחלקות בנפט במקרה של אמברגו חדש, קיצוצים בתפוקה וכד'. הוא רואה זאת כהפגנה מעשית של שותפות בין־לאומית. "שום מדינה אינה יכולה לפתור את בעיית האנרגיה לבדה", אמר. "כנשיא, אני מציע את השתתפותה של אמריקה לכל אומה אחרת המעוניינת להשתלב במאמץ משותף. ההתחלה נעשתה בבריסל ויש לקיים את התנופה".

פורד אמר, כי כל אדם חש בהשפעת העליה המסחררת של מחירי הנפט. בעיית המזון, האינפלאציה, המערכת המוניטארית ועוד כולם קשורים לבעיית האנרגיה. כן הצהיר פורד שארה"ב תמשיך לחתור לעצמאות בתחום האנרגיה.

שעות ספורות לאחר מכן נאם קיסינג'ר באו"ם ואף הוא השמיע אזהרה חריפה כלפי מדינות ערב. הוא אמר, כי כשהעולם עומד על סף משבר כלכלי אי אפשר להרשות למחירים הנוכחיים של הנפט להישאר בתוקף ועל אחת כמה וכמה שאין לסבול האמרה נוספת. הוא הזהיר, כי המדינות העניות, הסובלות באופן נואש מחוסר במזון, עלולות להתמוטט אם תתפתח סחרחרת אינפלאציונית. גם הוא סבור, שליצרני הנפט מגיע מחיר הוגן אך אמר, כי שום מדינה אינה צריכה "להגדיל את עושרה" של המדינות הפחות כפר(?)... תחות שהן הפגיעות יותר למחירים הסחטניים.

קיסינג'ר הסביר, כי ארה"ב מוכנה לשיתוף פעולה למען הכפלת תוצרת המזון העולמית עד סוף המאה. ארה"ב שוקדת להציג בקרוב הצעות להגברת ייצור הדשנים, להרחבת המחקר ולהקמת מאגר מזון שישמש כעתודה למקרי חירום.

ועוד הודיע קיסינג'ר כי ארה"ב מוכנה לקלוט השקעות רציניות של דולארי־נפט והיא מקדמת בברכה מתן תפקיד חשוב יותר ליצרני הנפט במוסדות כלכליים בין־לאומיים. אך תנאי לכך שתושג הבנה חדשה בין יצרנים וצרכנים. הבנה כזו צריכה להיות מבוססת, כאמור, על הוזלת מחירי הנפט.

סימני האטה בבניה ובצריכה

דאגה נוכח משיכות הממשלה מבנק ישראל

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

יש סימנים ראשונים להאטת הפעולות הכלכליות בענפי הבניה ובצריכה הפרטית, שיתכן אינם מצביעים על הקלה(?) מסוימת בלחצי הביקוש המקומיים... [illegible] מסר אתמול מנכ"ל בנק ישראל, ד"ר אליעזר שפר, בפני ועדת הכספים של הכנסת.

[illegible] הוסיף ד"ר שפר, קשיי ... בענפים אחדים כמו ... תעשיות הלבדים והטקסטיל, ... בקשיי שיווק ובמיתון ... גם בתחום המחירים יש ... האטה, אבל אם לוקחים בחשבון את הגורמים העונתיים והמיוחדים, קשה עדיין להסיק שחלה ירידה משמעותית בלחצי הביקוש המקומיים, ואילו תגובות כלכליות באות בפיגור. יש להמתין מספר חדשים ולראות כיצד משפיעים הצעדים שננקטו עד כה על המחירים והביקוש.

ד"ר שפר ציין, כי ההאטה בקצב עליית המחירים בחדשים האחרונים הביאה, כנראה, לציפיות נוספות, דבר שהקטין את רכישת אג"ח הממשלתיות הצמודות על־ידי הציבור. עקב התפתחות זו, וכן גידול הפער בין הכנסות והוצאות, נאלצה הממשלה ללוות מבנק ישראל ולהזרים כסף למשק בחודש אוגוסט. פעולה זו נמשכה גם בחלק הראשון של ספטמבר ומעוררת דאגה. הוא הוסיף, כי המשקל הרב שיש למאזן התשלומים ולתקציב הממשלה במשק גורם לעתים לתנודות חזקות לטווח הקצר ויש לעמוד על המשמר שהשפעות אלה לא ימשכו גם לטווח הארוך.

לשקול הגבלות על האשראי המכוון

מנכ"ל בנק ישראל עמד על תוצאות מדיניות הקפאת האשראי שהביאה לחיסול הרזרבות הנזילות של הבנקים כמעט לחלוטין. בין הגורמים שהביאו להתפתחות זו מנה החלפת אשראי חפשי של הבנקים בבין־משנה של בנק ישראל ורכישת ניירות ערך ממשלתיים מהבנקים על־ידי בנק ישראל.

ד"ר שפר סבור, שרמת הקפאת האשראי בהיקף של 6 מיליארד ל"י היתה גבוהה למדי. מאז חלה ירידה באשראי החפשי בכ־180 מיליון ל"י, ואילו האשראי המכוון גדל מאז ההקפאה בכ־280 מיליון ל"י. לדעת מנכ"ל בנק ישראל, נוכח ההזרמה הרבה של הממשלה והמטרה החשובה של המלחמה באינפלציה, יש לשקול גם הגבלות על האשראי המכוון בלי לפגוע באשראי ליצוא.

קרא ב"דבר" מחר

- ★ **אלופים** (מיל.) על לקחים ממלחמת יום הכיפורים
- ★ המצחון הישראלי במלחמה — מאת **חגי אשד**
- ★ "רשימת מוגי־הלב" בצבא המצרי — מאת **אהוד יערי**
- ★ מומחה ערבי על האסטרטגיה שעל מדינות ערב לנקוט ב"מלחמה החמישית"
- ★ יהדות התפוצות אחרי יום כיפור — מאת **שלמה שפיר**
- ★ אב שכול מספיד — מאת **אל"מ (מיל.) בן־ציון טחן**
- ★ דפים מספרות מלחמת יום הכיפורים — מאת **ישראל נוימן**
- ★ איך להימנע מחזרה על מחדלים — מאת **שמשון עופר**
- ★ ועוד מאמרים ורשימות של סופרי "דבר" בארץ ובעולם.

מוזיאון הארץ

גדולה עוגן - פיסול בחומר במוזיאון הקרמיקה

שעות הביקור:
א'—ה' מ־9.00 עד 16.00
ו' וערבי חגים מ־10.00 עד 13.00
שבתות וחגים מ־10.00 עד 14.00
בשבת הכניסה חופשית

200 שריונאים ב־50 טנקים בלמו במשך 16 שעות 550 טנקים סוריים

מאת אריה מאיר — כתב עת"ים בחיפה

200 שריונאים בעצום, שאיישו כ־50 טנקים, מנעו במלחמת יום הכיפורים שואה מעם ישראל לאחר שהצליחו לעצור ולבלום כ־16 שעות בקירוב כ־550 טנקים סורים שאיימו לפרוץ את המעברים לכנרת, לשטוף את הגליל ולנתק משטחה של ישראל.

פרטים על קרב־גבורה זה, בו נהרגו ונפצעו רבים מלוחמי־הכוח, נמסרו לראשונה השבוע במפגש שקיימו כמה משריונאי־היחידה לציון יום השנה הראשון לפרוץ מלחמת יום־הכיפורים.

השריונאים, אנשי יחידת המילואים הראשונה שעלתה לרמת־הגולן עם פרוץ הקרבות, איבדו 84 מחבריהם לנשק בקרב־הבלימה האכזר ובאלה שבאו לאחריו.

בלחימתו העיקשת הצליח הכוח לגשר על הפער הקריטי שנוצר בין פריצת המערך הסדיר של צה"ל לבין הגעת יתרת כוחות שריון המילואים שהחלה לזרום לגזרת הקרבות רק ביום א' בשעות הצהרים.

אנשי היחידה, שהוא בן הותיקות בצה"ל, היוו את התגבורת היחידה בכל מרכז רמת הגולן ודרומה, מקום בו התרכז עיקר מאמץ הפריצה של האויב הסורי. ראשוני השריונאים עלו עם כליהם לרמה עוד במוצאי יום הכיפורים בלי שהיו להם כל ידיעות על הנעשה בשטח. רק משהגיעו התבררה להם חומרת המצב. חלק אחד של הכוח הסיט את הסורים שעמדו לעבור הגבעות(?) בניר־יהודיה; חלק אחר הציב חסימה בציר המרכזי היורד לדרום הרמה ולעין־גב, בגזרת אל־על, בעוד יתרת הכוח עצרה את השריון הסורי בתוואי ההסיה(?), לא הרחק ממעלה־גמלא. כל זאת תוך כדי קרב אכזר בו היה יחס הכוחות 1 ל־10. כאשר התחמושת הלכה ואזלה נבהשה(?) היחידה וכלי אחר כלי החל להיפגע ולצאת מכלל פעולה, כשמספר הנפגעים הולך וגדל מדקה לדקה. אף־על־פי־כן החזיקו האנשים מעמד משום שידעו כי הם מהווים בשלב זה את החיץ היחיד בין הכוחות הסוריים הפורצים לבין העורף שנשאר חשוף.

רק ביום א', כאשר החלו להגיע התגבורות של יחידות אחרות, ויתרת כוחות אותה יחידה, הוקל הלחץ במעט.

לאנשי היחידה עבר מפואר עוד ממלחמת־קדש ושש הימים בה נטלו חלק בכיבוש השומרון, שכם וחלק מרמת־הגולן. לוחמי הכוח שלא נפצעו הצטרפו לחבריהם ליחידה, שיחד השתתפו בפריצה למובלעת. [ע]

נאסר על תושבי ג'נין לצאת למזרח־הירדן

מאת סופר "דבר" בירושלים

ראש עיריית ג'נין וחברי מועצת העיר ביקשו מהמימשל הצבאי, להסיר את ההגבלות שהוטלו על עירם.

המימשל הצבאי אוסר מאז ראשית השבוע על יציאת תושבי ג'נין לגדת הירדן, צעדים הננקטים במסגרת הסריקות אחר רוצחו של א. וקסלר בשוק העיר בשבת האחרונה. האיסור נועד למנוע את יציאת הרוצח מהאזור.

כן נסגרו מספר חנויות בקירבת המקום שבו אירע הרצח. חלק מבעלי החנויות בסביבה עדיין במעצר חקירה, מתוך הנחה שהרוצח הסתתר באחת מהן לפני ביצוע הרצח.

חברי עיריית ג'נין הביעו אתמול לפני המושל הצבאי את צערם על המקרה, כיוון שלדעתם יש לשלול כל דרך המביאה לפגיעה בחפים מפשע.

מטען חבלה התפוצץ בשכם

התפוצצות אדירה, שנשמעה ביום א' קרוב לשעה 10 בערב בשכם, גרמה לבהלה ברחובות העיר שהמו אותה שעה מאדם. ההתפוצצות נגרמה על־ידי מטען חבלה, שהוטמן סמוך ללשכת העבודה בעיר. רחובות העיר התרוקנו מהר מאנשים שנמלטו לבתיהם והסתגרו.

כוחות הבטחון פתחו בסריקות ועצרו מספר אנשים שהיו בקרבת מקום ההתפוצצות. חלקם שוחררו אתמול. לא נגרם כל נזק.

היה זה מעשה־החבלה השלישי שאירע תוך השבועיים האחרונים בשכם, לאחר הפוגה שנמשכה מראשית הקיץ. [ת]

נכבדי בית־לחם הביעו אתמול לפני השלטונות הישראלים את (המשך בעמ' 2, טור 4)

חברי "גרעין יריחו" לא הורשו לצאת לסיור באזור

מאת דני רובינשטיין, סופר "דבר" בירושלים

כוחות הבטחון מנעו אתמול מקבוצה של גרעין ההתיישבות ביריחו לנסוע לסיור באזור.

חבר הגרעין עזרא יכין מסר אמש, כי הוא וחבריו, שהקימו את "גרעין יריחו" ביוזמת "גוש אמונים", ביקשו לצאת אתמול בצהרים לסיור היכרות בשטח. לקבוצה נלווה גם הרב לווינגר מחברון. הקבוצה, שמנתה כ־20 איש, נעצרה על־ידי מחסום בסמוך לראס אל־עמוד ביציאה מזרחה מירושלים. איש משמר־הגבול הסביר לחברי הגרעין, כי נאסר עליהם לעבור על פי פקודה צבאית. הם הסבירו, כי ברצונם לטייל בלבד וביקשו לערער על החלטת המפקד הצבאי שאסר עליהם להמשיך בנסיעתם. חברי הגרעין צפו במקום כשעה וחצי, אולם לא הגיעה הוראה אחרת והם חזרו לירושלים.

בינתיים נפוצו שמועות על נסיון התנחלות ביריחו וצה"ל הקים שורה של מחסומים והציב כוחות ביהודים(?) למניעת ההתנחלות. מרבע שמועות התכנס בתל־אביב ועד של חברים מצעירי מפלגת העבודה, מפ"ם, הליברלים העצמאיים, ר"ץ ו"מוקד", וחבריו תכננו צעדים למניעת נסיון התנחלות.

ב"גרעין יריחו" נמסר עוד, כי אין בכוונתם להתנחל מכל מקום(?), עוד לא הגישו בקשה רשמית לכך לשלטונות.

"דולרי מחבלים" נתגלו בארץ

משטרת ירושלים חשפה כנופיה של מבריחי דולרים מזוייפים מחו"ל, ובכליהם של אנשיה נמצאו עשרות אלפי דולרים מסדרת הדולארים שנמצאו אצל אנשי "הצבא האדום" היפאני באירופה.

הדולרים נחשפו אצל יוסף־טוב יונתני, בן 35, ודליה בריגינר בת 30, בעת שהיו במכוניתם ליד מלון "דיפלומט" בירושלים, בדרכם לבצע עיסקה של החלפת דולארים.

המשטרה שעקבה אחריהם זמן מה נערכה למבצע מרצד(?) בסביבת המלון כדי ללכוד את החשודים. אנשי הלשכה לתפקידים מיוחדים של משטרת ירושלים הוצבו במקומות שונים בסביבה וחלקם התחפשו למלצרים. כשנראו שני החשודים במכוניתם ליד המלון הסתערו עליהם אנשי המשטרה בפיקודו של מפקד המשנה משה קנטלר. ביד האשה נמצאו 48,000 דולאר בשטרות של 100 דולאר, שסדרותם היא כאמור, זו שנמצאה בידי המחבלים היפאנים.

בעקבות חקירתם של השניים, נעצר סוחר מכוניות סמי זוריק, בן 40, המחזיק במגרש המכוניות באיזור עיר המכוניות בצפון תל־אביב. השלושה הובאו בפני השופט, שהוציא פקודת מעצר נגדם.

חוקרי המשטרה סבורים, כי הדולרים הם חלק ממשלוח לרשת עולמית של מבריחי דולארים מזוייפים וכי הדולארים נשלחו מבירות לאירופה ומשם הועברו לארץ. לפי שעה, לא ברור אם הדולארים הועברו לארץ רק למטרות פליליות או שמא יש להעברתם קשר לפעולות המחבלים. לכתב עת"ים נודע, כי המשטרה תקים צוות חקירה מיוחד לבדיקת הפרשה, ותיתכן פניה ל"אינטרפול" לשם חשיפת חלקי הרשת האחרים באירופה.

538 שבויים שוחררו אתמול במסגרת חילופי השבויים הכלליים הראשונים בקפריסין. השחרורים יימשכו עד 12 יום, עד אשר ישוחררו כל 5000 השבויים.

אחרי חצות

מצבור של חמרים להכנת מטעני חבלה וכלי נשק ותחמושת נתגלה באחד הכפרים בנפת טול־כרם, בעקבות חקירתם של שני החשודים שעמדו להניח מטען חבלה באוטובוס בדי־אליהו(?) בתל־אביב, בערב ראש השנה.

נעצר צעיר נוסף, אף הוא תושב טול־כרם, שהיה כנראה המתכנן של התוכנית.

שני החשודים, הנמצאים עדיין בחקירה בכלא טול־כרם, טוענים כי אין להם קשר עם חוליות חבלה אחרות. עם זאת אינם מכחישים כי קיימות חוליות כאלה, אולם אומרים כי הן מאורגנות כך, שחוליה אינה מכירה את האחרת.

המפכ"ל קורא להנהיג שיפוט מינהלי לגבי עבירות תנועה

המפקח הכללי על המשטרה, רב־ניצב שאול רוזוליו קרא אתמול להוציא את הליכי השיפוט בענייני תעבורה מן ההקשר השיפוטי הרגיל ולהנהיג מערכת שיפוט אדמיניסטראטיבית לצורך זה.

כן קרא להנהיג שיטה, שתאפשר לשוטרים להעיד בענייני תנועה באמצעות "תעודת עובד ציבור". הוא הסביר, כי 50 אחוז משעות עבודתם(?) של שוטרי התנועה והתקירה(?) מבלים זמנם על דוכני העדים ובהמתנה למתן עדותם בפרוזדורי בתי המשפט.

המפכ"ל דיבר בטקס חנוכת משרדי לשכת התנועה של משטרת מחוז חיפה. בקטע אחר מדבריו קרא המפכ"ל להעמיק את ההתנדבות לשורות "המשמר האזרחי".

ממשלת לבנון מתפטרת

מאת סופר "דבר" לענינים ערביים

ראש ממשלת לבנון תקי־א־דין סולח הודיע אתמול כי הוא עומד להגיש את התפטרות ממשלתו לנשיא פרנג'ייה. סולח מכהן בתפקידו מאז יולי אשתקד.

העילה הישירה למשבר היא המחלוקת בקשר להוראות החדשות בדבר איסור נשיאת נשק בתחומי המדינה. אולם, למעשה, נובע האיום על הממשלה מהתארגנות קואליציה חזקה נגדה בראשות שלושה מנהיגי סיעות חשובים — כאמיל שמעון, רימון אדה וסאיב סלאם.

בקשר לתקרית הדמים בין ה"פאלאנגות" ודרוזים מאנשי כמאל ג'ונבלאט בעיירה תרשיש נמסר על מעצרים, הודעה רשמית טוענת, כי שקט שורר באזור.

מבוכה בלונדון סביב איגרת המחבלים

מאת שלמה ניצנר(?), סופר "דבר" בבריטניה

לונדון, (מיוחד ל"דבר"). — מבוכה מסויימת שררה אתמול במשרד החוץ הבריטי סביב איגרת ששיגר מנהיג המחבלים יאסר ערפאת לממשלת בריטניה כדי לבקש תמיכה באש"ף בעת הדיון בעצרת או"ם.

האיגרת הגיעה בידי שליח אש"ף ג'מאל סוראני, שעבר בלונדון בדרכו לניו־יורק. הבריטים צריכים היו להחליט האם לקבל את איגרתו של ערפאת מידי סוראני או לסרב לו. לבסוף עובדה פרשה דיפלומאטית טיפוסית: הבריטים הסכימו לקבל את האיגרת אך סירבו להניח לשליח אש"ף להגיש את האיגרת בבניין משרד החוץ. לפיכך נשלח שליח של משרד החוץ הבריטי לדירתו של סוראני, כדי לקבל שם את האיגרת.

קהיר: האולטימטום של חוסיין יידחה

מאת סופר "דבר" לענינים ערביים

ממשלות ערב נמנעו אתמול מתגובות רשמיות כלפי [illegible] על החלטת ירדן להשעות באופן זמני את השתתפותה במגעים על הסדר שלום. אך פקידים מצריים רמזו לכתבים מערביים, כי יופעל לחץ על ירדן, בעיקר באמצעות פייסל מלך סעודיה, שלא להתמיד בקו כזה וכי "האולטימטום" של המלך חוסיין — יודחה.

אותם פקידים מצריים אישרו כי התגובה הירדנית "לא היתה בלתי צפויה". העתון המצרי "אל אהראם" תיאר אמנם את הצעד הירדני כ"סערה מלאכותית" אך בחר לתקוף את המלך חוסיין על רקע אספקת הנשק מירדן לדרום אפריקה ולא נכנס לפולמוס לגבי נושא הסכסוך — הבעיה הפלשתינאית.

בדמשק נפגש אתמול מנהיג המחבלים יאסר ערפאת עם שר המלחמה המצרי אחמד איסמאעיל.

תלונה לאו"ם על הפרות ההפרדה מצד הסורים

מאת סופרו הצבאי של "דבר"

ישראל הגישה אתמול למנגנון או"ם שתי תלונות בדבר הפרת הסכם ההפרדה על־ידי הסורים. תלונה אחת התייחסה לירי של כ־5 כדורים מנשק קל שהיה אתמול סמוך לשעה 3 אחה"צ במרחק של כ־10 ק"מ מדרום לקונייטרה. התלונה השניה מתייחסת לחדירתה של משאית צבאית סורית לאיזור ביד־אדם(?) ברמת הגולן, בניגוד להסכם הפרדת הכוחות (ראה דברי הרמטכ"ל בעמ' 2).

קיסינג'ר לעצרת: אל תקשו על מאמצי השלום

מרכז או"ם, (עי"ן). — שר החוץ האמריקאי ד"ר הנרי קיסינג'ר קרא אמש לעצרת או"ם לא לשים מכשולים על דרך מאמצי השלום במזרח התיכון באמצעות חיפושים אחר שעיר לעזאזל.

קיסינג'ר אמר, שהעצרת יכולה לסייע או להפריע למהלך המו"מ. "היא יכולה לחפש אחר שעיר לעזאזל או אחר פתרון. היא יכולה לספק לצדדים הנוגעים בדבר עילה כדי להימלט מן המציאות, או תמיכה בחיפושים אחר פשרה. היא יכולה לעסוק בתעמולה, או לתרום לפתרונות ריאליסטיים, הנענים על דרישת האדם לשלום".

משקיפים מציינים, כי קריאתו של קיסינג'ר שלא לחפש שעירים לעזאזל נועדה, כנראה, לרסן התקפות סרק נוספות נגד ישראל.

קיסינג'ר גם קרא לגלות סבלנות בתהליך האיטי של שיחות השלום. "הבה נהיה ריאליסטיים לגבי מה שיש לעשות. אמנות המו"מ היא להציב מטרות שניתן להשיגן ולהניח די זמן, כדי להשיג מטרות אלו ולחתור לקראתן בהחלטיות".

דמשק: הצעה לעיין מחדש בהחלטת '47

מאת סופר "דבר" לענינים ערביים

רדיו דמשק הודיע אתמול בפתח מהדורות החדשות שלו, כי "מדינות מסויימות" שבי־[illegible] לא נקב מתכננות להגיש לעצרת או"ם הצעת החלטה שתקרא "לעיין מחדש בהחלטת (החלוקה) מ־1947 שבה הוחלט על הקמת מדינת ישראל".

הרדיו הסורי לא מסר פרטים נוספים. עד כה ידוע היה כי נוסח הצעת ההחלטה שמכינות מדינות ערב מדבר על זכות הפלשתינאים ל"עצמאות לאומית" ו"שיבה למולדתם", מבלי להתייחס במפורש לשאלת קיומה של מדינת ישראל.

שר החוץ המצרי איסמעיל פהמי אמר בצאתו מקאהיר לניו־יורק, כי כל מאמץ לדחות את הדיון או את ההצבעה בנושא הפלשתינאי — דינו להיכשל.

שר ההסברה המצרי כאמל אבו אל־מגד אמר מצידו לשדרנים אמריקאים, כי נסיגה ישראלית מלאה מן השטחים והכרה בזכויות הפלשתינאים הם בבחינת "תנאי המינימום לשלום".

פר פישר — שגריר בון בישראל

בון, (צי"ק). — פר פישר, פקיד בכיר במשרד החוץ המערב גרמני, מונה לשגריר החדש של ממשלת בון בישראל.

פישר בא במקומו של יאקוב פון־פוסקאמר, העשוי להתמנות לשגריר בבלגראד.

יקירנו
ישעיהו צבי שטרומפמן
ממצבה, איננו
הלויה תצא היום, יום שלישי, ח' תשרי תשל"ה, 24.9.74, בשעה 2.30 אחה"צ בבית הלויות העירוני, רח' דפנה 5, ת"א.
המתאבלים:
אשתו: ליבצ'ה
בנו: מרדכי ושרה אשר
נכדיו: איתן, מיכל ואורית
אחיו: אריה ומרים שטרומפמן
אחיותיו: רנה ויוסף אקשטיין ובניב בלה ויצחק שכטר ובניב פרה ומנחם נרינברג ובניב
והמשפחות בארץ ובחו"ל

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו
ד"ר שלמה לוי ז"ל
ההלויה תצא היום, יום שלישי, ח' בתשרי תשל"ה — 24.9.1974 בשעה 10.00 בבוקר, מבית ההלויות בסנהדריה לבית העלמין בגבעת־שאול
המשפחה המתאבלת

בצער רב אנו מודיעים על פטירת
מהנדס
עקיבא גליקשטיין ז"ל
ההלויה תצא היום, יום ג', ח' בתשרי תשל"ה, בשעה 11.30 מבית ההלויות בסנהדריה ירושלים לבית הקברות בגבעת־שאול
המשפחה האבלה

בית הקרן הקימת לישראל
אבל על פטירתו של חבר ההנהלה
ד"ר שלמה לוי ז"ל
ומשתתף בצער המשפחה
ההלויה תצא היום, יום שלישי, ח' בתשרי תשל"ה — 24.9.1974 בשעה 10.00 בבוקר, מבית ההלויות בסנהדריה לבית העלמין בגבעת שאול
הנהלת קרן קימת לישראל
וארגון עובדיה

במלאת ארבע שנים לפטירתו של
נטע הרפז ז"ל
נעלה לקברו בבית העלמין בפתח־תקוה, ביום הראשון, י"ג בתשרי תשל"ה, 29.9.74.
מוקירי זכרו מוזמנים. מתאספים בבית העלמין בשעה 4.30 אחר־הצהרים.
המרכז החקלאי
והמשפחה

במלאת שלושים לפטירת יקירתנו
שושנה מורנו ז"ל
נעלה על קברה לאזכרה וגילוי מצבה ברחובות בבית העלמין החדש, ביום הראשון, י"ג בתשרי תשל"ה 29.9.74 בשעה 4 אחה"צ
בעלה — ראובן
אחותה — פאני שחור
וכל המשפחה

ביום ששי, י"א תשרי תשל"ה, 27.9.74, שנה לנפילת בננו היקר
סמל **צביקה צימר ז"ל**
במלחמת יום הכפורים בחזית התעלה (מבצר אורקל)
נעלה לקברו בשעה 12.00 בצהרים בבית הקברות בחולדה.
תחבורה: אוטובוס ייצא להולדה מרחבת היכל התרבות בתל־אביב, בשעה 10.30.
המשפחה
קבוצת בית־הלחמיה(?) — חולדה

טיולי בית ברנר
המטיילים שנרשמו לטיול ל"אילת — שארם — סנטה קתרינה" ל־5 באוקטובר ל־3 ימים, מתבקשים לסור למשרדנו. לשם השלמת הכרטיסים הטיול יימשך ארבעה ימים ועלה 315 ל"י; כמו כן הוארך ביום נוסף הטיול לצפירים(?) שהוכרז לאותו תאריך. ויימשך ארבעה ימים במחיר 150 ל"י.

هكذا من الاصل

מוטורולה לעזרה בעת מצוקה

מערכת אזעקה לקריאת מצוקה בדרכים, לחילוץ מהיר של נפגעי תאונות. המערכת פותחה ע"י מוטורולה ישראל בשיתוף עם משרד התקשורת.

בצילום: אחת העמודות של המערכת, המותקנת בימים אלה לאורך כביש תל־אביב - חיפה.

מוטורולה ישראל בע"מ
רח' קרמנצקי 16, ת"א, טל. 38973

רבין מחיש המו"מ לצירוף המפד"ל

מאת סופר „דבר" לענייני מפלגות

במאמץ לקדם את הסיכויים לצירוף המפד"ל לקואליציה קיים אתמול ראש־הממשלה יצחק רבין שיחה עם ראשי מפ"ם, ואתה בערב קיים אמש שיחה הבהרה עם ראשי הליברלים העצמאים.

עד סגירת הגליון אמש בחצות טרם נודע על סיכום הפגישה בין מפ"ם ולי"ע, אך נודע, כי בשיחות אלה התבררו אפשרויות להשגת הסכמה בין שותפות הקואליציה להכללת המפד"ל, אם על־ידי שינויים קלים בנוסח הצעת ההקפאה המקורית ואם על־ידי התבססות כוהוש על ההסכם הקואליציוני הקודם. כן נודע, כי ראשי מפ"ם מודעים לעובדה, שאי הסכמתם להכללת המפד"ל בשלב זה עלולה לסכן את שלמות הקואליציה הקיימת.

נראה כי ראשי מפ"ם הבהירו לראשי לי"ע כי הסיכויים להכשלת צירופה של המפד"ל על בסיס כל ההתנגדויות של לי"ע אינם סבירים ויש למצוא נוסחה מוסכמת שתתבסס על הצעת ההקפאה והאפשר לצרף את המפד"ל, בלי שלי"ע תמצא לנכון לפרוש מן הקואליציה.

בשיחות אמש ייצגו את לי"ע השרים מ. קול וג. האוזנר והציר י. בנר ואת מפ"ם השר ו. שם־טוב המזכ"ל ח"כ מ. תלמי והמזכיר המדיני נ. פדר.

אתמול בבוקר קיים י. רבין יחד עם שר המשפטים ח. צדוק שיחה ממושכת עם מזכ"ל מפ"ם מ. תלמי והמזכיר המדיני נ. פדר. בשיחה זו, נבחנו האפשרויות להבטיח את שלמות הקואליציה הקיימת יחד עם צירוף המפד"ל אליה על בסיס הצעת ההקפאה הקיימת.

ע"מ בת"א חוזרת לקואליציה

מאת סופרת „דבר"

ראשי „הליכוד" בתל אביב מתכנסים היום לדיון מסכם על שובה של סיעה זו לקואליציה העירונית.

לסופרת „דבר" נודע, שראשי „הליכוד" קיבלו את תביעתו העיקרית של נציג ע"מ במועצת העיריה עוה"ד חיים ליפקין, ל„שיתוף אמת בניהול העיר", שבגללה פרש עוה"ד ליפקין מן הקואליציה במאי השנה. לפי ההסדר החדש ישותף עוה"ד ליפקין בכל הפורומים שבהם מתקבלות החלטות מכריעות. בפורומים אלה משתתפים סגני ראש העיריה בלבד, ועוה"ד ליפקין, שאינו סגן, לא שותף בהם עד כה.

גור: יש לבדוק בקור־רוח הפרות ההפרדה מצד הסורים

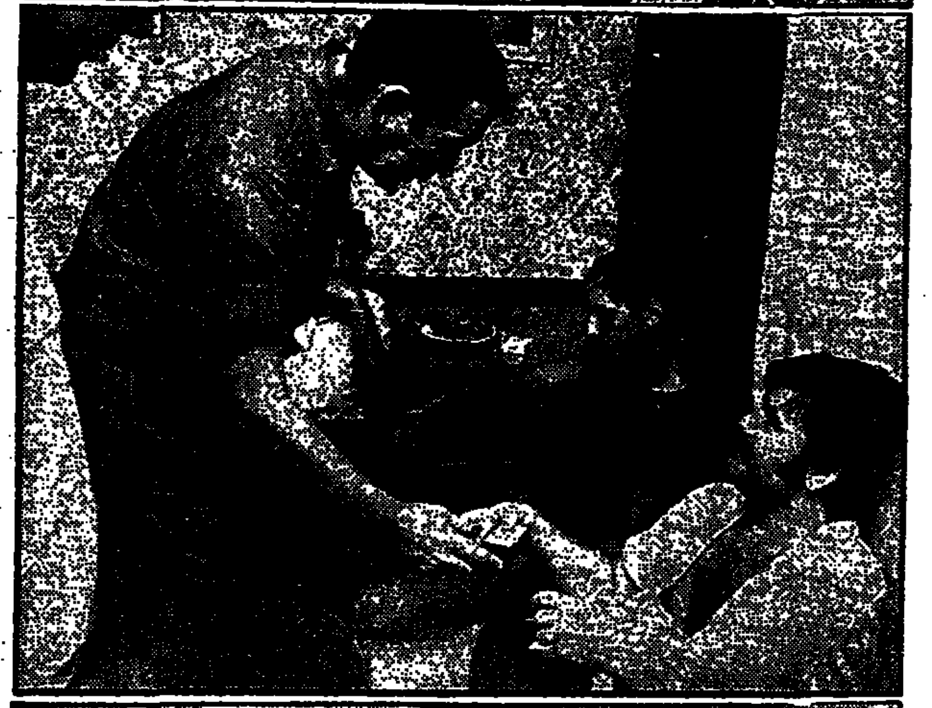

הרמטכ"ל, רב־אלוף מרדכי גור, העניק אתמול את אות מלחמת יום הכיפורים לפצועי ונכי צה"ל, במרכז השיקום בבית החולים „תל־השומר". הרמטכ"ל הגיע למועדון בלוויית קצין רפואה ראשי, תא"ל ד"ר קורדובה, ולאחר שהעניק את האות למספר פצועים ונכים, שוחח עמם על בעיותיהם.

מאת סופרו הצבאי של „דבר"

השאלה העיקרית שצריכה להטריד אותנו היא, אם הפרות הסכמי־ההפרדה הבוטות של הסורים הן תהליך של ריפוד־כוחות או כוונה לחדש את המצב — אמר הרמטכ"ל רב אלוף מרדכי גור, בראיון ל„גלי צה"ל" ו„במחנה".

צריך לזכור, אמר הרמטכ"ל, כי שני הצדדים חיים לאורך הגבול. ובלי לזלזל בהפרות הסוריות, ואנו מגישים תלונה על כולן, אני גם לא חושב שצריך להגזים בחומרתן מבחינת הרצון הסורי היום־יומי לדרדר את המצב למלחמה. צריך לנסות ולפרש גם את ההפרות האלה בדרך אוביקטיבית ובקור־רוח ולהבחין היטב, האם הן תופעות מקומיות, או שזה תהליך שהכוונה בו הרבה יותר רצינית. צה"ל עוקב בעירנות אחרי כל הפרה כדי לשים אותה בפרופורציה הנכונה ולא להדרדר מהר מאד למסקנות שאולי לא היינה במקומן — אם להרגעה ואם להחמרה.

במקום אחר באותו ראיון קובע הרמטכ"ל, כי מאז חתימת הסכמי־ההפרדה, כאשר צה"ל לא נמצא בלחימה, אנחנו עוסקים בארגון מחדש של היחידות, באימונים, בביצורים, בחיזוק הקווים, ובכל הנושאים האלה צעדנו צעד גדול מאד קדימה. העוצבות נמצאות כיום ברמה הרבה יותר גבוהה מאשר נמצאו לאחר תקופה די ממושכת של לחימה.

אין כוונה להאריך שירות החובה

בתשובה לשאלה אמר הרמטכ"ל, כי אין כוונה להאריך את תקופת שירות החובה של החיילים. לעומת זאת לגבי החיילות אפשרות זאת פתוחה בתלום, כיון שאנחנו רשאים להחזיק אותן בשירות ארבעה חדשים נוספים על מה שהן משרתות כיום. אם נגיע למסקנה שבתפקידים מסויימים המשך השירות של הבנות יכול להקל עלינו באחזקת המערך, ייתכן שנעשה זאת, אמר רב אלוף גור.

הרמטכ"ל סיפר, כי צה"ל שולח לחו"ל קצין בכיר אשר יעסוק במיון הישראלים השוהים בחו"ל. אחר־כך ניצור אתם קשר קבוע ונמיין אותם ליחידות. ההחלטות בנושא זה יתקבלו על־ידי הממשלה, אם לקרוא לישראלים שבחו"ל למילואים רגיל או לשירות מילואים לקראת מלחמה. אם המבצע הזה יצליח, אמר, המדובר בהרבה מאד אלפים אשר ישובצו, בין היתר, ביחידות לוחמות.

יש להקוב בעירנות אחר המתרחש בגבולות

אשר ללקחי־המלחמה אמר הרמטכ"ל, כי נעשה מאמץ להיכנס למלחמה הבאה בתנאים הרבה יותר טובים מאלה שבהם נכנסנו למלחמת יום־כיפורים. אשר לצדדים הטקטיים, הלקח העיקרי של המלחמה הוא השילוב ההכרחי והתכנון המבצעי בין השריון ובין כוחות הקרקע לבין החילות. אם נעקוב בעירנות אחרי מה שקורה בגבולות ננקוט את הצעדים המבצעיים המתאימים, ניכנס למלחמה בתנאים טובים יותר, אם המלחמה תהיה כזאת המשלבת את העצמה, יש לנו סיכוי טוב לא רק לנצח, אלא גם לנצח היטב.

פקודת־יום

הרמטכ"ל רב אלוף מרדכי גור, פירסם פקודת יום מיוחדת ליום השנה למלחמת יום־הכיפורים. בפקודה, שתוקרא היום בכל יחידות צה"ל, נסקרים שלבי המלחמה האחרונה ובה נאמר:

„רשאים אנו להיות גאים בהשגינו. רשאים אנו להתברך בגבורת לוחמי צה"ל בכל התפקידים ובכל הדרגות. אנו עומדים ביגון ובכאב על קברות חברינו. אנו מושיטים יד של חברות ועזרה ללוחמינו הפצועים.

במשך השנה מאז המלחמה גיבשנו וחיזקנו את השורות, עצמתנו גדלה בכמות ואנו עוקרים ללא הרף על העלאת האיכות. מלאכה זו רבה וקשה על כולנו, סדיר ומילואים, להרתם אליה במלוא הכח.

יתכן שארצות ערב זוכרות אך ורק את רגעי ההצלחה הראשונים שלהם במלחמה ושוכחות את מפלתן הגדולה. אנו יודעים שיש כוחות בעולם אשר מסייעים לארצות־ערב בנשק חדיש ובסיוע מדיני.

חובתנו לבנות מערך לאומי וצבאי אשר יעמוד מול כל אלה — למנוע מלחמה או לנצח בה.

מסורת הגבורה והמסירות של צה"ל ולוחמיו — אשר עלתה לשיאים רבים במלחמת יום הכיפורים — היא שתנחה אותנו ותפעם בנו."

מה אומרים!

על ה„התאוששות'

„... — ואינני מוכנה לשמוע דברי עידוד המדייבסים מפי חיים גורי על „תהליך התאוששות" שכה שכולנו יודעים כתהליך הוא הפוך ומנוגד; ואין כל סיכוי בסיטואציה הקיימת להתאוששות והדיבורים שכאלה הם מבין האשליות שאין להן מקום בהווה".

(„בטלוויזיה", „אנים צבנים ובוכנים" — הדה בושם, „הארץ", 23.9.74).

הפעם אין מדובר בתגובת מבקר הציבור או איזו אותב יצירה זו או אחרת ומגבב או אינו מגבק כדוע. כבר כן אין אנו דנים בביקורת מקצועית, טלוויזיונית דווקא, אלא בעניינים שבאמונות ובדעות.

הדה בושם מתייחסת לדברים שאמרתי בסימפוזיון אשר שודר בטלוויזיה בערב ראש השנה ושבו נטלו חלק הפרופ' אקצין, ס. יזהר, דן פרידה, רן כהן ואנוכי.

המדיום הטלוויזיוני אינו ממלא כאן שום תפקיד מיוחד. התגובה של הדה בושם היא תגובה על הערכה מאמרת או כתובה. יש לפסוק, איפוא, בעיקר: האם בוחקים בישראל „תהליך התאוששות" או לא? בנושא זה עוסקים שנינו, הדה בושם ואנוכי, כשני אזרחים ישראלים שווי־זכויות וחובות ולאו דווקא כמבקר ומבקרת כופה טלוויזיה.

אני סבור, כי מתרחש בישראל „תהליך התאוששות". הדה בושם פוסקת, כי איננה מוכנה לשמוע מפי „דברי עידוד המדביסים, שכה שכולנו יודעים כתהליך הוא הפוך ומנוגד".

מה פירוש כולנו יודעים? כי הם אותו כולנו? כלום מבקשת הדה בושם לומר, כי כל הישראלים, פרט לחיים גורי סבורים ש„התהליך הוא הפוך ומנוגד ואין כל סיכוי בסיטואציה הקיימת להתאוששות".

אני סבור שיש באמירה זו משום פסקנות מוגזמת, שלא לומר יהירות מבדרת־עצות.

בשידור „חשבון נפשי" אמרתי, כי ניתן לחוש בתהליך שיש בו ראשית התאוששות, בעיקר בקרב הצבא. אמרתי כי כמה מן השגיאות שנתגלו במלחמת יום הכיפורים אותרו ויש לשער כי נעשה למען תיקונן, כי צה"ל בתוך תנופת עבודה, מנסה ליישם לקחים. אמרתי, כי גם בחברה הישראלית ניכרים כמה סימנים שיש בהם מן ההתאוששות.

אמרתי, שהחיים המדיניים פתוחים יותר, העתונות כמומיה יותר, חוקרת יותר, תובעת דין־וחשבון, חושפנית וביקורתית. כי גם בקרב המפלגות מתרחשים דברים אחרים. רמזתי על קץ שיטת „ועדות הבינויים", על צורת בחירה אחרת של אנשים לתפקידיהם. הזכרתי את היסגיון על תנועות־המחאה. ניסיתי להצביע על שפיון כמיוים התופס את מקומה של יהירות צוררת, על נטיונות חיוביים של יוזמה מדינית. אך בעיקר אמרתי דברים הנוגעים לצה"ל.

סיימתי את דברי באמרי „ניצני התאוששות" „תהליך ההתאוששות", לא הכרזתי — התאוששנו!

אני סבור שאמרתי דברי אמת. לא קל לצאת מן הסיחרור שאליו נקלענו ביום הכיפורים אשתקד. קל יותר להידרדר אל תהתיה שאול של יאוש וביזוי עצמי או לברוח אל גם משיחי של תמורה מיידית, של ישועה מגישה ומהתרת הבודאה מציאות הושה. שאין בה דם, דמעות, ועמל ויזע שלא לדבר על שהיותה מידות.

הדברים כידוע התחילו אחרת. „התאוששות", כן, מתרחש כנראה תהליך כזה, המבקיע וניכר אט־אט. פיקוד צעיר ביחידות רבות, עבודה נמרצת ליצוד.

בשעתו סיפרתי במדור הזה על תנועת התנדבות מופלאה על מפשיו של נתום שריג חבריו, על אותם טרקטוריסטים וגרעיניקים ותיקי הקיבוצים בעמק יזרעאל ובעמק הירדן שנדבו לסרת בגשיהם ובימיהם, לעבוד לצד צעירי המדיר ומשרתי הקבע בתיקון הרכב הקרבי של צה"ל. ראיתי בכך סימני התאוששות. ראיתי בכך עדות לשיבה ישראלית אל המקורות, אל הרגלי „הישוב הוותיק", אל יוזמה מתנדבת מצמיחה פורה. הזכרתי לא פעם את „המשמר האזרחי" הקם ונוצר מתוך בשלוגות ראשונים ומונה רבבות גברים שהיו מחוץ למעגל השירות. ראיתי בכך מעשה שיש בו משום שותפות והתוריות. דומה, כי גם אכיא מנסה להתלבש על רבבות הפקידים השכוחים המנגחים בארץ ובחו"ל, כי רבבות אנשי מילואים עוברים תהליך הסבה אל יחידות חוקיות יותר.

כלום כל הדברים האלה הם בגדר „דברי עידוד חסרי בסיס"? לא קל לצאת מן הסיחרור. התהליך התחלתה הוא איטי. על מה מבססת הדה בושם בפסקנות כזאת את קביעתה ש„התהליך הוא הפוך ומנוגד", כלום מבקשת הדה בושם לומר, כי אנו נתונים בתהליך התפוררות חסר־תקווה?

אין כל סיכוי בסיטואציה הקיימת ל„התאוששות", מכריזה הדה בושם. אין זאת שהיא להצביע אל־נאות „סיטואציה" קים סיכוי כלשהו להתאוששות וכיצד ניתן להבקיע אל הסיטואציה־הנאותה להתאוששות של התאוששות.

דומה, כי באמור המכה הזה טבע הדין כמסגרת ביקורת על־וידיה העוסק בשאלות־היסוד, כמעט אמרתי בשאלות חיים ומות. אם „הסיטואציה הקיימת" כדברי הדה בושם גוזרת מראש על כל סיכוי להתאוששות, הרי שעם ישראל נדון ליאוש ולשברון. לא אנשים בני־חורין ובעלי־רצון קובעים את ה„סיטואציה", אלא זו מכתיבה להם אולתייר והלקאה עצמית. טוב אין כלבבר בחשבון נפש אכזרי הנוקב החוזר למצוא מן המועקה אלא באדרציה מובוסטית שיש בה כדי להשריר את דעת הבריות.

מה עלינו לעשות על מנת להעניק ממשות לתהליך התאוששות כלשהו? אודה להדה בושם אם תתכבן בבקשת עצות ותאמר את דבריה. מה על ישראל לעשות על מנת לההלך ב„סיטואציה הקיימת"?

„דברים שכאלה הם מבין האשליות שאין להם מקום בהווי", כותבת היא. מהו הדיבור שיש לו מקום בהווי?

לא, לא אמרתי „דברי עידוד חסרי בסיס". עם ישראל חוק למדי, איננו זקוק לזריקות הרבבות, כי יש בדברי משום איתור תהליך חיובי המתרחש לעינינו. לא עסקתי בכל החזבסים החוזבים.

„אין כל סיכוי להתאוששות", קובעת הדה בושם. ב„סיטואציה הקיימת", אין סיכוי. אין סיכוי, מדובר בתחזית, בקביעה שיש בה משום פסקנות כלפי העתיד. הבל. חזקתי כי יש סיכוי, סיכוי מה, שהרי טובה תקוה מחיים.

ארכו הדברים. דומה כי המרוד בפסקנות. ניתן היה להתמצק בכמה שורות. עם קריאת הדברים אני חש כי אינני מתגלמס עם הדה בושם הפוסקת השם בביקורת טלוויזיה אלא עם אותו הלך רוח שהפך לבון־טון אצלנו.

ובכל זאת מתוך הדבר. הדה בושם היא בינת פילגים מבורות. תולדות שיבת ציון ומלחמותיה ידועות לה כספר הפתוח. מתי לא היתה, בארץ־ישראל ה„סיטואציה הקיימת"? מתי לא גברו עליה אנשים אוהבים ומאמינים ואמיצי־לב?

אך כאמור, ארכו הדברים מן הראוי.

ח. ג'.

אלון יצא לעצרת

„אני מצפה שעצרת האו"ם קשה לישראל, אולי הקשה ביותר שהיתה לנו עד כה, תעשה כמיטב יכולתה לעמוד בה בכבוד" אמר סגן ראש הממשלה ושר־החוץ, יגאל אלון, לפני צאתו אתמול לניו־יורק כדי לעמוד בראש משלחת־ישראל בעצרת.

אלון הטעים, כי אף שסעיף הבעיה הפלסטינאית נכלל בסדר־יומה של העצרת תעשה ישראל כל שביכולתה למנוע דיון בנושא זה על הפלטפורמה האנטי־ישראלית. אם לא תוכל למנוע את עצם הדיון, הרי שיעשה מאמץ מקיף לגייס תמיכה כדי למנוע החלטות אנטי־ישראליות קיצוניות ולרכך את ההתבטאויות הקשות נגדנו.

לשאלה אם לא צפויה סכנה של סילוק ישראל מאו"ם, השיב אלון, כי יש מספיק כוחות באו"ם שיסכלו זאת. לשאלה על הצהרת ירדן בדבר הדעיה השתתפותה בעידת דעוה, אמר, „אנו בצער עם הסתלק ירדן מהיותה דעוה, כיון שאנו רואים בה בשתתף הטוב בשיחות המדיניות בקשר לבעיה ערב האחרות השכנות לנו". עם זאת הוא סבור כי ירדן לא אמרה את מלתה האחרונה.

בתחילת דבריו ציין אלון, כי כל הסימנים מראים שהעצרת מקור דאגה לשירות החוץ הישראלי, אך בשנים האחרונות חלה החמרה. עד כה התקבלו החלטות פרו־פלסטינאיות בהקשר אנטי־ישראלי בדיונים אלה. ישראל ערה לבעיה זו. הסכנה בעצרת הנוכחית היא בכך, שהפעם הצליחו מדינות ערב, בלחצו של אש"ף, להעלות על סדר יום העצרת כסעיף מיוחד הנוגע בבעיה הפלסטינאית. אנו מתייחסים לכך בחומרה, כי גם בלי שיעלה נושא זה כבעיה נפרדה נתקבלו בעבר החלטות חמורות. עתה קיימת סכנה של החמצאות חריפות עוד יותר ואף

המחבל שתכנן הטבח ברומא – נרצח בביירות

ביירות, (א.פ.). — המחבל הפלשתינאי שתיכנן את הטבח התמוני בנמל התעופה של רומא בדצמבר אשתקד — נרצח בביירות. המדובר באחמד עבד־אל־גאפור בן 42 („אבו מחמוד"), לשעבר בראש פלג שפרש מ„פתח".

מכונית של גאפור פירסמו, בבגדאד ובכווית, הודעות המאשימות את „פתח" ברצח גאפור ב־12 בספטמבר.

גופתו של הנרצח התגלתה על־ידי שלטונות לבנון, שלא הצליחו בשעתו, לזהותה. גאפור נרצח לאחר מרדף במכוניות מלווה יריות, ברובע אשראפיה בביירות. בהודעות הכשיסה נאמר, אז, כי הוא נשא עמו דרכון לבני על שם מחמוד סאסי, אך לא הובהר המניע לרצח עד להודעות שפורסמו אתמול מטעם הקבוצה הסכבה עצמה „אל עאסיפה — המפקדה הכללית", אשר פרשה מ„פתח" לפני כארבע שנים.

כאן פעל גאפור בעיקר מבגדאד ומטריפולי שבלוב והטבח בנמל התעופה של רומא היה מבצעו הראשון. 31 נוסעים נהרגו אז בתוך המטוס האמריקאי שפוצץ ואחר כך חטפו המחבלים מטוס גרמני לכווית שם הסגירו עצמם.

לדברי העתון הכוויתי „א־סיאסה" עסק גאפור לפני שנרצח בהכנות לארגון קונגרס של פעילי „פתח" בכווית, כדי להדיח את יאסר ערפאת.

דובר „פתח" בביירות סירב להגיב על ידיעות אלה, אך טען כי גאפור, שהיה ממונה בעבר על קופת הארגון, מעל בכספים.

בנק גרמני יסייע לבנק של רוזנבאום

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

לא יהיו שינויים מיידיים בבעלות של „אינטרנשיונל קרדיט" בציריך, הנמצא בבעלות ד"ר טיבור רוזנבאום והבנק הגרמני „הסישה לנדסבנק" — על כך נמסר בידיעות שהגיעו אמש מגרמניה. בימים האחרונים התקיימו התייעצויות החופות כיצד להציל את „אינטרנשיונל קרדיט" מקשיי הנזילות הפוקדים אותו.

על פי הידיעות יקבל הבנק סיוע מ„הסישה לנדסבנק" המחזיק בכשליש מהמניות של הבנק. לבנק זה יש אינטרס גדול בבנק השווייצי. אתמול מסר העתון הגרמני „פרנקפורטר אלגמיינה צייטונג", כי שמועות עקשניות נפוצו, כי ראש ממשלת מדינת הסן שבמערב גרמניה עבד לבקש את־ביל מהממשלה הפדרלית ערבות בסך 200 מיליון מארק בשביל „הסישה לנדסבנק", כדי להבטיח את הנזילות לבנק של רוזנבאום. העתון מסביר זאת בכך, כי הבנק הגרמני אינו יכול להרשות לעצמו ש־12,000 מפקידים יהודיים בעולם יאבדו את כספם אם הבנק בשווייץ יתמוטט.

עם זאת לא היה ברור אמש מה יהיה גורל יתר ההשקעות של רוזנבאום במפעלים בארץ ובחו"ל. הקונצרן שלו מתנהל בנפרד מהבנק בשווייץ, וכי קונצרן זה הוא אשר נתון בקשיים כספיים. בימים האחרונים נפוצו שמועות, כי רוזנבאום „יאלץ" אולי למכור חלק מהנכסים ובין היתר אולי את חלקו במפעלי הטקסטיל „אתא" ו„לודזיה".

מסתבר, כי לכמה חברות ישראליות יש פקדונות בבנק השווייצי. על פי ידיעות בלתי מאושרות הפקדונות של חברות הקשורות למשק הישראלי מסתכמים בקרוב ל־40 מיליון דולאר. בין היתר יש ל„חברה לישראל" ולכמה חברות הקשורות בה פקדונות לא קטנים בבנק של רוזנבאום, שהוא אגב בעל מניות ב„חברה לישראל".

בימים האחרונים גברה המגמה בצד בנקים ישראלים שהיו להם פקדונות בבנק זה למשוך את הפקדונות. כן נמסר, כי אנשים פרטיים בעלי פקדונות אף הם, פנו לבנקים הישראליים וביקשו להעביר אליהם את הפקדונות שלהם מהבנק השווייצי. פרט ברור, מה הוא היקף המשיכות האלה.

אתמול המשיך הבנק השווייצי את פעולותיו התקינות והחוגים המקורבים לו גילו אופטימיות כי יצליחו להתגבר על קשיי הנזילות. הם הדגישו, כי השגת הסכם על סיוע לבנק יבטיח אמון בין־לאומי ויתן אשראי למוסדות כספים יהודיים, במיוחד. לאחר שהתמוטטותו של בנק „איי בריטניה" פגעה בבנקים רבים בחו"ל.

אשה צורפה למשלחת ישראל

מאת מרים צור, סופרת „דבר"

בעקבות, שאילתא שהגישה הח"כ אסתר הרליץ לשר החוץ, יגאל אלון, על הרכב משלחת ישראל לעצרת או"ם, שנפתחה השבוע והעמדת גם בכיון פתיחות ינבת האשה הקלאמה, צורפה גם חברה למשלחת.

חברת המשלחת הישראלית היא חנה הראלי, שהיתה בעבר סגן נציג ישראל ליד או"ם בז'נבה וכיום מנהלת המחלקה למוסדות כלכליים של או"ם במשרד החוץ.

חנה הראלי, שהיא כלכלנית בהשכלתה, תשתתף בועדה השלישית של עצרת או"ם, שהיא הועדה לסוציאליות.

מסוקים הנחיתו כוח משימה בג'בל עתקה ביום ה־5 למלחמה

סיפור הנחתתו של כוח כומנדו על פסגת ג'בל־עתקה, ביום החמישי של מלחמת יום הכיפורים, שבוע לפני צליחת צה"ל, מתפרסם השבוע לראשונה בביטאון צה"ל „במחנה", בגליון מזכרת מיוחד במלאת שנה למלחמת יום הכיפורים.

על הפשיטה עצמה הודיע דובר צה"ל, ביום חמישי 11.10, במספר מלים בלבד: „כוחות צה"ל פשטו הלילה מאחורי קווי האויב בגדה המערבית של התעלה ופגעו כנגד שיירות הרוגים עורפיים של הצבא המצרי. אנשנו פגיעות טובות."

רק עתה הותר לפרסם, כי הכוח הנחה על פסגת ג'בל עתקה ומשם פעל נגד הדרכים העורפיים של הצבא המצרי. מפקד כוח המסוקים סיפר, כי ההודעה על הפשיטה נמסרה לכוח ביום שלישי, 9.10, „בשעה התשעים. לא היתה אפשרות להיערך עם כוח הכומנדו. הטייסים היו הגונים לאחר ארבע יממות של תילוך טיסים ונפגעים", סיפר.

המסוקים טסו בריבה מבר־גם, חצו את התעלה וטיפסו לאורך צלע ההר עד פסגתו. המבצים גילו את הכבלים היו רקיעה אהובה. בשאלת בצדרה כיבתה ביד אחודות ולפיתיסים היה ברור שהם נתגלו. אף־על־פי־כן המשיך הכוח כמתוכנן. המסוקים הנחיתו את הפרטלים בנקודה שנקבעה לכך מראש והתרחקו לנקודת־ההמתנה.

ביחוק ראו הטייסים את הבקו־הידי ואת הפיצוצים. בגמר הפעולה נדרש מפקד הטייסים על הולכת המשימה. באשר המסוקים התכוננו להמריא אל הכוח כדי לאספו, היה ההר מכוסה בשיכבה עבה של עננים שמנע אפשרות של נחיתה. הטייסים התיזכרו, ויפסו פירצה בעננים כדי לנחות מבלי להתרסק, אך לא מצאו. הם הבליחו ליבוא לנקודת־ההמתנה, אך בינתיים הסטידו בגייזה מתרבבות של דלק שריכבו את שיבת הכות.

מפקד המסוקים החליט אז החלטה התאבדותית־כמעט: לטוס בגובה נמוך מאד תוך הבתייפה באורות הנחיתה כדי למנוע התנגשות והתרסקות. מסוק אחד בלבד התרומם, עם בגובה שלושה מטרים מעל הקרקע בבהירות איטית עד כדי סכנה של 20 קשר לשעה — וכך הגיע אל הכוח. האנשים הצינו כולם בדוחק אל המסוק האחד, כמעט מעבר לכושר נשיאתו, אסף את כולם ושב לבסיס קדמי בסיני על טיפות הדלק האחרונות. היה זה המבצע האחרון לחילוצו של הכוח שנתגלה למצרים ברגע שפתחו באש. כל עיכוב נוסף היה עלול להפיל את הכוח בידי רודפיו.

ג'נין

(המשך כע' 1)

מרת־רוחם ממעשה־החבלה, שבו הותת אור ליום א' מטען חומר נפץ שהתפוצץ ליד בנין בנק לאומי שבכיכר המרכזית של העיר. הנכבדים אמרו, כי האוכלוסיה ניהלה המיד חיים תקינים וכי הם מאמינים כי מניחי המטען במרכז העיר, לא הרחק מכנסית הדבולה, אינם בקרב התושבים המקומיים. (י.)

מבקרי־הקיץ נרגשו: התארגנות חוליות חבלה

גורמי־בטחון אינם שוללים את האפשרות, כי מבקרי־הקיץ האחרון ביהודה ושומרון הביאו להתארגנויות מחודשות של חוליות חבלה בשטחים ובישראל.

נמסר, כי ארגוני הטירור לא הצליחו בעונת ביקורים זו להעביר דרך גשרי הירדן מטעני־חבלה, הודות לאמצעים שננקטו לבדיקת כל הנכנסים. ייתכן שבגלל הביקורת הקפדנית והתמורה שהונהגה בגשרים נאלצו ארגוני־החבלה לשלוח סוכנים לגיוס חוליות חבלה. נודע, כי על אף סיומה של עונת הביקורים נמצאים עדיין בגדה מבקרים רבים.

הפיגועים האחרונים שנעשו בשטחים, כמו הרצח בג'נין, הפיצוצים בשכם, והחבלה בבית־לחם אינם זוכים כפי שנמסר. לאהדה של נכבדי ערי יהודה ושומרון. (פ)

יוקם משרד לעבודה ושירותי רווחה

מאת אברהם קושניר, סופר „דבר"

ועדת השרים למבנה משרדי הממשלה, בראשות השר גדעון האוזנר, החליטה אתמול, להמליץ לפני הממשלה על הקמת משרד לעבודה ושירותי רווחה וכי בראש משרדי העבודה והסעד יעמוד שר אחד. במסגרת משרד זה יהיה כלול גם הביטוח הלאומי ושל האגפים והיחידות במשרדים אלו, העוסקים בחינוך לבורותי השונות, כמו הכשרה מקצועית לבני נוער, יועברו למשרד החינוך והתרבות.

נראה, כי החלטה זו תאושר על ידי הממשלה לאחר שבתוך הדיון שהתקיים אתמול בוועדה התברר, כי ראש הממשלה יצחק רבין תומך בהקמת משרד כזה.

שר העבודה, משה ברעם, הביע במהלך הדיון התנגדות לאיחוד המשרדים מטעמים קואליציוניים. הוא טען, כי לא יתכן שתוך כדי מהלך המשא ומתן על שיתוף מפד"ל בקואליציה, תתקבל החלטה שתביא לצמצום מספר משרדי הממשלה. בתשובה על כך אמר יושב ראש הועדה השר גדעון האוזנר, כי הוא דיבר עם ראש הממשלה בענין זה, וכי ראש הממשלה אמר לו, כי אין הוא רואה בהקמת משרד לרווחה חברתית משום פגיעה במאמצי לצירוף המפד"ל לקואליציה. דברים אלו הביאו במידה רבה להכרעת הכף בעד הקמת משרד אחד לרווחה ולאיחוד הטיפול בנושא החינוך במסגרת משרד החינוך.

הפקידים הבכירים מתנגדים

במהלך הדיון הביעו שרים אחדים כמה הסתייגויות לגבי הקמת המשרד החדש. נאמר, לגבי במקום שני המשרדים הקיימים — משרד הסעד ומשרד העבודה. כך, לדוגמה, טען השר הלל, כי על ידי הקמת משרד כזה בלבד לא ניתן לפתור את בעיות הפשר התובעני שבין בעיות המצוקות בעיר. ואולם השר הלל איננו חבר בועדת השרים למבנה משרדי הממשלה והוא לא השתתף בהצבעה. בהחלטה הדיון הציע שר אחד משרד הסעד ועוזרו שהיא ארוכה של טעות נגד הקמת המשרד החדש. הצירוף משרד הסעד למשרד העבודה. גם אנשי משרד העבודה הביעו התנגדות ואשימה והתנגדות להקמת משרד מעורב. זאת הגישו מסמך כתוב הסוקר את הסיבות להקמת המשרד המשותף. ואולם במשך הדיון בעיקר בגלל דברים המחיים שהושמעו על התנגדות בר יעקובי, המבנם מה בנייתו נגד הקמת המשרד החדש.

בין השאר טען יעקובי, כי לא יתכן שהממשלה תכיף כלי הרף להסכם ביזואל ונמען כי יש מקום להנהיג משרד שרוב מכלליו הם בתוך לא תעשה כל שיבטים זה כדי להיות דוגמא בהתנהגותה היא לצורך בחסכון ויעיל. יעקובי הוסיף, כי מדי פעם עולות טענות כי אין זה הזמן המתאים לטיפול ולצמצום במבנה משרדי הממשלה. האלום עתה אין מנוס מנקיטת צעד זה.

כנופיית האג במחנה סאעיקה

מאת סופר „דבר" לענייני ערביים

אנשי „הצבא האדום" היפאני שתפסו את השגרירות הצרפתית בהאג נמצאים עתה במחנה של ארגון המחבלים „סאעיקה" סמוך לדמשק — מוסר העתון הלבנוני „אליום".

בקבלת הבהיע לומר „תוזית העבודת" בביירות, כי המרודרים היפאניים נמצאים בהנהגתו של ארגון זה בלבנון.

משל קורא לתעשיינים הצעירים למרוד בשמרנות

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

בקריאה לדור ההמשך של התעשיינים למרוד בשמרנות בניהול המפעלים, למצוא דרכים למעורבות יתר של הפועלים במפעלים ולמצקליים כדי שהם יצליחו והיחו לעובדים עניין הממשל זמבנותיהם — יצא אמש מזכ"ל ההסתדרות, ירוחם משל, בפגישה עם חברי מועדון דור־ההמשך של התאחדות התעשיינים.

משל הטעים, שהוא בא לא רק בתביעות לתעשיינים. אלא גם נאבק על הנהגת שינויים הכרחיים בהסתדרות. אבל כדי להביא להגדלת התפוקה הדרושה, שזו משימה לאומית של הבכורה, הכרח ליצור מוטיבאציה נפשית אצל הפועלים ביחסם לעבודה. זה הדורש בדגם ההתנהגות שיראה המנהל של המפעל. מזכ"ל ההסתדרות קרא למתרכת רציונית להנהלה המיזון במטרה להחיל את עקרון „יהדות התעסוקה", הפועלים היוצבים להשתתף לכך ולהדגיש את התמורה ביום העבודה הבא. הוא גם הדיב מכי אפשרות להנהגת הפועלים להיות לשותפים בכיבוש מחלקה במצבו של בזמיה ומשק לביצה.

גובה ההשתתפות בהכנסים הבילאאיים הביע מזכ"ל ההסתדרות, שהממשלה תכין תוכנית מקיפה של הצעדים הנלוים להרצגת המהנדסים בעיקרם. בהתאם להבחין הבירה לסבל בארגון נאחדה של עובדים ממספרלים שנפגעו, או הנמצאים בסכנת פגיעה. לפעלים בענפים אחרים. לצבירה זו יש להפעיל את הירוות לארגון ההסבה המקצועית.

תיכנון שיתוף הפועלים בניהול

בכל השלה מחדש את ההבעיה להיותם הפעלים ברווחי המפעלים כאשת הדרכים לעמודותם של העובד בבעיה המפעל כדי שהוה לו עניין שביהיה יעלה. יש כבר מספר מפעלים שכבר מכתיבים את הפועלים ברווחים, ההסתדרות מציעה דיכוה, מוכנת לשיתוף בהוהיה אשר כולו „בהאלתי" מבטיעליים באירופה. כלכון שבהל כשקני הלוי בכה האגודש שלכו. הכובים בכלל, חייבים ליצור בסיס זה להיסים בין ההנהלה לעובדים אשר יהיה להם עניין בקידומו של המפעל.

שביתות שכר המוניות במצרים

מאת סופר „דבר" לענייני ערביים

לפי ידיעות בלתי מאושרות, נערכות במצרים שביתות המוניות של פועלים בתביעה להעלאת שכר נוכח האינפלאציה והמחסור במצרכי יסוד.

לפי הידיעות, היו שביתות של עשרות אלפי פועלים במפעלי הטקסטיל, המתכת והמיתכות הפלדה בשוברה אל־חימה, במחוזות אל־כוברא ובהלואן — שלושת מרכזי התעשייה הראשיים במדינה.

במקביל נמסר, כי ד"ר חיג'אזי יקבל להיות את ראשות הממשלה מהנשיא סאדאת רק בתחילת החודש הבא ולא יהיו כל חילופי גברי בקאבינט.

דבר
DAVAR دافار

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן

המו"ל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, טלפונים 286141 (6 קווים).

סניפים: תל־אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 286141; ירושלים, מערכת ומנהלה, רח' הלל 16, טלפונים 3-231251; חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 3-2-642111.

תמיהה בצמרת „העבודה" על מפ"ם

מרכז מפ"ם בחוזר לסניפים: דיין, אלמוגי וא. בן אורבים להזדמנות להפיל הממשלה; זרמי: אנו רוצים בדיון ענייני ולא בהעלאת נימוקים הקשורים במצב הפנימי במפלגת העבודה, שהרוב בה רוצה בהרחבת הקואליציה; ברנשטיין: שונאי המפד"ל מתנגדים להצטרפותנו

מאת סופר „דבר" לענייני מפלגות

בחוגי צמרת מפלגת-העבודה הובעה אתמול תמיהה על שמפ"ם מעלה נימוקים הקשורים במצב הפנימי במפלגת העבודה בהתנגדותה להצטרפות המפד"ל לממשלה, לרבות הקביעה כי: „רצוי שהממשלה תחוזק על-ידי גורם חיצוני שלא תהיה כל כולה תלויה בהסדר של הרוב במפלגת העבודה הנתמך על-ידי רפ"י".

טיעונים אלה, ואחרים, כלולים בחוזר פנימי שהופץ בימים אלה במרכז מפ"ם אל מזכירויות סניפיו בערים ובקיבוצים, ואשר נועד לכלול נימוקי בעד ונגד לדיונים ובירורים לקראת ההכרעה במרכז מפ"ם בעניין צירוף המפד"ל לממשלה.

בחוזר פנימי זה נאמר, בין השאר, בשורת הנימוקים בעד צירוף המפד"ל לממשלה על בסיס הצעת ההקפאה שהעלה ראש הממשלה י. רבין בשם מפלגת העבודה, כי לקראת ההכרעות הקשות הצפויות בתחום החברה, הכלכלה, החוץ והבטחון, זקוקה הממשלה הנוכחית להרחבה ולחיזוק הבסיס הפרלמנטרי, משום שהיא נשענת על רוב של קול אחד בלבד, וכי „זהו בסיס רופף המצריך כתנות מתבדות ומתיחות כל פירוד הקואליציה, וקשה לעמוד בכך תקופה ממושכת; לממשלת רבין צפויות עדיין גם סכנות מבפנים, בחוגים רבים במפלגת העבודה (דיין, אלמוגי ואפילו אבא אבן) אורבים לכשלונה, ובהזדמנות הראשונה, שתימצא עילה מספקת, יפילו אותה"; וכי „בינתיים, כל אחד לפי דרכו, עושה למען פרשה, חשוב, איפוא, שהממשלה תחוזק על-ידי גורם חיצוני שלא תהיה כל כולה תלויה בתמוך של הרוב במפלגת העבודה הנתמך על-ידי רפ"י".

מפד"ל בחוץ מחזקת האופוזיציה

במשך הטיעונים בעד צירופה של המפד"ל לממשלה מציג מרכז מפ"ם בחוזר הפנימי לסניפיו, כי המפד"ל בחוץ מחזקת את האופוזיציה. הדינמיקה של המתמדת באופוזיציה מדרדרת אותה לעמדות „הליכוד", מחזקת את האגף הימני בתוך המפד"ל, נותנת אותה לנקיטת עמדות קיצוניות בתחומים פוליטיים שאף האידיאולוגיה הציונית הדתית אינה מחייבת אותם; קשיחותה והכרעות עמ"ס שבה בסביב חשוב של הישוב בארץ-ישראל, של התנועה הציונית ושל העם היהודי בעולם, ורצוי על כן להעמיד את המתנה זו לנשיאה בעול ובאחריות.

במשך הנימוקים הפוליטיים המצדדים בצירוף המפד"ל נאמר בחוזר, כי צירוף המפד"ל לא יסימס כלל בכרים עם ירדן על ויתורים טריטוריאליים ביהודה ושומרון וכי „זה אחד מתנאי ההצטרפות, הדבר ילווה במכתב מראש-הממשלה לראשי המפד"ל". כן נאמר, כי חשוב מאד להחליש, להחוק ולבודד את האגף הציוני הימני הלאומני הקיצוני, להגביר ב„ליכוד" את התסיסה שאחוזה בו, ובכורבן. לא פחות חשוב, למנוע את ההשתלטות על המפד"ל של חוגי הצעירים בראשותם של המר ובן-מאיר, „המייצגים את התורה הרביזיוניסטית בתוך כיפה."

הצעת ההקפאה אינה משנה חוק השבות

אשר לנימוקים המצדדים בצירוף המפד"ל לממשלה על הרקע הדתי מציע מרכז מפ"ם לסניפיו, בין השאר, כי: „ההצעה להקפאת רישום הגרים למשך שנה עד תום עבודתה של ועדת-השרים לענייני גיור ולמציאת „הסדר חוקי מוסכם", אינה משנה שינוי כל שהוא בחוק השבות". ועוד: „מה שמבדיל את ההצעה להקפאת הרישום לטובה מן הנוסחה הקודמת (לבסס את הליכי-הגיור על הנהוג המקובל מדור דור) הוא, שבהסדר הנוכחי אין שום התחייבות מראש לגבי הנוסחה שתתקבל אם ועדת השרים לא תגיע להסכם, ולכן קיימת מוטיבציה לכל חלקי הקואליציה, לרבות המפד"ל, לעשות מאמץ כן למצוא הסדר. כן רואה מרכז-מפ"ם כחיובי את הניסוח לפיו, „הוראות השעה" המוצעת תשעה את הרישום של מי שנתגייר בחו"ל על-ידי זרם כל שהוא, הרישום לא יוכל להיות מבוצע על-ידי „אישור" של גיור שנעשה בחו"ל, וכי הדרך להתגייר בארץ פתוחה לפני כל לא-יהודי שרוצה להתגייר. לפי החוזר הפנימי של מרכז מפ"ם „אין כל יסוד להתנגדותם של רפורמים וקונסרבטיביים להסדר המוצע, מאחר שהוא אינו משנה דבר במצב הקיים ורק יוצר מצב המאפשר בדיקת הסוגיה, כשמגמת הבדיקה היא למצוא הסדר חוקי מוסכם".

מזכיר „העבודה" מ. זרמי

כן נקבע בחוזר, כי מפ"ם צידדה בחיזוק הבסיס הקואליציוני ולא התנגדה בשום שלב של המו"מים הקודמים לשיתופם של הדתיים תוך אי-שינוי הסטטוס-קוו הדתי. ועוד נאמר בו, כי החיוב שבנוסחת ההקפאה המוצעת כיום הוא ב„יצירת מעמד שווה לכל הזרמים של היהדות (אף כי על דרך השלילה) וקובעת, כי לא יועדף זרם מבין זרמי היהדות על פני משנהו, כך לא יירשמו גיוריהם של רבנים אורתודוכסים כמו גם של רפורמים, ויש בכך פתח להכרה בשוויון-ערך של כל זרמי היהדות."

הנימוקים נגד הצירוף

בצד הנימוקים המחייבים את צירוף המפד"ל לממשלה הקואליציונית, מטעמים פוליטיים והדתיים, מעלה מרכז מפ"ם, בחוזר לסניפיו שורה של נימוקים נגד צירוף המפד"ל, וביניהם: צירוף המפד"ל לממשלה במצב הנוכחי עלול להפר את שיווי-המשקל; לחזק את החלק הניצי, הנוקשה, ועל-ידי כך לשבש דיונים ולבלום את היזמות והמהלכים לקראת דיונים ותוך כדי הכרת בז'נבה; צרוף המפד"ל מכניס לממשלה גורם שיוכל בכל עת להצר את צעדיה בעניין הפשרה עם ירדן וכל ההתחשבות בגורם פלשתינאי כמוך בשטחי יהודה ושומרון, והוא עלולה להתחבר „עם כוחות במפלגת העבודה הבאישים את ההודרה להסדרים בתוך הממשלה ועם כוחות חיצוניים בתוך למבשילה". במיכור הדתי מציע מרכז מפ"ם שורה של נימוקים שליליים לצירוף המפד"ל, בכללם: „גם בהצעה הקפאת-הרישום של הגיורים לתקופה של שנה עלולים אנשי המפד"ל לראות כשינוי קל בסטטוס-קוו, וכי הניסוח מלכד שהרישום כלהו בסטטיסטיקה לא הותחר והוא הוקו, וכי הוא מהווה פתח לויתורים נוספים. נימוק שלילי אחר הוא, כי יש בהצעה החדשה פגיעה (אם כי זמנית) בעיקרון הדמוקרטי של שוויון כל האזרחים לפני החוק (אם כי מדובר ב-30 עד 40 מקרים בשנה) גם לפי ההצעה המוצעת יוכלו הרבנים ובתי-הדין הרבניים בישראל להפלות בין גרים מסוגים שונים, על אף אי רישומם של כולם במירשם התושבים. נוסף לכך, נאמר בחוזר, הדבר יוצר שכבת אזרחים כאסורי-לאום ודת בעלת זכויות מוגבלות, או תלויות אך ורק ברצונם של המוסדות הדתיים לפזוה במשך שנת ההקפאה, ועד למציאת הפתרון החוקי והמוסכם. טיעונים שליליים נוספים לגבי צרוף המפד"ל. הנכללים בחוזר אומרים, כי הימצאותה של המפד"ל מחוץ לממשלה מבטיח אי שינוי בסטטוס-קוו הדתי, מחליש את הכיכוד הדתי ומצמצם את הבסיס האלקטורלי של המפד"ל וכי מאחר שהדתיים, לפחות במשך שנת הקפאה עד למציאת או אי מציאת הפתרון המוסכם בענייני הגיור, לא יזכו בשום הישגים בתחום הדת, הרי אין ספק שהם יעבדו על המחיר הפוליטי של ויתורים לעבודתיהם בנושאי השטחים, הרצון לשמור על שלום-בית השלמת הקואליציה יהווה פתח לויתורים בתחום זה. כן נאמר בחוזר, כי המציאות של שלושת החודשים האחרונים הוכיחה, שניתן לקיים ממשלה גם בלי המפד"ל, ולעובדה ההיסטורית זו יש חשיבות ממדרגה ראשונה; וכי כל החששות ביחס ליציבותה של ממשלת רבין התבדו, וגם אם קשה לקיים עבודה פרלמנטרית על בסיס רוב זעיר, נתגלתה גם האופוזיציה בחולשותיה ותסכוליה ואין היא חזקה ונוראה כפי שנצטיירה בתחילתה.

מרכז מפ"ם, שנועד להתכנס אתמול כדי לדון בעמדת המפלגה לגבי צירוף המפד"ל, נדחה למועד אחר, כנראה בשבוע הבא.

זרמי: הרוב בעד הרחבת הקואליציה

מזכ"ל מפלגת העבודה מאיר זרמי, אמר אתמול, כי „הרוב במפלגת העבודה רוצה להרחיב את הקואליציה לא על חשבון מישהו, ואפילו לא על חשבון ר"צ, אלא מתוך מאמץ כן לשתף את כל השותפים, כולל המפד"ל".

במסיבת תא כתבי-המפלגות, שנערכה ב„בית סוקולוב" בת"א, הדגיש הדובר, כי כל המפלגות, השותפות לקואליציה, הכירה בצורך לצרף את המפד"ל והרכיבו כך את הממשלה שתהיה אפשרות לצרף את המפד"ל. עובדה זו קובעת יותר כאשר ההוהר-ל"ב הנמצאים עתה בל"צ, מפ"ם ור"צ, והוא מאמין שיש סיכוי סביר להרחבת הבסיס של הממשלה לאחר שימוע פנימי.

עכבים במהותיים ובצדדיים

זרמי הוסיף, כי הרוב במפלגת העבודה סבור, שיש צורך בהרחבת הבסיס מטעמים בטחוניים וכלכליים. כממשלה הנשענת על רוב חזק יותר, כהקבלת כלפי-חוץ כבממשלה איתנה יותר, הדבר חיוני במערכת היחסים עם שכנינו והמעצמות. נוסף לכך יש צורך להסיק מירדה של מסקנות בתחום הכלכלי, ובממשלה הנתונה לסכנות של הצבעות אי-אימון אינה יכולה לקיים דיון לגופו של עניין.

עם זאת יש חשיבות משנית לשאלה, אם צירוף המפד"ל יחזק את „הכוח הניצי" בממשלה, משום שהממשלה במצב הנוכחי תצטרך לתת התשובות לשאלות שיוצבו במערכת הבין-לאומית. „לממשלה יהיה חופש תימרון להתקדם לקראת שלום, ואם תועלה הצעת פתרון תפנה הממשלה אל העם", אמר.

מזכיר מפ"ם מאיר תלמי

בהצעת הקפאת-הרישום של הגרים יש, לדעתו, יתרון בכך, שבבחינת החוק החילוני כל הזרמים הדתיים שווים, אך יש גם מגרעת בכך, שנוצרה „קבוצה שאינה שווה". עם זאת ניתן להניח, שאפשר יהיה למצוא את הפתרון לאחר תקופה קצרה. בין השאר הועלתה הצעה להקים בית-דין רבני משותף לכל הזרמים שיטפל בגיור, ויש להניח שגם הרבנות האורתודוכסית תסכים להצעת פתרון, אם הגיור יהיה מבוסס על מילה וטבילה.

הבעיה נוגעת לגרים הבאים בעיקר מארה"ב, משום ששם יש זרמים שונים, ואין גיור „עובת אלה מקבלים טיפול כיהודי בבתי-הדין הרבניים בארץ.

אפשר לבחון הצעת ביהד"ץ העליון

הדובר הוסיף, כי ניתן גם לבחון הצעה, שהועלתה בשעתו על ידי בית המשפט העליון, שלפיה לא יירשם הלאום בתעודת-הזהות. לדבריו, יימשך בתקופה הקרובה המאמץ בכיוון הרחבת הקואליציה, ואם הגישושים שהחלו יישאו פרי בעקבות האסמכתא שניתנה לראש הממשלה לנהל את הברים, יכנסו גם המזכירויות של המפלגות והתהליך יהיה מהיר יותר.

בתשובה לשאלה ביחס לחוזר פנימי של מרכז מפ"ם, שבו נאמר, כי ההרחבה רצויה כדי „שהממשלה לא תהיה תלויה בהסדר של הרוב במפלגת העבודה, הנתמך על ידי רפ"י", אמר זרמי, כי הוא מעוניין בויכוח לגופו של עניין, ולא בהוצאת ויכוח פנימי שיפריע להידברות. להלן אמר, כי לקראת ועידת המפלגה שתיערך, כנראה, באביב הבא, יש להקים ועדה שתעבד שינויים בחוקה. הוועידה, שהיתה צריכה להתקיים על פי החוקה בדצמבר, נדחתה בגלל המלחמה.

חוקת בחירות פנימיות חדשה צריכה להתבסס על הקרונות של אי-כאיזוריזציה; אי כחיקת אנשים פעילים בעל-כרחם אלקטורלי ומחוזות טריטוריאליים עם סימן הכר של אורח-חיים.

מועצת סניף תל-השרון של מפלגת העבודה החליטה פה אחד לתמוך במאמציו של ראש הממשלה לצרף את המפד"ל לקואליציה הממשלתית.

בזה הצטרף הסניף למחוז ירושלים, מחוז איחוד הקבוצות והקיבוצים, מחוז תל-אביב, מחוז המושבים וסניפים אחרים.

בקשת דיון במס ערך-מוסף

מזכיר-משנה של מפלגת העבודה וחה"כ אברהם גבלבר, ביקש ממזכירות הלשכה להעלות על סדר-יומה של לשכת המפלגה דיון על מס ערך מוסף. הדבר, אמר, החל לידון בוועדות ממשלתיות והסתדרותיות ועל המפלגה לסכם את עמדתה בו לפני ההכרעה הסופית.

מזכ"ל המפד"ל: כל שונאי היהדות הדתית-לאומית שוללים ההצטרפות

לפני 4—5 חדשים התנגד יו"ר דינן, לכניסת המפד"ל לממשלה והתחשבנו בהם; עתה המתנגדים להצטרפותנו הם כולם שונאי היהדות-לאומית ולא זו בלבד שאין אנחנו חייבים להתחשב בהם אלא התנגדותם מוכיחה שאנו חייבים לפעול מבפנים — הצהיר צבי ברנשטיין, מזכ"ל המפד"ל, בכינוס מזכירים של המפד"ל שהתקיים היום בתל-אביב.

לאחת השאלות השיב, כי המפד"ל לא תבצה ולא תתבע הוצאתה של נציגת ר"צ מהממשלה. נציגת ר"צ — אמר — תיכרנה עצמה כך, שלא תוכל להישאר בממשלה. [illegible] הרי השתתפות המפד"ל בקואליציה תנטרל אותה כליל ולא תוכל להזיק.

לשאלה אחרת בדבר הפגישה עם צעירי מפ"ם השיב, כי היוזמה לפגישה לא באה מצד מוסד כלשהו או אישיות מוסמכת כעמם המפד"ל.

ועד הספרדים בירושלים: יש לפזר המועצה הדתית

מאת מוכיח מנדלבון, סופר „דבר" בירושלים

ועד עדת הספרדים בירושלים תובע ממשרד הדתות לפזר את המועצה הדתית בעיר ולמנות במקומה ועדה קרואה. הוועד קובל על הצורה והדרך בה מתמנים רבני שכונות בירושלים ועל אופן ניהול המועצה הדתית.

יו"ר ועד העדה הספרדית, דוד סיטון, אמר לסופר „דבר": „אין איש הנותן דעתו על הנעשה במועצה הדתית בירושלים. יש למנות ועדה קרואה. זהו ממש שחיתות".

זה כמה שבועות שוועד עדת הספרדים בירושלים מנהל מאבק נגד אופן מינויים של רבני שכונות בעיר. בבטאון הציבור הספרדי ועדות המזרח „במערכה" התפרסם באחרונה מאמר ובו נטען בין השאר, כי המועצה הדתית בירושלים מתעלמת מההבטחות למינוי רבני שכונות וכי „אחת לכמה שנים מתכנסת המועצה וממנה את הקרובים לצלחת כרבני שכונות בלי לפרסם על כך ובלי שאיש ידע על כך, ואלה מקבלים את משכורותיהם בלי כל תמורה".

מינוי רבני שכונות — לשכונות שאינן קיימות

יו"ר ועד עדת הספרדים טען גם, כי המועצה הדתית מינתה רבני שכונות לשכונות שאינן קיימות בירושלים. כך קיבל רב לשכונת „עזרת ישראל" בעוד שלשכונה „עזרת ישראל" היא רק חצר של כמה בתים ואינה שכונה.

כן טוען דוד סיטון, כי בשכונות ספרדיות מינתה המועצה הדתית רבנים אשכנזים.

ד. סיטון הראה לי מסמך, חתום בידי נציב התלונות של עיריית ירושלים, ממנו מתברר, כי נציב התלונות של העירייה מסרב לטפל בתלונות סביב נושא זה בטענה, כי זה עניין פנימי של המועצה הדתית ואין זה משנה ששליש מתקציבה של המועצה ממומן על ידי העירייה.

„מי זה ועד העדה הספרדית?"

הרב קצבלבוגן, הנחשב ל„איש החזק" של המועצה הדתית בירושלים, אמר אתמול בתשובה לשאלות בעניין זה, כי הוא אינו מוכן להתייחס לטענות של ועד העדה הספרדית. „אני חושב שהם מפספסים על הקירות", אמר. עם זאת הוסיף, כי לו היה רוצה בכך יכול היה להכריז „מלחמה ספרדית", אך הוא מצדיק לא לעשות כך. בהתייחסו לתביעת ועד עדת הספרדים לפזר את המועצה הדתית אמר הרב קצבלבוגן: „מי זה ועד העדה הספרדית". והרב, כי מינוי הרבנים נעשה על פי התייעצויות ודיונים. במקומות בהם מונו רבנים לשכונה שאינה קיימת, אמר הרב קצבלבוגן, עדיין אין רבנים אלה מקבלים שכר. המדובר, לדבריו, רק ברב אחד שמונה לשכונת רמות שאינו עדיין מקבל שכר ויעבור לגור בשכונה כשיוחל באיכלוסה.

סופר „דבר" מעיר, כי באחרונה נמתחת ביקורת מצד גורמים דתיים וחילוניים בירושלים על דרך ניהול המועצה הדתית ומאבק ועד עדת הספרדים הוא אחד הביטויים לבקורת החריפה נגד המועצה.

8,000 איש עדיין מנותקים בהונדורס

צ'ולוטקה (יו.פ.). — חיילי צבא הונדוראס שרפו אתמול את גופותיהם של אלפים מקרבנות סופת ההוריקאן „פיפי" ופנו בקריאה נרגשת למדינות השכנות לספק להם מסוקים כדי שיוכלו להגיע אל 8,000 האנשים הנמצאים בעיירות מנותקות ושאיימת עליהם סכנת נחשים ארסיים.

אנשים אלה יושבים ברובם זה שלושה ימים על גגות בתים וצמרות עצים באזור השורץ נחשי „פר דה לאנס" שבכלולו מן השטפונות.

רעב בבנגלה-דש

דאקה, (עי"ר). — ראש ממשלת בנגלה-דש מג'יבור רחמן, הכריז אתמול כי ארצו שרויה ברעב וציווה להקים מטבחי שדה ברחובי הבירה.

מחיר האורז בבנגלה-דש האמיר ל-15 ל"יש לק"ג והוא צפוי לעלות עד כדי 23 ל"יש לק"ג.

שפינולה ינהל השיחות על עתיד אנגולה

ליסבון (יופ"ע). — נשיא פורטוגל גנראל שפינולה יטול בעצמו את כל השיחות על עתידה של אנגולה — נמסר אמש.

שפינולה אמר, שפורטוגל נסוגה בחפזון מופרז את מושבותיה באפריקה. משקיפים בליסבון אמרו, כי החלטתו של הנשיא לטול אישית את המו"מ על אנגולה היא בבחינת נזיפה בשר החוץ הסוציאליסטי מריו סוארז שניהל את המו"מ על עצמאות גיניאה ביסאו ומוזמביק.

שחמט

עוד תיקו בין קרפוב לקורצ'נוי

מוסקוה, (א. פ.). — אנטולי קארפוב וויקטור קורצ'נוי הסכימו אתמול על תיקו במסע ה-46 של המשחק הרביעי ביניהם במסגרת הדו-קרב על הזכות להתמודד עם אלוף העולם בובי פישר.

שש נשים ושתי ילדות הפגינו במוסקוה למען עלייתן לישראל

מוסקוה, (א.פ.). — שש נשים יהודיות, בהן אחת כשאה בזרועותיה שתי ילדות, ערכו אתמול הפגנה דוממת מול בניין משרד האשרות הסובייטי במוסקווה בדרישה, כי יותר להן לעלות לישראל.

במשך חמש דקות הניפו הנשים כרזות בהן נאמר: „הניחו לי ללכת לאבי הגוסס" ו„ישראל היא מולדתי".

ברגע שהגיעו למקום כתבים מערביים ביהוה השוטרים הסובייטיים לחטוף את הכרזות והכניסו את הנשים לתוך המרזר. בעליהן של שתים מן הנשים האלה — דינה בלינה בת 35 ואוגניה לאפידוס בת 24 — נידונו ל-15 ימי מאסר בעקבות הפגנות שערכו בשבועיים האחרונים.

יתר הנשים שהפגינו היו סופיה בלזורקובסקיה בת 29, רבקה דוורין בת 40, קלודיה גלמן בת 28 ושרה דרבקין בת 43. בעלה של בלזורקובסקיה עלה לארץ עוד לפני שנתיים ואביה של דרבקין, בן ה-84, מאושפז עתה בישראל במצב אנוש.

האקדמיה למוסיקה בירושלים
ע"ש רובין
רח' פרץ סמולנסקין 7, טל. 35271, ירושלים

בחינות הכניסה לאקדמיה לשנת הלימודים תשל"ה

בחינות הכניסה לכל מחלקות האקדמיה, לשנת הלימודים תשל"ה, יערכו בימים 2 — 3.10.74

ביום רביעי, 2.10.74, יערכו הבחינות למחלקה האינסטרומנטלית ולמחלקה לפסנתר.

ביום חמישי, 3.10.74, יערכו בחינות הכניסה למחלקה האינסטרומנטלית; למחלקה הווקלית; למחלקה לתאוריה, קומפוזיציה וניצוח, וכן למסלול לחינוך מוסיקלי, וללימודים הקדם-אקדמיים (מכינה לאקדמיה).

מחלקות האקדמיה:

- המחלקה האינסטרומנטלית (מקצוע ראשי: אחד מכלי התזמורת)
- המחלקה לפסנתר
- המחלקה הווקלית (הכשרת זמרים, סדנת אופרה ומקהלה)
- המחלקה לתאוריה, קומפוזיציה וניצוח (לימודי הקומפוזיציה — לתעודת אמן בלבד)
- המסלול לחינוך מוסיקלי (להכשרת מורי מוסיקה לבתי הספר היסודיים והתיכוניים)
- המחלקה למחול להכשרת אמנים ומורים למחול

האקדמיה מכינה לקראת: „תעודת גמר", „תעודת אמן", ותואר „בוגר במוסיקה". בעלי תואר „בוגר במוסיקה", מהאקדמיה או ממוסד אחר, יכולים להמשיך את לימודיהם לקראת התואר מוסמך של אוניברסיטת ניו-יורק, בתוכנית המשותפת לאקדמיה ולאוניברסיטה זו.

מתקבלים מועמדים בעלי תעודת בגרות, או תלמידי כתות י"ב (העומדים לפני בחינות הבגרות), בעלי הכשרה מוסיקלית קודמת.

ליוצאי-צבא ועולים חדשים, ניתנת האפשרות ללמוד במכינה — לקראת בחינות הכניסה לשנה או באקדמיה.

— פרטים והרשמה במשרד האקדמיה —

קנדי: לא אהיה מועמד לנשיאות

„החלטתי סופית ובלתי מסוייגת"

בוסטון (א.פ. וי.ט.פ.). — סנטור אדוארד קנדי הודיע אמש, כי לא יהיה מועמד לנשיאות ארה"ב ב-1976 ולא יקבל את המינוי למועמד המפלגה הדמוקראטית, אף אם יוצע לו.

קנדי, בן ה-42, שסכל בהתנקשויות פוליטיות את שני אחיו — הנשיא ג'ון קנדי והסנטור רוברט קנדי — הדגיש, כי חובתו הראשונה היא למשפחתו. הוא הסביר, כי לא יוכל להקדיש את הזמן הדרוש למסע בחירות לנשיאות. „פשוט איני יכול לעולל זאת לאשתי, לילדי וליתר בני המשפחה". רעייתו של קנדי אושפזה פעמיים בחודשים האחרונים ב„בית מרגוע" ובנו איבד חלק מרגלו בניתוח לאחר שלקה בסרטן העצמות.

קנדי הדגיש, כי החלטתו איננה קשורה ב„פרשת צ'פאקווידיק", כי 1969 — שבמהלכה נהרגה מזכירתו של אחיו רוברט במכונית בה נהג הסנאטור לאחר שזו הדרדרה ליד תוך כמעצססט.

רוקפלר מוכן לוותר על שליטתו במניות הנפט שלו

וואשינגטון (יופ"ע רצ"ד). — נלסון רוקפלר גילה אמש, כי משפחתו חולשת על מניות נפט בשווי של יותר מ-325 מיליון דולאר. הוא מוכן להכניס את מניותיו ל„קרן נאמנות עיוורת" (שמחוץ לשליטתו), אם הקונגרס יאשר את מינויו לסגן נשיא.

רוקפלר מסר, כי שילם קרוב ל-70 מיליון דולאר במסים בשנים בימי זה. הוא מעריך את הונו האישי ב-178.5 מיליון דולאר, שחלקם הגדול נמצא בשתי קרנות נאמנות אותן הוריש לו אביו.

קובלנה אזרחית נגד ניקסון

ניו-יורק, 23 (עי"ר). — הנשיא לשעבר ריצ'רד ניקסון יצורף כנאשם בתביעה אזרחית שיגיש השבוע פקיד לשעבר של מועצת הבטחון הלאומית האמריקאית מורטון הלפרין — מוסר „ניוזוויק".

קובלנה אזרחית זו תהיה המהמרה ביותר שהוגשה עד כה נגד הנשיא לשעבר.

מקורה של הקובלנה בציתות לטלפון הביתי של הלפרין במשך 21 חודשים, החל ממאי 1969.

בתביעתו של הלפרין נאמר, כי ניקסון הכריז באיגרת ששיגר ביולי לוועדת החוץ של הסנאט, כי הוא „פיקח אישית על הציתות כולל האזנות". בין הנאשמים האחרים במסגרת הקובלנה גם ד"ר קיסינג'ר.

הייג מכחיש

בינתיים הצהיר הגנראל אלכסנדר הייג, לשעבר ראש המטה בבית הלבן, כי לא היה לו חלק בחנינה שחנן הנשיא פורד את ניקסון.

על רקע פרישת צ'לפונט מהלייבור

נפתח מסע הבחירות הבריטי

מאת שלמה ניצוסר, סופר „דבר" בבריטניה

לונדון, (מיוחד ל„דבר"). — מערכת הבחירות בבריטניה נפתחה אתמול רשמית במסיבות עיתונאים של מנהיגי שלוש המפלגות הגדולות ותוך פרישתו המכאיבה של לורד צ'אלפונט ממפלגת הלייבור.

צ'לפונט, שר לשעבר, האשים את מפלגתו בכניעה לאגף השמאלי שלה וללחצי האיגודים המקצועיים. פרישתו לא עוררה הפתעה גדולה אולם היתה פליאה בהחלטתו לסייע למפלגה הליבראלית בבחירות.

תגובת הלייבור למעשהו של צ'לפונט היתה קרירה מאוד. ראש הממשלה הרולד וילסון אמר בסאוטהאמפטון באופיינו „לא ידעתי שצ'לפונט היה חבר במפלגה." מנהיג איגוד פועלי התובלה ג'ק ג'ונס אמר: „צ'לפונט אף פעם לא היה אחד מאתנו".

סקרי דעת הקהל ממשיכים להעניק ללייבור עדיפות של 3—5 אחוזים על פני השמרנים.

ועדת משמעת נגד פרופסור הוכמן

שר הבריאות ויקטור שם טוב, החליט להקים „ועדת משמעת", בהתאם לפקודת „המתעסקים ברפואה — 1947", לשם בדיקת ההאשמות המיוחסות לפרופ' אברהם הוכמן, מנהל המרכז ב„הדסה" בירושלים.

על פי החוק יעמוד בראש הוועדה מנכ"ל משרד הבריאות וישתתפו בה נציג היועץ המשפטי לממשלה ורופא. הוועדה תמליץ לפני שר הבריאות על צעדים שיינקטו בעניין זה.

שם טוב מסר על החלטתו זו במסיבת עתונאים שהתקיימה אתמול בירושלים. באותה הזדמנות הודיע השר, כי תוקם גם ועדה ציבורית לבדיקת מכלול התופעה של הרידים ב„פרקטיקה הפרטית" של רופאים המשרתים במוסדות בריאות ממשלתיים וציבוריים.

אחר לרופה לפרשת פרופ' הוכמן אמר השר, כי החליט על הפעלת פקודת המתעסקים ברפואה נוכח תלונתו של תושב אשקלון משה ברונשטיין נגד פרופ' הוכמן, והחוק מתיר לשר הבריאות לשלול רשיון רפואי או להתנהגו במקרה שהרופא נמצא אשם בהתנהגות בלתי הולמת את מקצוע הרפואה.

בתשובה לשאלה אמר השר, כי בעבר כבר הופעל החוק בדרך זו וגם נשללו עשרות רשיונות של רופאים בגלל התנהגותם.

בהתאם להחלטת שר הבריאות יבקש מנכ"ל משרד הבריאות, ד"ר ב. פדה, את הפרטים הנוגעים לעבודתו של פרופ' הוכמן המצויים בתיקו האישי ב„הדסה" בבירה. כן יוזמנו להעיד לפני הוועדה מתלוננים נגד פרופ' הוכמן. גם אחרים שיש להם מה להופיע לעדה בקשר עם עבודתו והתנהגותו של פרופ' הוכמן, יוכלו להופיע לפניה. (ע)

גם ועדת בירור

בינתיים נודע, כי ועדה לבירור התלונות נגד פרופ' אברהם הוכמן הוקם בהתאם לסיכום שנתקבל אתמול בפגישה בין פרופ' י. בן, מנכ"ל „הדסה" לבין ד"ר רם ישי, יו"ר ההסתדרות הרפואית בישראל.

הוועדה תוקם בראשות משפטן ויכהנו בה רופאים בעלי מעמד ציבורי. היועצים המשפטיים של „הדסה", ההסתדרות הרפואית בישראל וכן נציגו המשפטי של פרופ' הוכמן יועדו כדי לסכם את נהלי הוועדה.

דיוני הוועדה יהיו סגורים כדי לאפשר חופש מתן עדויות. אולם, כפי שנמסר, יפורסמו מסקנותיה ברבים. (ע)

רבין וסילווה אצל הנשיא

נשיא המדינה, פרופ' אפרים קציר, אירח אתמול לארוחת צהריים את ראש הממשלה יצחק רבין.

נשיא המדינה ורעייתו קיבלו אתמול גם את סילווה זלמנסון.

סילווה זלמנסון נתקבלה אתמול גם אצל ראש הממשלה.

קבוצת ציירי האבסטרקט במוסקווה דחתה הצעה מטעם שלטונות העיר לאפשר להם להציג את יצירותיהם בשבת בגן איזמיילובסקי בפארק, שהמקום צר מדי.

קבוצה של כ-30 איש הפגינה אתמול נגד ביקורו של השאה האיראני באוסטרליה.

תיקון טעות

בהבהבענו של ישעיהו עתמי מאתמול „מהנדס עיריית צפת לשעבר כנאשם בקבלת דבר בשוחד" צריך להיות: „מהנדס עיריית-צפת, לשעבר, א. פרוליך, הואשם בתוקף תפקידו על „דרישה לביצוע עבודות עבודות ע"י חברת „עמידר" במבנה המוחזק ע"י שמעון קלרה ברחוב הפלב"ה 2 הבמוחה מכנה להרוסים. הוא דרש מחברת „עמידר" לפנות את הדיירים ולהרוס את המבנה תוך יום אחד. פרוליך לא פנה לקלרה למכור לו את הבית." אלא כפי שנודע הוא פנה אל חברת „עמידר" בבקשה להשכיר או למכור לו את המבנה.

דגמי 'פיאט' 1975
FIAT
עוצמה-חסכון-נוחות-בטחון

ועדת הביקורת של הכנסת קיבלה המלצות המבקר על הרצאות בשכר בשירות החוץ

על פי בקשתה של הוועדה לענייני ביקורת המדינה נתקבלה חוות הדעת של מבקר המדינה בעניין „הרצאות עובדי המדינה בארץ ובחוץ לארץ".

לאחר דיון בנושא, הגיעה הוועדה לידי סיכום זה:

1. הוועדה מקבלת את דעתו של מבקר המדינה, שבהתחשב במהותו של שירות החוץ, ובעיקר של השירות הדיפלומטי, יש מקום להגביל את ממלאי התפקידים בשירות זה אף בעניינים המותרים לעמיתיהם בארץ. מן הראוי שבעקרונות יונהג איסור כללי לקבל שכר תמורת הרצאה והוא יחול על כל עובדי השירות הדיפלומטי והשירות הקונסולרי. איסור זה צריך למצוא את ביטויו המתאים בהוראות, ואלו יובאו באורח אפקטיבי לידיעת כל העובדים שהדבר נוגע להם.

היתר להופעות בודדות יכול להינתן רק במקרים יוצאים מן הכלל, לאחר שהנסיבות ייבחנו על ידי המוסמכים לכך בדרג בכיר של משרד החוץ.

אשר לעובדי מדינה המשרתים בחוץ לארץ שלא בתפקיד דיפלומטי או קונסולרי, יש לנהוג בדבר בהתחשב במהות התפקיד וההדרג. גם לגבי עובדים אלה מן הראוי שכל מתן הרצאה בשכר יהיה טעון היתר. כאשר תפקידו של העובד כולל ייצוג או הסברה, מוטב שיחולו עליו הכללים החלים על דיפלומטים.

מתן הרצאות בשכר אינו הנושא היחיד שבו עוד מתבקשים הסדרים מפורטים בדבר הדרישות המיוחדות והחלות על עובדי מדינה המשרתים בחוץ לארץ. סקר הטיפול בנושא במספר מדינות אחרות מראה, שהונהגו בהן הוראות מיוחדות לגבי שירות החוץ. רצוי, שמשרד החוץ ונציבות שירות המדינה יגשו להתקנת מערכת כללים מיוחדת לעניין, שתנחה את העובדים המשרתים בחוץ לארץ בהתנהגות הנדרשת מהם בדרך כלל ותכלול גם הוראות בדבר עיסוקים שמחוץ למסגרת התפקיד הרשמי.

2. הוועדה מביעה את צערה על כך, שהממשלה לא התקינה, זה מכבר, הוראות על פי העקרונות הנ"ל.

בתקשי"ר ניתן רק היתר כללי האומר „עובד רשאי לפרסם מאמר או ספר וכן לערוך עתון ולתת הרצאה, תמורת שכר, בתנאי, שאין הוא עושה זאת בקביעות ושפעולות אלו אינן בגדר מקצוע-משנה של העובד". היתר כללי זה אינו מבדיל בין פעולה, כאמור, בארץ לבין פעולה, כאמור, בחוץ לארץ ויש לפרטו.

3. הוועדה פונה לממשלה, שתשלים בלי דיחוי התקנת הוראות מתאימות בהתאם לחוות הדעת של מבקר המדינה ובהתאם לסיכום זה של הוועדה לענייני ביקורת המדינה.

מאות אורחים רושמים את גולדה מאיר בספר הזהב

באחרונה הוקם ועד ציבורי, בראשות נשיא המגבית המאוחדת בישראל ד"ר א. להמן, אשר החליט לרשום את גולדה מאיר בספר הזהב של הקרן הקיימת לישראל. לאות הוקרה על פעלה למען המדינה ובעקבות פרישתה מן החיים הממלכתיים-ציבוריים. תוך שבועות ספורים הוצפה המגבית המאוחדת בישראל במאות פניות שאין להן תקדים בתולדות המגבית. גל האהדה גובר מיום ליום והתרומות ממשיכות לזרום. מסר מנכ"ל המגבית שמעון בכר.

יו"ר הכנסת ביקר בוועה"פ

המזכיר הכללי של ההסתדרות ירוחם משל, אירח בסוף השבוע בלשכתו בבית הוועה"פ את יו"ר הכנסת ישראל ישעיהו, שהביא, באמצעות המזכ"ל, את ברכת השנה החדשה והחגים לכלל פועלי ישראל בערים, במושבות, בעיירות הפיתוח ובהתיישבות העובדת.

יו"ר הכנסת איחל לחברי ההסתדרות ולהנהגתה במרכזים ובמקומות הישוב שנת שלום וחטובה, שנת יצירה ועבודה ותיוסף הדיקה, ההשפעה וקשרי-הגומלין שבין ההסתדרות להמוני הפועלים.

במהלך השיחה של י. משל עם י. ישעיהו נדונו, בין היתר, הנושאים הקשורים בהנצחת שמו של יו"ר הכנסת המנוח ראובן ברקת ז"ל במישור ההסתדרותי. כן הצעתו של י. ישעיהו להגדיל את קרן הנשיא, לשעבר, זלמן שזר והשתתפות של „קרן-המדורת" בת חצי מיליון ל"י, שמפירותיה מתחלקות כל שנה מילגות-לימוד לסטודנטים ממשפחות ברוכות ילדים.

הצתה באפרידר

מעשה הצתה אירע ביום ב' בלילה במרכז שכונת אפרידר באשקלון וגרם לבהלת-כנה בשכונה.

סמוך לשעה 2 אחרי חצות נחרדו דיירי כבר צפניה באפרידר משורה של התפוצצויות שנשמעו במגרש חניה סמוך לקולנוע „רחל". רבים מבעלי המכוניות יצאו להציל רכבם והזעיקו את המשטרה ואת מכבי האש, לאחר שנתברר כי אש אחזה בגלגלים האחוריים של משאית שחנתה במקום. בעל המשאית, עולה חדש מברה"מ, פנחס בדירה, הספיק עוד להרחיק את הרכב הבוער לאמצע המגרש ולאחר מכן השתלטו הכבאים על האש, כך שנמנעו פגיעות ברכב אחר.

בבוקר נתגלו במקום שרידי פח פלסטי וסמרטוטים שהונחו מתחת לגלגלים. אחד השכנים העיד, שהרגיש באלמוני מטפל במשאית סמוך לשעה 2 אחרי חצות. משטרת אשקלון עמדה לחקור אחרים מחבריו של בעל המשאית בחשש שהמדובר בסילוק חשבונות. (ע)

בורסת היהלומים הראשונה במערב גרמניה נפתחה אתמול בפרנקפורט.

משרד התחבורה
המפקח על התעבורה
מחוז ת"א והמרכז

הודעה על הגבלות תנועה בכביש מס' 12 גדרה - רחובות ביום 24.9.74

בתוקף סמכותי לפי תקנה 17 ו-18 לתקנות התעבורה תשכ"א—1961, הנני מודיע כי לרגל יום התייחדות לחללי הצנחנים, ייסגר לתנועת כלי רכב כביש מס' 12, גדרה — רחובות מצומת כנות ועד צומת בילו

ביום ג' 24.9.74 משעה 17.00 אחה"צ ועד 19.00 בערב

התנועה תתנהל דרך כביש החוף פלמחים — אשדוד.

ציבור הנהגים מתבקש לציית לשלטים שהוצבו ולהוראות המשטרה.

ר. סהון
רשות התמרור המרכזית

נופש ותרבות הגוף

מרכז קופת-חולים מארגן חוגים לבריאות הגוף במגמה לסייע לשיפור בריאותם של חברי קופת-חולים. מטרת החוגים להביא את המשתתף לידי מודעות לערכה של פעילות גופנית ולחשיבותה כגורם למניעת מחלות וקידום בריאותו של האדם.

החוגים יקנו למשתתף דרכים ושיטות לפעילות זו במגמה שימשיך בה בעצמו — בביתו ובסביבתו.

לביצוע מטרה זו יותקיימו מחזורי אימון ולימוד בני שבעה ימים כל אחד (מיום ראשון עד יום ראשון) בבית-ההבראה של עובדי המדינה בביתן אהרן בתאריכים הבאים:

ההרשמה למחזור הראשון הנערך בין 20 לאוקטובר עד 27 בו — נסתיימה, ואין עוד מקומות פנויים. ביתר המחזורים נשארו מקומות מעטים.

ואלה המחזורים:

מחזור ב' מיום 27 באוקטובר עד 3 בנובמבר.
מחזור ג' מיום 3 בנובמבר עד 10 בו.
מחזור ד' מיום 10 בנובמבר עד 17 בו.
מחזור ה' מיום 17 בנובמבר עד 24 בו.

זכאים להשתתף בחוגים חברי קופת-חולים (גברים ונשים) המעוניינים, בתנאי שהם מסוגלים לכך מבחינה בריאותית. רופא במקום ייעץ להם מבחינה זו.

תוכניות הפעילות:

א) הרצאות עיוניות בנושאי בריאות, אורח-חיים נכון, שמירה בפני מחלות, היגיינה וכן מושגים בתורת הגוף ותפקודיו.

ב) שיעורים מעשיים הכוללים:

הדגמות וביצועים של סדרות תרגילי התעמלות והרפיה — צעדות (בקצבים משתנים ובנופים שונים), תרגילי גב מיוחדים למניעת ליקויי יציבה. תרגילי התעמלות בעזרת מכשירי-עזר ביתיים. הדגמה ולימוד של משחקי-תנועה לפגרה. בתכנית גם מתן ייעוץ אישי בפעילות גופנית בהתאם לסגולותיו הגופניות ונטיותיו של המשתתף.

בחוגים הללו יפעלו צוותים של מורים ומדריכים לחינוך גופני ומורצים לחינוך לבריאות.

המחיר ותנאי התשלום

מחיר ההשתתפות זהה למחירו של שבוע ההבראה, כמקובל במוסדות ההבראה של קופת-חולים.

ההרשמה:

בבית ההבראה של עובדי המדינה בביתן אהרון ישירות בכתב או בטלפונים 053—24293, 053—24059 וכן במחלקת ההבראה במרכז קופת-חולים תל-אביב, רח' ארלוזורוב 101, טל. 262211.

מרכז קופת-חולים

هكذا من الأصل

מחקר: מקור האלימות בישראל בקבוצות ש„נדחקו לפינת הזירה"

הנטיה של התפרצויות אלימות בקרב קבוצות שונות בחברה הישראלית בשנים האחרונות, מקורה בהרגשה כי „נדחקו לפינת הזירה" ולא נותרה להן דרך להוליך אלא בעזרת האלימות. כך קובע פרופ' בנימין יעוב, בבית הספר לעבודה סוציאלית של אוניברסיטה „בר־אילן", בעיון על תופעת אלימות בישראל, המתפרסם היום בגליון החדש של הרשות אוניברסיטה „בר־אילן".

פרופ' יעוב מסביר, שתהליך ההדחקה לפינה הוא בדרך כלל תהליך ארוך, המלווה בהרגשה — כמובן, סובייקטיבית — של חוסר איכפתיות של הסביבה לבעיותיה הבוערות של אותה קבוצה חברתית. בסוף התהליך, כאשר הקבוצה משוכנעת ששוב אין לה מה להפסיד, באה ההתפרצות האלימה.

כדוגמא אקטואלית הוא מביא את שביתת הרעב של תושבי מצפה־רימון, שנדחקו לפינה 12 שנה. לדברי ראש המועצה המקומית מוכמו כד־נותיהם בשפס: „הגענו לקיר הדרך".

גם התנהגות הפקיד היא אלימות

כעקרון הכוב בעבודה הסוציאלית, או - בפוליטיקה, רואה פרופ' יעוב את הצורך לטפל בקונפליקטים ולא לבטל אותם. הגבול, לדעתו, בין קונפליקט שלא נפתר לבין הסלמה המביאה להתפרצות, הוא דק ביותר. אין לראות את האלימות הבלעדית בתחום הצר של מקרי פשע ורציחות, אלא יש לכלול בה תופעות כגון חוסר היכולת להקשיב לזולת ואי התחשבות בו, בין אם המדובר בילדים ובהורים ובין אם בגישה הלא נכונה של הפקיד לאזרח הפונה אליו. האלימות, לפי דעה זו, נולדת כאשר הצדדים השונים הבאים לידי עימות בחברה אינם פועלים יותר לפי כללי המשחק המקובלים באותה חברה. לכן גם הפקיד המטריח אזרח שלא לצורך, הוא בבחינת עושה מעשה אלים.

גורם בעניין נוסף, המיוחד לחברה הישראלית, הוא הגרסה הישראלית האופטימית שלא להיות בקיום רגשות. אף על פי שהסיבה להתפתחות בנייה זאת של הרחקת רגשות מוכבת על רקע תולדות המדינה, היא גורמת לתוצאה בלתי רצויה של התפרצות הרגשות המדוכאים במקום אחר, כגון בכבישים ובתורים.

בין שאר הגורמים לאלימות מונה פרופ' יעוב את מדיניותם של אמצעי התקשורת, המבליטים ללא כל יחס מעשי אלימות לעומת הופעות חיוביות. הוא מדגיש, שהוא מכיר את הקשיים העומדים בדרכם של אמצעי התקשורת „למכור סחורה חיובית", אך לדעתו הדרך הנקוטה כיום בידם היא הדרך הקלה. בעניין זה יש השפעה שלילית גם לגמול סרטי האלימות בטלוויזיה, שלפי מחקרים רבים בעולם הקרנתם בכמות גדולה משפיעה לרעה. (ע)

בית־ספר מודולארי ראשון בחולון

„יובל גד" בונה תשעה בתי־ספר בשיטה זו, המקצרת בהרבה את זמן הבניה וחוסכת כ־25 אחוז מההוצאות

מאת סופר „דבר" בחולון

בית־ספר ראשון שנבנה בשיטות הבנייה המודולארית ושהוקם על־ידי חברת „יובל גד" בשבעה חדשים בלבד, נחנך אתמול אחר־הצהריים ברחוב התבור בחולון. בית־ספר שני ייפתח בעוד כמה שבועות ברחוב קדושי קאהיר בעיר.

במסיבת עתונאים שנערכה לפני כן נמסר, כי חברת „יובל גד" בונה עתה בשיטה זו תשעה בתי־ספר שונים ברחבי הארץ, המכילים מ־12 עד 24 כיתות כ"א, עם חדרי שירותים, מינהלה, אולמות־ספורט, מטבחים, חדרי אוכל. ועוד. כן היא בונה בשיטה זו מבני־ציבור אחרים. היקף הבנייה בשיטה זו יגיע השנה ל־10,000 מ"ר ובשנת 1975 יגדל עד 25,000 מ"ר.

מנכ"ל „יובל גד" אוריאל לין אמר, כי בהשוואה אין הבדל בין שיטת הבנייה המודולארית לבין הבנייה הרגילה, אך כיוון שזמן הבנייה קצר מאד הרי בתקופה של עליית מחירים ויוקר הכסף יש לפי הערכתו חסכון של כ־25 אחוז בהוצאות. כלומר בפרויקט של 3 מיליון לירות נחסכים 750 אלף לירות. ראש עיריית חולון פנחס אילון, שפיכת את „יובל גד" על איכות הבנייה ומהירות הביצוע, הביע עם זאת משאלה, שהחברה תוכל בעתיד לשפר היקף הבנייה בעיר.

זה זו יגדל. להגיע למהדריסטר נוסכים יותר. אילון סיפר, יבב קרוב הקיים פגישה בנושא זה בהשתתפות מרכז השלטון המקומי, משרד החינוך ומפעל־הפיס, במטרה לקדם בניית בתי־ספר בארץ בקצב מהיר יותר.

מנכ"ל „כור מתכת", ישעיהו גביש אמר, כי אם רוצים לקדם את הבנייה בארץ, לבנות בקצב מהיר יותר ביעילות יתרה ובחסכון בהוצאות, יש לעבור לבנייה מתועשת, כלומר הכנת חלקי הבניין בבית־החרושת והרכבתם באתר הבנייה. הדבר ניתן בבטון ובפלדה, אך לא בבלוקים ובלבנים כמקובל היום. בית־ספר זה מוכיח, כי הדבר אפשרי וניתן לבצעו בזמן קצר ובאיכות בנייה גבוהה. המהנדס הראשי של החברה נתן בבלי ציין, שיטת בנייה זו עונה על כל הדרישות הטכנולוגיות של הבנייה המודרנית.

תכנית־אב להבטחת איכות מי הכנרת והירדן

מאת דוד שיח, כתב „דבר"

הנהלת תה"ל ומינהלת הכנרת גיבשו באחרונה קווי־יסוד של תכנית־אב להבטחת איכות המים של הכנרת והירדן, על כך סיפר אתמול המהנדס ד. פליק בתה"ל.

פליק הסביר, שמגיעת חרדת מי־ביוב ושפכים בלתי מטוהרים לכינרת־והמוביל והשפיכות כמות השפכים הגורמים למקורות המים ב־20% ישפרו את איכות המים בירדן, כך שיהיו ראויים גם לשתיה ולנופש. כן הכרחי למנוע זרימת מי־בריכות דגים לכנרת ולירדן, משום שהם מזהמים מקורות אלה.

המתכננים מציעים להעמיק את אפיק־הירדן בחולה כדי להקטין את התהליך של חימצון הכבול ולהפחית זרימת כבול לכנרת. המרצה סיפר, כי התכנית ממליצה לאסור ולהגביל בצורה חמורה הקמת תעשיות באגן ההיקוות של הכינרת.

מייבאים שקי נייר למלט

מאת סופר „דבר" בחיפה

הנהלת מפעל „שמשון" בחיפה החלה בייבוא שקי נייר לאריזות מלט כדי להתגבר על מחסור בשקים שנוצר בגלל מגבלות שנקבעו זה יותר מחודשיים פועלי מפעל „בשר נייר" הסמוך למפעל.

פועלי „בשר נייר" אינם עובדים שעות נוספות, והנהלת המפעל עם תפוקתה הרגילה אינה מסוגלת לספק את הצרכים לאלה של פועלי מפעל „שמשון". מפעל „שמשון" רואה בתביעות אלה תביעות מוגזמות והציעה לצרף המפעלים להחזרת את תביעותיו עד הדיון הכולל על הסכם העבודה.

כפעל „בשר נייר", המהווה חברת הבת לחברה מקבוצת „כור" היא בלעדי באספקת שקי נייר לאריזת מלט, ודירות התפוקה בו איכזה לגרים שיבושים באספקת מלט לשוק.

המחסור בלחם בטירת־הכרמל לא בגלל פועלי האפיה

מאת סופר „דבר" בחיפה

פועלי האפיה בחיפה אינם הגורמים למחסור בלחם הקיים בטירת־הכרמל — הודיעה אתמול מזכירת פועלי חיפה.

אין כל אמת, נאמר בהודעה, בטענה שהועלו בעתונים, כי האשמים במחסור הם פועלי האפיה. פועלי האפיה עובדים עד 12 שעות ביום ובערבי שבתות והחגים אף יותר. יכולת ההם לאפות את כל כמות הלחם הנדרשת על ידי בעלי המאפיות. לדעת מזכירת פועלי חיפה המחסור בלחם בטירת הכרמל מסיבות הבריאות רק לבעלי המאפיות. תבלה ההם לטירת הכרמל נמצאת בידי קבלנים פרטיים הקיימים ביחד עם בעלי המאפיות, ולפועלי אין כל קשר להם.

אושרו חוקי נקיון בת"א

הנהלת עיריית תל־אביב אישרה ברוב של הסייעה קבועי שנים חוק עזר, המחייב בעלי עסקים למאמא את המדרכה הגובלת בעסקם.

החוק יחול על בעלי החנויות ביום שבהם מפעל פועל. בבקרים כיותיהם בהם הפסולת שעך גורמת ללכלוך בשבע או בישובן, רשאי יהיה המפקח העירוני להורות לבעל העסק לנקות את המדרכה הגובלת בעסקו.

הקנס על המפרים חוק זה יהיה 500 ל"י ולכל יום שבו תימשך העבירה יוטלו לבעל העסק כ־20 ל"י נוספות.

עוד אישרה הנהלת העירייה ברוביטנה את „חוק הסדר בדבר שמירת הסדר הנקיון". החוק בא להחליף שורת חוקים הקיימים עד היום בנושא, ואשר אינם עונים על צרכי העיר.

בחוק החדש הוחדשים רבים: האחריות על נקיון הבית והחצר תוטל כעתה לא רק על בעלי הבית כהוראות החוק הקיים, אלא גם על הדיירים, אישרים ובעלי חנויות מחזיקים בחוק ההדר מקום ציבורי. ועל ידי כך הלה היבת הנקיון בהם כמו ברחוב. היאסר השלכת בקבוקי זכוכית לאחשפת, תעשיות קולנוע, תיאטראות ועוד. בשעת הוצאת בכניות היוב יהיה אדם להקפיד על כך שלא ילכלכו כלים ברחוב.

בעלי כלבים יצטרכו להקפיד שבעל החיים שברשותם לא יעשה צרכיו במקום ציבורי. גם חוק זה כעון אישור המרכז ושר הפנים.

תושב שדרות יוסף הואן נעצר לחקירה ל־15 יום כחשוד במעשה מגונה בכות בתרמפיסטית בת 25 בשדרות.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי חוף השרון

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה חוף השרון, הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא „שינוי תכנית מפורטת מס. חש/4/5א" ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות התכנית: תוספת שני מבנים בני 16 חדר כ"א בבית הארחה „בית יהושע". ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית גוש 7956, 7955.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי ההכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותה, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

א. הורן
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז
כ"ז אלול תשל"ד 2.9.74

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי "המרכז"

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, תשכ"ה — 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה המרכז — הופקדה תכנית בפורמת הנקראת: „תכנית מפורטת" מס. מש/10/865 — תיקון לתכנית מיתאר מש/865 — תיקון התקנות באזור מגורים א' — לפיה תותר ההקמה לאורך קו בנין צדדי אפס — למבנים קיימים בלבד — ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: כמה הישוב של המועצה המקומית הנה.

כל המעונין בתכנית רשאי לעיין בה, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותה, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

א. הורן
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז
כ"ז אלול תשל"ד 12.9.74

הנדון: הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים — הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 (להלן: „החוק")

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי מר משה ניסים הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה, ירושלים (להלן „הועדה המקומית") בקשה להתרה שימוש חורג ל/או הקלה בגוש 30143 חלקה 12, 153 ברחוב יהודה הנשיא 31 בירושלים. השימוש: הקלה בקווי הבנין.

את ההתנגדויות להתרת השימוש החורג ו/או ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מהיום הופעת הודעה זו לועדה המקומית במשרד מהנדס העיר ברחוב הלל 23 ירושלים.

ש. יפת, מהנדס העיר
מ/יושב ראש הועדה המקומית

ועדה תחקור תאונת מטוס ריסוס חקלאי

שר התחבורה גד יעקבי, מינה ועדה לחקירת תאונת מטוס, שאירעה אתמול ליד קיבוץ בית־הגיבה ובה גם נפגע הטייס. המדובר במטוס לריסוס חקלאי של חברת „כימאויר".

הועדה נתבקשה לחקור את נסיבות התאונה ולהגיש לשר ממצאים, כמסקנות והמלצות.

חברי הועדה הם: נחום אפשתין (יו"ר), האחראי לבטיחות טיס במינהל התעופה האזרחית; יוסף בן־ציון, מינהל התעופה, ועמוס אברך, יועצת בשפטית בכינהל התעופה.

ועדה תבדוק מבנה ההון של „ארקיע"

ועדה שכתפקידה לבחון את מבנה ההון ודרכי הכימון של חברת „ארקיע", נתמנתה השבוע על־ידי שר־התחבורה גד יעקבי.

הועדה, שבראשה יעמוד אהוד כילון מחברת־הנוביים, התבקשה על־ידי שר־התחבורה להציג גם ביטוח־ביכון הראויה לחברה „ארקיע" עליי תכנית הפיתוח שלה. שר־התחבורה ביקש מהועדה להגיש לו המלצות עד 1.12.74 המנהל הכללי של ארקיע, לב ביגין, ישותף בדיוני הועדה.

חברי הועדה הם: אוהד שילד (יו"ר), יהודה דרור, סגן מנהל רשות החברות הממשלתיות, בראל דינבה, הכב חברת „אליעל", ואבי חפץ, אגף התכנון והכלכלה במשרד התחבורה.

אנריקו מסיאס יתרום מיליון ל"י לקרן מחקר על יהדות צפון־אפריקה

על הקמת קרן בת מיליון ל"י למימון כבון מדעי לחקר יהדות צפון אפריקה, שתישא את שמו של אנריקו מסיאס, הזמר היהודי הצרפתי הפופולרי בקרב הקהילה הצפון אפריקאית בישראל, הוכרז בקבלת פנים שנערכה לכבוד מסיאס, חבר הועדה הציבורית ב"בן־צבי" באשדוד עם ראשי ברית יוצאי צפון אפריקה בישראל.

בן־שמאן הוסיף, כי „קרן אנריקו מסיאס" תפעיל את המכון הכדעי במסגרת אחד המוסדות להשכלה גבוהה בארץ.

מסיאס התחייב בשמו ובשם ידידיו ומוקיריו בחו"ל לרכז את הסכום האמור תוך קופה של חמש השנים הבאות. זאת, כתקופת דמי השפעתו בבתי ריסוקים יהודיים בעולם ויראוגנו בעצה אחת עם הארגון הפעלמי של יוצאי צפון־אפריקה.

בן־שמאן מסר, שהפרסים בעניין ריכוז הכספים יעובדו ויוגשו באמצעות אברהם הישראלי של הזמר, שמואל צבה, יצה"ל כלל בארץ.

עומדים להפסיק הסנקציות ב„וולקן־מצברים"

מאת סופר „דבר" בחיפה

ועד פועלי „וולקן מצברים" הודיע אתמול, כי יציע לעובדי המפעל להחזיר המוקד להנהלה ולקבל את הצעה ממורכזי הסבה זאת בעניין עם מנכ"ל המפעל שנערכה במועצת פועלי חיפה.

הכוונה בפעל ועיבתה ביוזם האחרונים בעקבות התנגדותם של הפועלים להעסקת לסידוריעובדות הדרים המהדיבים אותם לעבוד בהם במשמרת.

מבקשים להמיר עונש המאסר של צ'ארלי ביטון

מאת סופר „דבר" בירושלים

בהמצות הוא המחודשים במשפט הנהיה פנתה לנשיא המדינה וללהר הכבוכרת בבקשה לפסול להמרת עונש המאסר שנקבע לחברי הפנתרים כלול ביטון לי באשר על תנאי או להמצב בית באשר בקשה נאמר כי אי שיסור על הזין בבקשה זה יתקבל בפני בערך כבוחה של הבוה הרצינות לבעיית תמהם התערות ההפים בהשקלן ובאמצעות של האמצעת נגד ביטון ביטה.

עיריית תל־אביב

אתמול כבר רבחרים החזיונות ברחוב פרישמן הזה הוא הרצל ובנציפינגן. ביום ו' יוצבו עוד שני רבחרים חדשים בקרבת תרחובות הירקון ופרישמן־זמנהוף.

מניות ושערים

עליות נוספות בצמודים

עליות נוספות היו אתמול בצמודי־המדד. אולם מחזור התיסקאות הצטמצם יחסית. המחזור היה 7.31 מיליון ל"י, מזה במילוות בורסה פיתוח 2.71 מיליון ל"י.

עיקר העליות היו במילוות בטחון 68—69 ומילוה הקליטה שעלו בין 1.5 ל־3 נק'. במילוות הפיתוח בורסה היו עליות הדגות בסדרות האחרונות תוך כהזורים גדולים ועליות קלות יותר בסדרות הקודמות.

במילוות בטחון 6.5% ופיתוח ל־10 שנים נרשמו ירידות של כנקודה בממוצע. היו גם עליות בצמודי מדד.

הביקוש המוצע לדולר נמשך השתה. המחיר נשאר ללא שינוי 4.55 ל"י והתליפי דולר 116.500 דולר.

בגמת המוצעים נמשכת גם אתמול ורק בניות ספורות שיפרו את שעריהן. סה"כ המחזור עלה בעט בעל למיליון ל"י צ.ג. באחוזה כהבניות נרשמו מהזורים גדולים יחסית למקובל לאחרונה.

היצעים לרוב מניות הבנקים בקיפו ללא שינוי בהדרך כלל. בססור הבנקים למשכנתאות הספיקו היצעים קטנים יחסית ל„תהודי" 8 נק' במניות בנק ספחות.

במניות המקרקעין נרשמו ירידות קלות במניות הפעילות — הכשרת הישוב נאות אביב ורסקו; במניות התעשיה — תנודות בשרבות — עליות בנייר תדירה רבבלים וירידות ב„עכבך" וב„פולגת". במניות „דיסקונט להשקעות" שהיו הפעילות ביותר בין הבני ההשקעה ירדו ב־2.5 נק' אל מתחת ל־140. כן ירדו בטיפור הגליה (שלשום) כנייה „כור". כניות הלפסון בלפו בעלייתן — 2 נקודות תוך מחזור נאה.

בין חברי הביזורות — בניין ירידה הוא ב„כתור", ומפעלות ביון ב„חשבל" (ירידה של נקודה) ושיעקת בת 100,000 ל"י צ.ג. בי „הלק" — בשלב המשתנה.

שינוי	שער	מניות
	99	פת. בשכנתאות 35
—	82	פת. משכנתאות 41
—	101	שכון
—	103	מפתות
—	82	אוצר לתעשיה
−1.0	72.5	דלק
—	72	הכשרת הישוב
—	103	ישפרו
−2.0	68	אתא ב"ה
−0.5	78.5	עלית
—	101	הפועלים השקעות
—	86	דיסקונט השקעות 59
−2.0	76	דיסקונט השקעות 72
−1.0	87	מוזהי השקעות
—	80	בלל השקעות
—	100	כלל תעשיות
—	79	עוז
		איגרות חוב — אג"ח צמודות למדד
		מילוה קליטה 61
—	258.5	מדד 83.12
—	248.5	מדד 89.00
		מילוה קליטה 62
—	240.5	מדד 89.00
—	223	מדד 95.96
		מילוה קליטה 64
+3.0	369	מדד 83.12
+3.0	337	מדד 89.00
		מילוה קליטה 65
+2.0	329.5	מדד 89.00
+1.5	298	מדד 95.96
		מילוה קליטה 66
+2.0	269	מדד 95.69
+2.5	269.5	מדד 94.34
		מילוה קליטה 67
+2.0	258	מדד 96.12
+2.5	251.5	מדד 97.17
		מילוה בטחון 68
+1.4	144.5	א'
+3.5	111.7	ה'
+1.2	109.2	ט'
+2.2	133.2	כ"א
+1.8	123.2	כ"ב
+3.5	112.5	מ"ג
+2.5	110	מ"ד
		מילוה בטחון בנקאי 68
+1.5	143.5	י"א
+2.5	141	י"ב
+1.7	130.2	י"ג
+2.4	109.4	י"ד
		מילוה בטחון 69
−1.0	109.5	א'
—	104	ה'
—	100.5	ט'
+1.0	266	כ"א
—	104	כ"א
+2.0	266	כ"ב
+0.5	260.5	כ"ג
−1.0	259	כ"ד
+1.5	262.5	כ"ה
		מילוה בטחון בנקאי 69
+1.2	109.7	י"א
—	109.3	י"ב
—	103	י"ג
+1.0	103.8	י"ד
+3.9	272	כ"ו
+3.0	270.1	כ"ז
+0.5	264.5	כ"ח
+1.5	261	כ"ט
+1.0	257	ל'
		מילוה פיתוח (בנקאי) — פדיון 1975
—	273.5	קכ"א
+3.0	254.5	קכ"ב
		פדיון 1976
+2.5	233.5	קכ"ה
+2.0	231.5	קכ"ח
—	216.5	קפ"ז
−0.5	212	קצ"ד
—	204.5	ק"ט
−1.0	200.5	קפ"ח
		פדיון 1977
−1.5	193.5	ק"ט
+1.5	187.5	קצ"ו
−1.0	182.5	ר"ט
—	179	רס"ו
+0.5	177	רס"ג
—	173.5	רס"ד
—	176.3	רס"ח
+1.0	162.5	רנ"ח
		פדיון 1978
+0.5	162.7	רי"ב
+1.2	134.5	רכ"ו
+1.6	152.5	רס"ט
+0.8	148	רע"ב
+2.2	135.9	רא"א
+2.2	135.9	רב"א
		מילוה פיתוח 1979
+2.5	130	ס'
+2.5	124.4	ס"ח
+1.6	124	ק"ס
+2.5	123.8	כ"א
		אג"ח צמודות למטבע חוץ
+0.5	142.5	הספנה כשוק ב'
+1.0	141.1	ים תבלה 5% ב'
		אג"ח במטבע חוץ — „הולליס"
+1.1	107.8	הנב' 8
—	108.5	הנב' 9
−0.5	106	הנב' 15
—	104.9	הנב' 17
—	105.8	הנב' 20

השינוי	השער הסופי אתמול	
		בנקים מסחריים
−2.5	185	א' ה' ב'
	176	אי.די.בי. ר'
—	271	איגוד
	220	דיסקונט
	151	כוחדי ב'
	254	פועלים ב'
−0.5	212	לאומי ב"ה
		בנקים למשכנתאות
	229.5	אפוטיקאי ב'
	140	כרמל ב'
	261	משכנתאות ובנין
	236	פיתוח ומשכנתאות ב'
−2.0	148	טפחות ב'
+8.0	185	ספחות
		מוסדות מימון
−3.5	86	קלמון מקפי
−0.5	192	אוצר לתעשיה
	71	השקעה ב"ד
	63	[illegible]
		ביטוח
−1.0	225	אריה
	224	הסנה
+1.5	210	כהר
	186.5	[illegible]
		מסחר ושירותים
	70	בית גרבם
	120	דלק ע"ס
	130	דלק ב'
−10.0	197	לירוד 1 ב'
−8.0	181	לירוד 10 ב'
−1.0	91.3	הכשל
—	148	רבנות הספקה
		מקרקעין ובנייה
	153.5	אזורים
	265	אפריקה 1
−3.0	254	אפריקה 10
−1.5	118.5	[illegible]
−0.5	119.5	[illegible]
	119	כלל בנוה ב'
−4.5	192	[illegible]
	120	[illegible]
	127	[illegible]
	199	[illegible]
−1.5	82.5	[illegible]
	172.5	[illegible]
−1.0	76	נאות אביב
	142	[illegible]
−0.5	70	[illegible]
−1.5	55	[illegible]
		תעשיה
−10.0	460	אלאגגב
−0.5	99	אלקו 1
—	34	אלקו 2.5
	180	אלקטרה 1
−1.5	160	אלקטרה 5
—	337.5	ארגמן ב'
−2.5	95.5	אתא ב'
	96	אתא ג'
−2.0	408	[illegible]
+3.0	158	[illegible]
−8.0	850	[illegible]
−1.0	84	[illegible]
—	95.3	[illegible]
−1.5	154.5	[illegible]
−1.5	70	[illegible]
—	80	[illegible]
+2.0	222	[illegible]
−1.5	265	[illegible]
—	435	[illegible]
−2.0	250	[illegible]
−5.0	161	[illegible]
—	71	[illegible]
−6.0	101.5	[illegible]
	165	[illegible]
+1.0	71.5	[illegible]
−1.0	124	[illegible]
	181	[illegible]
	233	[illegible]
	[illegible]	[illegible]
—	131.5	[illegible]
−2.0	85	[illegible]
−2.5	140.5	[illegible]
	110.5	[illegible]
−2.0	136	[illegible]
−2.0	165	[illegible]
—	85	[illegible]
—	56	[illegible]
−7.0	141	[illegible]
−1.0	210	[illegible]
−2.0	145	[illegible]
−5.0	116	[illegible]
—	52	[illegible]
+2.0	87	[illegible]
—	170	[illegible]
—	258	[illegible]
		אג"ח — תעודות השתתפות
	84.5	[illegible]
	85.5	[illegible]
	99.5	[illegible]
	97	[illegible]
−0.5	92	בליל ע.ת. 3
	90	בליל ע.ת. 4
	95.5	אפוטיקאי

תכנית „תנובה מגידה"

כנס המנהלים המאוחד הוגל לתכנית לאחרונה תכנית „גמלה", המבוטח בקופה להנהלה „היתיד" על 100 ל"י של אחת חדש כך יבוא הגבל המכבד להבטיח את גובה הכנסיה התייה שבתכניות לקבל בגיל הפרישה. מקצביה משלמת על השנאה של כגם כאשר הנהלנים וכן הנכיות במקרים להכד יוקר הבויה...

קופת הגמלה „גמלה" מאפשרת לעובדים להודיע על הפסקת החברות כעבור 10 שנים ולקבל את הקרן והרבית.

ספורט

בניגוד לדעתם של שרים:

ועדת הכנסת ממליצה: אירופה

מאת מרדכי בסוק

ועדת החינוך לענייני ספורט של הכנסת הביעה אתמול, בפגישה עם ראשי מוסדות הספורט, את הדעה שהספורט הייצוגי של ישראל חייב לפנות לאירופה.

יו"ר הוועדה, חה"כ אברהם כץ, הדגיש, כי אף כי משרד החוץ תומך בהיכלאות הספורט בזירה האסיאתית, נראה כי רצוי לטובת הספורט לפנות דווקא לאירופה.

ראשי מוסדות הספורט ציינו כי מבחינה ספורטיבית־מקצועית, מבחינה תקציבית ומנטלית חייבים ללכת אירופה־אירופה. עם זאת הם הדגישו כי יקבלו את פרות כבוד החוץ בכל הנוגע להשתתפות במפעלים אסיאניים, מאחר שהשיקול בנושא אירופה או אסיה צריך לשקול בערכאות בדיוניות.

חה"כ כץ ויתר חברי הועדה הכיזו הערכה להישגי המשלחת בטהראן. הם גם אמרו כי יש להקצות משאבים כספיים גדולים לצבפים הבודדים כדי לקדמם.

מטעם מוסדות הספורט השתתפו בפגישה יריב אורן, יוסף עגבה, חיים גלוברינסקי, יצחק פוקס, שכר אל ללקין, צוריקס מילצן, יהודה לוליק, דב שתר, מרדכי דינביץ ואיאן פרוכן.

הועדה תפגש בקרוב עם כל מוסדות הספורט בנפרד כדי לדון עמם בלקחי טהראן ולמצוא דרכים לפיתוח של הספורט.

אושרה השתתפות ארבעה מתעמלים באליפות העולם

נשיאות ההתאחדות לספורט אישרה אתמול את השתתפותם של ארבעה מתעמלים באליפות העולם, שתיערך בחודש הבא בעיר הבולגרית וארנה.

המתעמלים שיצאו לאליפות הם: דב לופי, השוחה בארה"ב והעביר להתאחדות מסמכים המעידים כי עמד בדרישות המינימום בתחרות בין־לאומית במקום מושבו, יהונן מיואל, אורנה בהייר ואורלי בלום. אל המתעמלים יתלוו המאמנים הלאומיים, בראש המשלחת יעמוד יו"ר ועדת ההתעמלות, שלום הרמן.

מנכ"ל ההתאחדות לספורט, שמריאל לקין, ויו"ר ועדת הכדורגל, כנהם פרישלר, ייצגו את ישראל בקונגרס ההתאחדות הבין־לאומית לכדורגל, שיתקיים ב־4—5 באוקטובר במציפה.

הנציגים הישראלים יפעלו לביטול הצעת ברה"מ לסלק כל מדינה שאינה שייכת לאירופה מן המפעלים הרשמיים של היבשה.

הקלעים במקום 20 באקדח אויר באליפות העולם

נבחרת הקליעה של ישראל תפסה את המקום ה־20 בתחרות הקבוצתית באקדח אויר במסגרת אליפות העולם הנערכת בבוגן, שוויץ.

הישראלים צברו 1468 נקודות והקדימו את לוקסמבורג, דרום אפריקה, הפיליפינים וארגנטינה.

בין המדינות האסיאניות שנטלו חלק בתחרות, אפשר לציין את ... בטהראן, היתה רק יפאן, שתפסה את המקום ה־16 לפני בראזיל, בלגיה ומקסיקו. ברה"מ נטלה את המקום הראשון. הו בתחרות הקבוצתית והן בין היחידים.

גריגורי קוסיך נטל את מדליית הזהב, בצברו 389 נקודות לפני הרומני יון קורנליו 387 והצרפתי זאן פאגין 386.

בסיכום הקבוצתי צברה ברה"מ 1531 נקודות והקדימה את פרנסה ובריטניה.

26 קבוצות כדורסל בסניף המאוחד הפ' חיפה—הכרמל

מאת שמואל[illegible]

2000 חברים פעילים ב־ענפי ספורט בסניף המאוחד של הפועל חיפה והכרמל שהוקמו השנה — נאמר במליאת קבוצת — על כך מסר אתמול יו"ר, מזכיר סניף ההתאחדות בזה החברות לקבר הנהלת הספורטים הבאזוריים.

התקציב ימומן על ידי מסי החבר, הקצבות מרכז הפועל ומועצת פועלי חיפה. הכוונה לרכוש לראשונה להקבצה בעיריית חיפה.

בענף הכדורסל הפופולרי ומבוקש ביותר על ידי הנוער, רשומות 26 קבוצות. הכדורסלנים המצטיינים ירכזו בקבוצת הפועל חיפה המופיעה בליגה הלאומית (ללא תגבורת זרה) אותה יאמן רלף קליין בעוד קבוצת יאמן את קבוצת בסקט־כרמל בה ירוכז יתר השחקנים והיא תופיע בליגה א'. ותשמנה המוצה לקבוצה הלאומית, בביטוי קבוצת הכדורסל תתכנן בתקציב 40,000 ל"י.

א. לליגליגנ הדגיש שבהחלטת כמותית ואיכותית יש לצפות שדבר יביא להישגים גדולים. ניתן לנהל סניף גדול בצורה אחרת מכפר בנהל סניף הפועל חיפה ובצורת ניהול סניף הפועל הכרמל מהווה צדות לכך.

הסניף המאוחד מצפה למתיכה כספית בעיריית חיפה וכעקה שבתקצי מרכז הספורט המוקם בתכנית בקרנית (ורוממה) יוסבוד לשימושו ובכך יתרום להקלת על ענפים והצפיות המאפיינים את הסניף המאוחד.

„המשחק של נבחרת ישראל בגמר — בזיון"

אמר סגן יו"ר הנהלת ההתאחדות בהשיבו לדיווח ראשי המשלחת והמאמן

מאת אליעזר מעוז

„אין ההתאחדות לכדורגל יכולה לקבל תירוצים על הכשלון במשחק הגמר בטהראן (נגד איראן) היתה ואולי אולי הכדורגל ישראלים הזה במשחק במלוויה שאפשר להגדיר רק כבזיון" — אמר אתמול אריה קרמר, סגן יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, במהלכי בשם ההתאחדות לדיווחם של ראשי המשלחת והמאמן הנבחרת.

קרמר הוסיף כי נבחרת ישראל כיחוקה כבר בעבר לפני קהל אסיאתי עוין (ברומא, קוריאה) ועוצבה זו פנגה. נבחרת המשחק הישראלית. אולם לדעתו הידוע זה חייב ל„רדה" ברשימת המועדפים של מאמני הכדורגל הישראלים. גליונות הקהל מוכיחות כי על ישראל לצבור לעבור לאירופה שם קרוב לוודאי נתקבל בצורה אוהדת יותר.

יצויין, כי הודעות של מאמן הנבחרת, דוד שוייצר, מנהלי הנבחרת דב שחר ומרדכי דינוביץ וסגן מנהל רשות הספורט אורי אפק, לא התעלמו מן המשחק הגרוע של כדורגלני הנבחרת אך לא הלו את הקולר לכשלון בהכבה המקצועית שלדעתם היתה טובה.

בנושא המקצועי אמר שחר כי לטובת הנבחרת בפתיח על מנהל וצבחרת להקבנת מהעבודה הן המקצועיות של הנבחרת ולטפל בבעיות המנהליות שפגמו הטיפול בשחקנים. כן הוסיף, כי לא קיבל בארץ עזרה בעת הכנת הנבחרת לטהראן, בצד אנשי מנגנון ההתאחדות וזה הכשירו על האוירה הלא טובה ששררה בנבחרת לפני יציאתה.

הכזכירות הטילה על ועדת הנבחרת לדון בהשלטות המוצעות על הופעת הנבחרת. על הבעיות המנהליות יתקיים דיון נפרד.

השקפי הנבחרת קיבלו לפני מבחק הגמר עשרי יד ובמספר אנשי בנבירות עובו כי יש בכך סמם לפגם.

המזכירות הטילה בסיום ישיבתה על ועדה הקשרים הבין־לאומיים להיערך המשפטי להבין את הגורם על סילוק ישראל באסיה בכבי הגמר.

על החלטה המוצעה לבבל את האיסור להחלפת שלושה שחקנים בליגה הלאומית בכדורגל החליט כהשבה הקודמה יוחרו רק כבי הולופים.

מרכז תרבות וספורט מוקם בראש־פינה

מאת סופר „דבר"

מרכז לפעילות תרבות וספורט מוקם במושבה הותיקה ראש־פינה. המבנה באחרונה שיפוצים בהתעוררות לאור הקמתה משכנת של קיבוצים מגוריםם על כך מסר י. מאירי, יו"ר המועצה המקומית.

כן יוכנו במושבה בריכת שחייה ומבני ציבור, כולל מעונות לתינוקות, בית־ספר שדה ושכונה חדשה להצבת צעירים, והתחלת כורם עם החברה הממשלתית לתיירות בהקמת כפר־נופש בקיים בתחום הכפר הערבי הנטוש ג'עונה.

שתי הקבוצות מגרמניה יתחרו גומלין להפ' חיפה

קבוצת הכדורגל הגרמנית „... בנוסף למשחק הגומלין שלה בחיפה בסוף השבוע הבא בסוף החודש אוקטובר ליש־ראל ובנוסף התחייר ביקור לנבחרת חיפה. קבוצה ישחו בישראל שבי עים והקיים 3 משחקים. אחד מהם נגד מכבי חיפה.

קבוצת הכבנים אונגרליסכר מחוז בונגג הגיעה באוגוסט לישראל. בינואר כאורחת הפועל חיפה לי משך שבועיים ובמהלך זמן זה תקיים 3 משחקים.

הלוח החדש דרושים

התעשיה האוירית לישראל בע"מ

נמל תעופה ע"ש בן־גוריון

דרוש

מדריך אלקטרוניקה
למרכז הדרכה

● הכישורים הדרושים:
* בוגר בי"ס מקצועי במגמת אלקטרוניקה.
* נסיון הדרכה של שנה לפחות.
* רצוי מאזור ת"א.

למועמד המתאים מובטחת משרה מעניינת בתנאי שכר הולמים עם אפשרויות קידום.

● בפרטים נוספים נא לפנות בכתב אל: יחי' התעסוקה, התעשיה האוירית, נמל תעופה ע"ש בן־גוריון אישית בימים א'—ה' בין השעות 08.00—15.00.

עירית קרית־אתא

מכרז מס' 25/74

מכרז לביצוע עבודי שילוט מוארים בשכוני עמידר בקרית־אתא

1. מוזמנות בזה הצעות קבלנים רשומים להקמת 18 עמודי שילוט מוארים לשמות רחובות במקומות שונים.
2. במכרז רשאים להשתתף קבלנים רשומים כחוק לעבודות נשוא המכרז (חוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט 1969) ועל המציע לצרף להצעתו עותק תעודת רשום כחוק.
3. תכניות ומסמכים למילוי הצעות וכן הסברים ניתן לקבל במשרד מהנדס העיר כל יום בין השעות 9.00—12.00 (פרט לימי שלישי ושישי). תמורת סך — 200.— ל"י שלא יוחזרו.
4. את ההצעות במעטפות סגורות ועליהן הכתובת „מכרז מס' 25/74" יש לשים בתיבת ההצעות במשרד מהנדס העיר לא יאוחר מיום רביעי, כ"ג תשרי תשל"ה (9.10.74) בשעה 12.00.
5. על הקבלן לצרף להצעתו ערבות בנקאית או כמוסכים בסך — 6.000.— ל"י לתקופה של שני חודשים (המחאות לא תתקבלנה).
6. כל שינוי או מחיקה בתוכן תנאי בתוה במפרטים או ברשימת הכמויות וכן אי צירוף ערבות או אי מילוי כל הסעיפים ברשימת הכמויות המחירים, יפסלו את ההצעה.
7. אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או איזו הצעה שהיא.

צ. הרץ, ראש העיריה

אגוד ערים אזור דן (ביוב)

מכרז מס' 6/74

איגוד ערים אזור דן (ביוב) מכריז בזה על הזמנת הצעות בין הקבלנים על ביצוע עבודות עפר לבניית צנרת בשדות בדיקה, לפי חוזה מס' 90.

תיק המכרז אפשר לקבל החל מיום ג', 24.9.74 (פרט לשבתות, חגים וערב יום הכפורים) תמורת — 20.— ל"י (שלא יוחזרו), במשרדי האיגוד ברח' נחלת בנימין 24 קומה ב' בתל־אביב, בין השעות 10—12 לפנה"צ.

את ההצעות במעטפות סגורות וחתומות „מכרז מס' 6/74 חוזה מס' 90" יש לשים בתיבת המכרזים במשרדי האיגוד כל יום בין השעות 9—12, לפנה"צ עד יום ו' 4.10.74 בשעה 12.00 בצהריים.

על המציע לצרף להצעתו ערבות בנקאית, שיסכים עליה גזבר האיגוד, בסך — 3.000.— ל"י לתקופה של 2 חדשים מיום הגשת ההצעה, אחרת לא תובא הצעתו לדיון.

אין האיגוד מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כל שהיא.

יצחק כספי, יו"ר מועצת האגוד

עירית כפר־סבא

מכרז פומבי מס' 492/74

מכריזים בזה על קבלת הצעות מקבלנים להקמת מקלט צבורי תת־קרקעי ל/99/ר בתשו"ה 1974 על חלקה 181 בגוש 6428 בשכ' לכפרם בכפר־סבא.

טפסי המכרזים אפשר לקבל במשרדי המחלקה לפיתוח והחזקה של עירית כפר־סבא בשעות עבודה רגילות תמורת — 30.— ל"י שלא יוחזרו.

רשאים להשתתף במכרז זה רק קבלנים רשומים בהתאם לחוק רישום קבלנים תשכ"ט — 1969 ולהמציא אישור שהם רשומים בענף הקבלנים לפחות על סכום ההצעה.

על הקבלן לצרף ערבות בנקאית בשיעור של 5% מערך הצעתו.

תנאי תשלום: בתיאום עם התקדמות העבודה.

את ההצעות יש להגיש על הטפסים הכלולים במכרז, במעטפה סגורה, עד תאריך 21.10.74, בשעה 12.00 בצהריים.

בשעת הדיון בהצעה תתחשב העיריה ביכולתו של המציע ובכישורו לבצע את העבודה כפי שהוכח בהן בעבודותיו הקודמות וכן בותקו.

העיריה איננה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

זאב גדה, ראש העיריה

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

ה"פ 2193/74

בענין: פקודת החברות.

ובענין: פירוק החברה האחים רובננקו בע"מ.

המבקש: יצחק רובננקו מרח' דניאל 50, בת־ים.

נמסרת בזה הודעה כי ביום 1.9.74 הוגשה בקשה לבית המשפט המחוזי, בתל־אביב—יפו לפרק את החברה הנזכרת לעיל, וכי בקשת פירוק זו תישמע בפני בית המשפט היושב בדין ביום 29.10.74 בשעה 8.30.

כל נושה או משתתף של החברה האמורה הרוצה לתמוך במתן צו בענין הבקשה, או להתנגד לכך, רשאי להופיע בשעת הבירור, אם בעצמו ואם באמצעות עורך הדין שלו. העתק מן הבקשה יינתן לכל נושה או משתתף של החברה שידרוש זאת במשרד עוה"ד ב. עביר, מרח' אבן גבירול 53, תל־אביב, תמורת התשלום הקבוע בעדו.

יצחק רובננקו, המבקש

הערה: כל הרוצה להופיע בשעת בירור הבקשה האמורה חייב למסור או לשלוח על־ידי הדואר, הודעה על רצונו זה לעוה"ד ב. עביר מרח' אבן גבירול 53, תל־אביב. ההודעה, בציון השם והמען של האיש או הפירמה ובחתימתם או בחתימת באי־כוחם, צריכה להימסר או להישלח באופן שתגיע אל המשרד הנ"ל לא יאוחר משעה 13.00 של יום 28.10.74.

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תיק עזבונות 610/74

בענין: המנוח יצחק אברהם ז"ל, ת.ז. 1065417 שנפטר בירושלים ביום 9.6.74

המבקשת: לאה אברהם, ת. ז. 0968501 ממושב עמינדב.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה לצוו צו ירושה כמפורט לעיל. כל המתנגד לבקשה יגיש תוך 14 יום מיום פרסום הזמנה זו את התנגדותו, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דב איתן, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

לחברה תעשייתית העומדת לפני התרחבות וקבלת עבודות בקנה מידה גדול

דרושים

לצוות המכין פרויקט גדול ורציני

כרסמים • מסגרים

* אפשרויות קידום
* תנאי שכר טובים
* עבודה מקצועית מעניינת
* מפעל מודרני וחדיש
* עבודה על כלים משוכללים

בפרטים נוספים נא לפנות אל: ת.ד. 19098 ת"א.

ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה

דרושות

במחוז חיפה והצפון

מראיינות

תושבות הישובים הבאים

● חיפה והקריות ● קרית שמונה
● חדרה ● טבריה
● נצרת עילית

לעבודה בישובים אלה ובישובים אחרים בסביבה.

למועמדות מתאימות תינתן הדרכה קודם להתחלת העבודה. העבודה, הכרוכה בנסיעות באזור מתגוררות, בדרך כלל, בשעות אחר הצהריים ובשעות הערב המוקדמות.

מועמדות שהן בעלות השכלה תיכונית לפחות תפנינה, אך ורק בכתב עד 2 באוקטובר 1974 אל הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, רחוב הבנקים 16, חיפה.

ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה

דרושה

מראיינת

השולטת בשפה הרוסית — באזור חיפה והצפון.

● הכישורים הדרושים:
* ידיעת השפה העברית והרוסית על בוריין — כולל ידיעת קרוא וכתוב.
* ידיעת שפה נוספת — רצויה.

העבודה, הכרוכה בנסיעות באזור חיפה והצפון, הינה עבודה חלקית המתבצעת בבוקרים שונים בשעות היום ובשעות הערב המוקדמות.

העבודה מתאימה במיוחד לנשים שאין להן עיסוק קבע אחר. ידרשו, בדרך כלל, מועמדות בגיל 25 עד 45.

תושבות חיפה והקריות, המעוניינות בעבודה, יפנו אך ורק בכתב (בעברית) עד ליום 3.10.74 ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה — חיפה, רחוב הבנקים 16.

קופת חולים של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

דרוש

לביה"ח קפלן ברחובות

משיק דודי קיטור מוסמך

לפנות למר י. אלון, מנהל מחלק האחזקה בבית החולים טל.: 956981.

מרכז קופת חולים

אורט ישראל

לבית ספר „אורט" רחובות

דרוש

מהנדס אלקטרוניקה

במשרה מלאה

להפקידי ריכוז, פיקוח והדראה

נא לפנות לביה"ס, רח' גבורי ישראל 2, רחובות, טל. 953696.

לנמל אשדוד

דרושים

מנהלי חשבונות מנוסים

בדבר פרטים, נא לפנות בכתב לת.ד. 16 אשדוד מחלקת מינהל נמל אשדוד.

אורט ישראל

לבית־ספר „אורט" לוד

דרושה

מורה לתורת המכסטיל

במשרה חלקית

נא לפנות לביה"ס, קרית ביה"ס, איזור התעשיה, לוד, טל. 964441, 962150.

למפעל תעשייתי גדול במרחב תל־אביב

דרושים

כרסמים מעולים

בעלי נסיון בעבודה בעבודת שכר טובים.

* על המעוניינים בעבודה נא לפנות לת.ד. 6397 ת"א, בצרוף תולדות חיים.

סודיות מובטחת.

לכפר הנוער גלים

דרושים עובדים:

א. יועץ חינוכי

לתלמידי המגמה העליונה והפנימיה

תאור התפקיד:

מעקב וסיוע לתלמידים בלימודים ובהשתלבות בחיי החברה, יעוץ למורים ולכל עובדי הפנימיה (חצי משרה).

הכשורים הדרושים: אחת משלוש האפשרויות:
1. עובד סוציאלי — בוגר בי"ס לעבודה סוציאלית.
2. פסיכולוג בעל תואר מ. א.
3. יועץ חינוכי — בוגר אוניברסיטה במגמת יעוץ חינוכי.

ב. מדריך חקלאי

— בעל נסיון והכשרה בגידול ורדים בחממות.

מועמדים בעלי הכשרה וניסיון מתאים יפנו בכתב להנהלת כפר־גלים (דואר כפר־גלים) עם פירוט קורות חיים, הכשרה וניסיון.

דרגת השכר תיקבע בהתאם לכישורים.

מחפש עובד?
עיין בלוח החדש
דרושים

למפעל תעשיתי גדול באזור ת"א

העומד לפני התרחבות וקבלת עבודות בקנה מידה גדול

דרושים

גברים אחרי שרות צבאי

* בוגרי בתי ספר מקצועיים (במגמות מתכת, אלקטרוניקה, מכניקה).
* חסרי מקצוע (בעלי השכלה של 8 שנות לימוד — 12 שנות לימוד)

המועמדים המתאימים ישולבו בעבודות מעניינות עם אפשרויות קדום נרחבות בתנאי שכר גבוהים.

לקבלת פרטים נוספים פנה ללא כל התחיבות מצידך אל: ת.ד. 7089 ת"א ותוזמן לראיון אישי אחה"צ.

לפנסיונרים בלבד

חברה תעשייתית גדולה בע"מ באזור תל־אביב

מעוניינת להעסיק פנסיונרים בענף המתכת

חריטה, כרסום, השחזה, מסגרות ופחחות

מובטחים

★ תנאי שכר הולמים
★ הסעות לעבודה וחזרה
★ עבודה מקצועית מעניינת ועתידת אתגרים.

ללא כל התחייבות מצידך פנה אל ת.ד. 25018 ת"א ותוזמן לשיחה אישית למשרדנו בת"א.

מכוניות

מ־

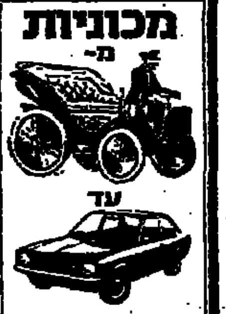

עד

בלוח החדש

דבר

קופת חולים של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

דרושה

לבית ההחלמה „בריה" בטבריה

מנהלת מטבח

תנאים טובים

לפנות למחלקת ההבראה מרכז קופת חולים רח' ארלוזורוב 101 תל־אביב. טל: 262211 או ישירות לבית ההחלמה בטבריה טל.: 067—21281.

מרכז קופת חולים

קופת חולים של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

דרוש

לבתי ההבראה של קופת חולים בצפת

מנהל חשבונות עצמאי

תנאים מיוחדים

לפנות למרכז קופ"ח מחלקת הבראות רח' ארלוזורוב 101 ת"א חדר 520. טל.: 262211 או ישירות ל„בית ברסלר" בצפת טל.: 067—31141 או לבית ההבראה כנען בצפת טל.: 067—30834.

מרכז קופת חולים

מקלחת עם בת־אורן
תענוג בלתי רגיל
Taya

ראשי המועצות האזוריות שדרות וחבל יבנה:

הזיהום ממפעלי אשדוד יביא לנטישת ישובים

מאת דני רזיקוני, סופר „דבר" בדרום

ראשי המועצות האזוריות שדרות וחבל יבנה הזהירו, כי אם יימשך זיהום סביבתן על ידי מפעלים באזור התעשיה הצפוני של אשדוד, עלול הדבר להביא לנטישת ישובים.

השניים, נחום נעים ואברהם הרץ, דורשים להקפיא את התכניות להקמת מפעלים חדשים או הרחבת קיימים באזור הנ"ל, כל עוד לא נמצא פתרון לסילוק המיפגעים האקולוגיים הנובעים מהם עתה. באזור התעשיה הצפוני של אשדוד שוכנים תחנות־הכוח של חברת החשמל, בתי־הזיקוק, מפעל הכימיקלים „אגן", בית חרושת לטוצות „גרוסון" ועוד.

במקביל לפעולת שתי המועצות הקימו תושבי הישובים ניר־גלים, כפר דרום, בית זכאי, כפר אביב, גן הדרום, כפר מרדכי, משגב־דב, שדמה, מישר, קיבוץ יבנה, גבעת וואשינגטון ואשרת ועד חירום, שפתח במאבק נגד זיהום אזור כפרי פורה זה, המשתרע מבורח לאשדוד ושבו גרים ב־13 ישובים 8.000 נפש.

יו"ר ועד החרום רותי בורר, מכפר מרדכי, אמרה לי אתמול, כי פנתה ליחידה האקולוגית המיוחדת של עירית אשדוד, אך התברר לה, שנציג היחידה אינו מוזמן לישיבות ועדת בניין ערים, כך שבאורח מעשי אינו יכול למנוע באמצעותה את המשך הזיהום או זיהום גובר בעתיד.

ראש המועצה האזורית חבל יבנה, א. הרץ, הסביר לי, שאזור התעשיה בצפונה של אשדוד תוכנן כך, שמפגעיו האקולוגיים לא ישפיעו על העיר אשדוד עצמה, ותוך התעלמות מוחלטת מהסביבה, ובמיוחד מהישובים הנמצאים מערבית לו והקיימים 25 שנה ויותר, הוא ועמיתו נ. נעים טוענים, שתושבי המושבים והקיבוצים, שאליהם מגיעים הריחות הרעים והפיח מהמפעלים, סובלים מכאבי ראש ומהקאות ונזקקים לטיפול רפואי.

במכתב ליו"ר ועדת שמירת איכות הסביבה של הכנסת י. תמיר, מציינים, שהארובה הגבוהה של תחנת־הכח אינה מונעת פליטת גזים ופיח היורדים על הישובים עם הרוח המערבית הנושבת תדיר באזור. הם דרשו להקפיא כל תכנית הרחבה באזור התעשיה עד שיימצא פתרון למפגעים הקיימים העלולים להביא לנטישת משקים.

בעקבות טענות המתיישבים מינה שר הפנים ועדה לבדוק אותן. ליו"ר הועדה מונה הממונה על מחוז הדרום י. ורדימון, שאשדוד נכללת בתחום מחוזו. כנגד הישובים המתלוננים, שכמה מהם שוכנים מדרום לאזור התעשיה, המועצות האזוריות המתלוננות, שייכים למחוז המרכז.

נהגי המוניות מאיימים בשביתה

ההחלטה להשבית את כל המוניות ברחבי־הארץ, אם לא יתן משרד־התחבורה תשובה חיובית לתביעות הנהגים תוך חודש ימים — נתקבלה אתמול בכינוס־חירום של בעלי המוניות, שהתקיים ב„בנייני האומה" בירושלים.

הכינוס נערך במחאה על כוונת משרד־התחבורה לפתוח את רשימת הזכאים למוניות, והשתתפו בו כ־2000 נהגי מוניות. בזמן הכינוס הושבתו שירותי המוניות בכל הארץ.

הנהגים הגיעו לכינוס ב־500 מוניות בלבד, לאחר שנתבקשו על־ידי משטרת ירושלים שלא להכביד על התנועה בעיר ולנסוע בקבוצות בכל מונית.

בהחלטות הכינוס נאמר, כי נהגי המוניות דוחים את הצעות משרד־התחבורה לפתיחת ענף המוניות לכל דורש, הגורת תשלום הפחתות ותק הסוכנה במונית. הכינוס דרש משר התחבורה להקפיא את חלוקת המספרים עד הסכמה עם נציגי הענף על הצרכים והקריטריונים לחלוקתם. ההקצאה לא תחול על שיקומם של נכי צה"ל.

הכינוס דרש ממשרד־התחבורה ליישם את מסקנות ועדת הכלכלה של הכנסת להשוואת האגרות והמכסים המוטלים על מוניות, כנהוג לגבי האוטובוסים ובהתאם למספר הנוסעים. הכינוס דרש ממשרד־התחבורה לכלול את ענף־המוניות בחוק התחבורה הציבורית המוצע. הכינוס דרש להגדיל ולהתאים את הקרן לחידוש משק המונית על־ידי התאמת גובה ההלוואה ביחס ישיר להתייקרויות הרכב.

בסיום ההחלטות נאמר, כי אם לא תתקבל תשובה חיובית על כל הדרישות תוך חודש ימים, יחליט הכינוס על שביתה כללית ממושכת.

בתגובה על כינוס החירום אמר אתמול דובר משרד התחבורה, כי ארגון בעלי המוניות החליט להשבית אתמול את השירות בלי בסיס. הנהלת הארגון ידעת, כי לא נתקבלה עדיין כל החלטה במשרד־התחבורה או בממשלה לשנות את סדרי הקצאת הרשיונות להפעלת מוניות. משרד־התחבורה אינו סבור כי ההסדר הקיים משביע רצון, אף כי הוא מהווה שיפור ניכר לעומת העבר. עובדות אלו, בתוספת הבקורת שנמתחה על־ידי בית־המשפט העליון על שיטת הקצאת המוניות הנוכחית, הביאו את משרד־התחבורה לכך שיבחן אפשרויות שונות לשיפור המצב, במגמה להיטיב את השירות לציבור ולבסס את השירות על קריטריונים טובים יותר.

כל הדברים הללו נאמרו לחברי ארגון בעלי המוניות על־ידי שר־התחבורה גד יעקובי, בפגישה שהתקיימה אצלו ב־12 באוגוסט ר שבה הודיע לנציגי הארגון, כי משרד־התחבורה ישא אתם בדברים בתהליך גיבוש־ההצעה ויקיים אתם דיונים מוקדמים בנושא. (ע)

בפתיחת הכינוס להנדסת מכונות:

ההשקעות במחקר גבוהות אך התעשיה אינה נשכרת

מאת סופר „דבר" בחיפה

המדען הראשי של משרד המסחר והתעשיה, פרופסור יצחק יעקב, אמר, כי הגיעה השעה להגביר את המשאבים המושקעים במחקר השימושי המכוון ובמחקרים המיועדים לפיתוח התעשיה.

פרופ' יעקב, שהרצה אתמול בפתיחת הכינוס השמיני להנדסת מכונות בטכניון בחיפה, הטעים, כי כיום אנו משקיעים רק 15 מיליון דולאר בשנה למכון פיתוח המחקר התעשייתי מתוך 600 מיליון לירות המוצאים על כל סוגי המחקר. לעומת זאת מוציאה ישראל 180 מיליון לירות על מחקר לא מכוון ושלא ניתן לנצלו בשנים הקרובות. זהו שיעור גבוה בהשוואה למדינות התעשייתיות מפותחות.

ישראל יכולה אמנם להתפאר כי היא נמצאת בין 10 המדינות המשקיעות הרבה משאבים במחקרים, וכי יש כאלה האומרים שאנו נמצאים אחר ברית המועצות וארצות הברית. גם מספר הפרסומים המדעיים היוצאים כאן הוא הגדול ביותר בעולם באופן יחסי, ואף על פי כן רק מעט מהמאמץ המחקרי והטכנולוגי מגיע לתעשיה.

בכינוס השמיני להנדסת מכונה משתתפים כמה מאות מהנדסים והוא יימשך יומיים. ראש עירית חיפה יוסף אלמוגי, שבירך את באי הכנס אמר, כי מתעודים לעודד בניינה של תעשיה מתוחכמת. לשם כך תוקם קריה מיוחדת למתכננים, והמהנדסים ובעלי ידע טכנולוגי יוכלו לשכור שטח כדי להפעיל את כישוריהם ותכניותיהם.

בפתיחת הכנס דיברו גם אלחנן פלס, יו"ר אגודת האינג'ינרים, ומוריס ברזל, דיקן הפקולטה להנדסה באוניברסיטת תל־אביב.

המהנדס מרדכי אביאור נבחר אתמול במיכרז פנימי לתפקיד המהנדס הראשי של משרד המסחר והתעשיה.

אזכרה לעדה מימון

במלאות שנה למותה של עדה מימון, חברת הכנסת, ממנהיגות מועצת הפועלות ומנהלת ביה"ס החקלאי „עיינות", נתקיימה אזכרה לזכרה בבית־הספר „עיינות". אותו הקימה בשנת 1929, כאשר נתגלה הצורך להכשיר 200 פועלות לעבודה חקלאית.

באזכרה השתתפו רבות מבין בוגרות בית־הספר על מחזוריו השונים, אנשי החינוך החקלאי, חברות מזכירות מועצת הפועלות ועוד.

חברת הוועדה המרכזת עזה צולן העלתה קווים לדמותה. בשם ויצ"ו דיברה מרים בר־פורת: בבה אידלסון סיפרה זכרונות על עבודתה עם עדה מימון. כן דיבר נכדו של הרב מימון, הרב רפאל.

קבוצת עולים קשישים מברה"מ מסרבת לעבור ממלון „אור־גיל" בבירה

מאת טוביה מנדלסון, סופר „דבר" בירושלים

קבוצה קטנה של עולים קשישים מברה"מ גרמה מהומה במשרדי מחלקת העליה של הסוכנות היהודית בירושלים, במחאה על כוונות לפנותם ממלון „אור־גיל", המשמש כמרכז קליטה, למרכז אחר בשכונת קטמון ט'. העולים הקשישים תובעים לקבל דירות.

דובר משרד הקליטה אמר בתגובה, כי לא ניתן למצוא לעולים אלה פתרונות אחרים בגלל המחסור החמור בדיור לעולים קשישים.

קבוצת העולים שגרמה לסערה במשרדי מחלקת העליה של הסוכנות מנתה כשבעה אנשים שייצגו את משפחותיהם. ואליהם נלוה נציג מהתאחדות עולי ברה"מ. הקשישים גרמו למהומה במשרד והביעו מחאתם בצעקות ובחרפות. רק כעבור זמן־מה הופיע נציג ממשרד הקליטה שקיים שיחה עם העולים וניסה להרגיע את הרוחות ולהשליט סדר.

הזוגות הקשישים כבר מתגוררים כשנה במלון „אור גיל" במרכז העיר בירושלים, שנשכר על ידי הסוכנות מבעליו חיים שיף, ושימש תקופה ארוכה כמרכז קליטה זמני. נודע, כי ב־25 באוקטובר עומד לפוג תקפו של החוזה בין שיף לבין הסוכנות ואין בכוונת הסוכנות להאריך את החוזה. מכל מקום כבר פינתה מחלקת העלייה את מרבית דיירי המלון למרכז הקליטה בקטמון ט'. אך מספר זוגות קשישים מסרבים לעבור למרכז הקליטה בקטמון בטענה, כי אחרי כשנה במלון הם זכאים לקבל דירות.

מחסור של 2,000 דירות לקשישים

דובר משרד הקליטה ארנון מבר אמר, כי למשרד הקליטה אין דירות לזוגות הקשישים האלה, וכי הפתרון היחידי בשבילם הוא לעבור למרכז הקליטה בשכונת קטמון. הדובר אמר עוד, כי המצב בתחום הדיור לעולים קשישים הוא חמור ביותר וציין, כי עד 1 בספטמבר הגיע המחסור ל־2,000 דירות.

לסופר „דבר" נודע, כי הקשישים מתכוננים להמשיך במאבק. בין השאר הם עלולים לקיים שביתת שבת ליד מלון „אור גיל" ולסרב לעזוב את המלון.

בודקים מחדש התכנית הישנה לתחנה הידרו־חשמלית בכנרת

מאת דוד שליו, סופר „דבר"

בעקבות משבר הדלק בעולם ובישראל קמה לתחיה התכנית מראשית שנות ה־50 להשתמש במי־הירדן להפעלת תחנת־כוח להפקת חשמל — על כך סיפר אתמול המהנדס ד. סליק, מהה"ל, ביום עיון לקציני־מטה משטרת מרחב־העמקים. סליק אמר, כי הכוונה לתכנית המקורית של מוביל המים הארצי, שנגנזה בגלל קשיים מדיניים בהתערבות מועצת הבטחון של או"ם.

כזכור, היתה התכנית המקורית של מוביל־המים הארצי מבוססת על שאיבת מי־הירדן הצפוני בערוץ הירדן ובתעלות בטון עד למצוק שמעל למעיינות טבחה בכנרת ועל ניצול הפרש הגובה של 70 מטרים שבין מקום שאיבת המים ליד גשר בנות־יעקב לבין טבחה לצורך התנעת טורבינות להפקת חשמל. מכאן אמורים היו המים לזרום בתעלות ובצנורות למוביל־המים הארצי.

הוגדלו ההלוואות לעולים מקרנות משרד הקליטה

עולים המבקשים להשקיע במרכז הארץ יוכלו מעתה ליהנות מהלוואה בסך 50.000 ל"י מן הקרן לעולה המשקיע של משרד הקליטה, במקום הלוואה בת 35 אלף לירה שניתנו עד כה. הלוואות אלו מותנות בהשקעה העולה במקביל להלוואת הקרן ביחס של לירה מול לירה.

גובה הסיוע בקרן הקונסטרוקטיבית של משרד הקליטה הועלה גם הוא, מתוך מגמה לעודד השקעות עולים באזורי פיתוח והוא מגיע עתה ל־15.000 ל"י במקום 12.000 ל"י עד כה. כדי ליהנות מהלוואה זו, אין העולה צריך להשקיע השקעה מקבילה.

במגמה לעודד יזמות עולים במפעלים עצמאיים באזורי פיתוח, ההליך שיביא בעקבותיו פיתוח האיזור ותוספת מקומות תעסוקה, תעניק מעתה קרן המשאבים הלוואות עד 90 אחוז מסך כל ההשקעה. קרן המשאבים, הפועלת באמצעות הבנק לפיתוח התעשיה, מיועדת לתת הלוואות למפעלים בבעלות עולים אקדמאים ובעלי מקצוע.

פינית, רוסית וצרפתית הן מהשפות שיילמדו השנה במסגרת האוניברסיטה העממית המשותפת לעיריית תל־אביב ומשרד החינוך. כך נמסר לקראת פתיחת ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ה המתחילה ב־13.10.74.

גזברות עיריית באר־שבע ומחלקות העיריה בודקות בימים אלה את האפשרות לקצץ בתקציבי המחלקות, בהתאם להוראות מרכז השלטון המקומי לרשויות.

עו"ד נחמן אורי — הממונה הראשי על יחסי עבודה

עו"ד נחמן אורי נתמנה לממונה הראשי על יחסי עבודה במשרד העבודה, לאחר ששימש כממונה ראשי על יחסי עבודה בפועל כחמשה חדשים.

עו"ד אורי, הוא מוסמך הפקולטה למשפטים של האוניברסיטה העברית בירושלים ועבד במשרד העבודה משנת 1959, תחילה כממונה אזורי על יחסי עבודה בירושלים וזה 3 שנים כסגן הממונה הראשי על יחסי עבודה. הוא יליד 1931, נשוי ואב ל־2 ילדים.

לדגל החג
היום הגרלת מפעל הפיס
כרטיסים אחרונים ליד אולם מפעל הפיס, רחוב הפטמן 3, ת"א עד שעה 6.55 בערב

הגיעה מכונת הכביסה החדשה של ווסטינגהאוז
להשיג בכל סניפי אלקטרה ובחנויות החשמל המובחרות
Westinghouse
Westinghouse
Westinghouse
Westinghouse
אלקטרה

משרד החינוך והתרבות
מינהל החינוך

הודעה להורים

משרד החינוך והתרבות החליט להתיר העלאת המחיר הקיים של השירותים בגני־הילדים ב־12.5% החל מ־1 בספטמבר 1974 (ראה ילקוט הפרסומים 2043 עמוד 2243 מיום 8.9.74).

המחיר הקיים הוא זה שנגבה מן ההורים באופן החוקי מ־1 במרץ 1974 עד יוני 1974 בהתאם להודעה שפורסמה בילקוט הפרסומים מס' 2001 מיום 21.4.74 לפיה ניתן היתר להעלות את המחיר בגן ילדים ב־5% מעל לזה שנגבה החל מ־1 בפברואר 1974.

לדוגמא: אם הגננת גבתה בפרק הזמן מ־10—31 בדצמבר 1972 68 ל"י לחודש לילד בעד השירותים בגן הילדים. מותר היה לה החל מ־1.9.73 להעלות את המחיר עד 80 ל"י (העלאה ב־15 ל"י). והחל מ־1.2.74 מותר היה לה לגבות 86 ל"י ו־40 אג' (תוספת של 8%) והחל מ־1.3.74 מותר היה לה לגבות 90 ל"י ו־72 אג' (תוספת של 5%).

החל מ־1.9.74 מותר לה לגבות 102 ל"י ו־5 אג' (תוספת של 12.5% על הסכום של 90 ל"י ו־72 אגורות).

לאחינו
יעקב ליבמן
בהגיעך לגבורות
קבל ברכותינו החמות ומאחלים לך עוד הרבה שנים בריאות
כה לחי
קלרה ואברהם ליבמן וב"ב
זהבה ומרדכי לבנת וב"ב
רחל ודב ליבמן וב"ב
כפר ויתקין עיוה"כ תשל"ה

בנק הדואר
מודיע
משרדי מחלקת החסכון של בנק הדואר הועברו
לרחוב הצבי 4 ירושלים
טלפונים: 535124, 535125

הננו מודיעים בצער על פטירת חברת מושבנו
לאה בן־מאיר ז"ל
ומשתתפים באבל המשפחה.
ההלויה תתקיים היום, יום שלישי, 24.9.74, בשעה 16.30, בבית חנן.
מושב בית חנן

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו בשיבה טובה, של
מנחם אנגל
הלויה תצא היום, יום שלישי, ח' תשרי תשל"ה, 24.9.74, בשעה 3 אחה"צ מביתו ברחוב הראשונים פרדס־חנה, לבית העלמין במקום.
המשפחה
הנכדים והנינים

ביום ששי, י"א תשרי תשל"ה, 27.9.74, בשעה 11.00 לפנה"צ בבית הקברות (בחלקה הצבאית) בפתח־תקוה
נעלה לקברו של יקירנו
סרן **חיימקה חוצב** (ציציק) ז"ל
במלאות שנה למפלו בקרבות הבלימה בגולן
המשפחה
בית גבעת השלושה

במלאות שנה לנפילתו של יקירנו
קובי (יעקב) ראובני
הי"ד
נעלה לקברו ביום ששי, י"א בתשרי תשל"ה, 27.9.74 בשעה 13.00 בבית העלמין הצבאי בקרית־שאול.
אוטובוס יצא בשעה 12.15 מרחבת קולנוע „שביט" גבעתיים.
המשפחה

ביום השנה לנפול יקירנו
מיכאל (מיקי) לדרמן ז"ל
נעלה לקברו בבית הקברות הצבאי בקרית שאול ביום א', י"ג תשרי תשל"ה, 29.9.74 בשעה 1.30 בצהריים
המשפחה
ובית צרעה

לחברנו **אריה שפירא**
אתך באבלך הכבד על מות
האם ז"ל
עמידר
ההנהלה וחבר העובדים

ביום א' י"ג תשרי תשל"ה, 29.9.74
במלאות שנה לפטירתו של יקירנו
צבי כרמי
נעלה לקברו בבית העלמין בכפר־יחזקאל בשעה 3.00 אחה"צ.
המשפחה

הננו מבכים את מותו של חברנו
זאב אילופסקי ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה
חברים לעבודה
בתחנת הטרקטורים - שרונה

אנו מודיעים בצער על מותו של עובדנו וחברנו לעבודה
לאון נתן ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה
פז חברת נפט בע"מ
ההנהלה והעובדים

ביום ששי, י"א בתשרי תשל"ה — 27.9.74
יום השנה לנפול בננו—חברנו
רפאל לב ז"ל
במלחמת יום הכיפורים
נעלה לקברו בשעה 3 אחה"צ.
המשפחה
ובית יגור

בית החינוך נוש זבוקין
אושה, כפר־המכבי, רמת־יוחנן
משתתף באבלה של חברתנו טובה לביא במות האב
יצחק אגסי ז"ל
חבר העובדים המורים

עם חברנו
קולסקו יצחק ומשפחתו
אתכם באבלכם במות
האב ז"ל
הנהלת קואופרטיב דן
החברים העובדים

מפעל הביבליוגראפיה העברית
ירושלים
מתאבל על פטירתו של
משה גרדון
יו"ר ההנהלה הראשון של מפעל הביבליוגראפיה העברית
ומשתתף בצער המשפחה האבלה
ההנהלה והעובדים

במלאות שנה לנפילת יקירנו
רס"ל **חנוך קויפמן ז"ל**
במלחמת יום הכפורים
תתקיים אזכרה בבית העלמין הצבאי בכפר־סבא ביום ששי, י"א בתשרי 27.9.74 בשעה 12.30.
אוטובוס ייצא מבית המשפחה, רח' אהרון 13, כפר־סבא, בשעה 12.15.
ההורים: צירנה וישראל קויפמן
דודו: יצחק קויפמן
אחותו ובעלה: חנה ושלמה סגל

לאברהם נתן והמשפחה
אתכם באבלכם במות
האב
בית נתיב הל"ה

למשפחות לביא ואגסי
המשתתפים במות האב
יצחק ז"ל
בית אושה

צירוף המפד"ל: סיבוב אחרון במו"מ

ראש הממשלה י. רבין מקיים בימים אלה מגעים מואצים עם השותפים העיקריים בקואליציה, כדי להבטיח את הצטרפותה של המפד"ל לממשלה בלי פגיעה ממשית בהרכבה הנוכחי. מן הראוי, כי אנשי מפ"ם ול"ע יעשו כל מאמץ כדי לסייע לראש הממשלה במימוש המגמה להרחיב את בסיס השלטון ועורפו הפרלמנטרי. הצטרפותה של המפד"ל לממשלה תחליש את הכוחות הרוצים לפגוע ביוקרת הממשלה ולראות בכשלונה, תחזק את היסודות המתונים ביהדות הדתית, שהם, למעשה, הרוב בה, אך אינם יכולים לבוא לידי ביטוי נאות בשבתם באופוזיציה. נסיון העבר של שותפות ואחריות בין תנועת העבודה ובין התנועה הדתית הלאומית מראה שהגורם הדתי לא מנע אף פעם קבלת הכרעות נוקבות בענייני מדיניות ובטחון, ושיש כל היסוד להניח, כי שיבתה של המפד"ל לממשלה תהפוך את תקופת שיתוף הפעולה שלה עם הימין לאפיזודה.

אמנם הקואליציה הנוכחית יצאה מכל ההתמודדויות בכנסת בידה על העליונה — גם אם לפעמים על חודו של קול — ולולא הוכיחה כושר קיומה, לא היתה יכולה לנהל עכשיו את המו"מ על הרחבתה מתוך עמדה איתנה. אך עם היותה בת־קיום ובת־כושר־פעולה, בלי ספק רצוי לממשלה להרחיב את בסיסה, לחיזוק מעמדה מבית ומחוץ. החלטתו של ראש הממשלה לפעול בכיוון זה מעידה, שהוא חש בצורך הזה לקראת עבהנים, וממילא מטיל הדבר אחריות על השותפים לשלטון.

ודאי הוא, כי אין להגשים את הרצון הלגיטימי להרחבת בסיס הממשלה על־ידי נוסחה שיש בה כדי להפלות לרעה זרם מזרמי היהדות, או הענקת אפשרות לעשות כן. רעיון „ההקפאה" עצמו אינו נראה פוגע בשוויון הזרמים אלא אם כן ינוצל לרעה בהגשמתו. אולם אפשר להבטיח, כי לא יינתן אף יתרון זמני לזרם כלשהו, אם על־ידי בחינה יותר מדוקדקת של הפרטים „שלא בלחץ השעון" ואם על־ידי עיבוד הפרטים בוועדת שרים.

בשלב זה נראה, כי הפתרון יכול להימצא, אם לא תהיה התנגדות לעצם צירופה של המפד"ל. גם אם תנאי צירופה סבירים בהחלט. בעניין זה יש משקל מיוחד לעמדתה של מפ"ם הקשורה בברית עם מפלגת העבודה, גם בברית מעשית שבקלפי. היא שואבת את סמכותה הפוליטית מאותו חוג בוחרים כמו מפלגת העבודה. ראש הממשלה יכול לראות בעמדתה של מפ"ם מבחן למידת השותפות הקיימת במערך.

לקחים של בחירות

בחירתו של אורי אגמי למזכיר המחוז של מפלגת העבודה בחיפה, יש בה כמה היבטים הנותנים לה משמעות מעבר לחשיבותה לסניף הגדול ביותר של ה„עבודה" בארץ.

בחירות אלה היו, קודם־כל, חוליה בשרשרת החדשה של המנהג שאנו עדים לו בשנים האחרונות בדמוקרטיה הפנים־מפלגתית, ובעיקר במפלגת העבודה. זו ההתמודדות החופשית על המשרות הבכירות ביותר בתוך המפלגה בהצבעה חשאית. חידוש זה יש לברך עליו ולהתמיד בו.

נקודה שניה, הראויה לתשומת־לב, היא, כי יחסי הקולות שבהם הוכרעו הבחירות בחיפה, הראו שהציבור מגלה מידה גדלה והולכת של עצמאות בהצבעותיו. העובדה שהמועמד אשר לא זכה ברוב קולות, ריכז אחוז גבוה, מלמדת, כי אף הבוחר המפלגתי שוב איננו „בכיסו של אף אחד".

גילוי שלישי — לדעתנו חיובי — הוא בכך, שנבחר מי שהיה חבר רפ"י. ובעובדה יש כדי להעיד על הפתיחות הגוברת במפלגת העבודה.

ברור כי על אורי אגמי יהיה עתה לעמול קשה כדי ללכד את השורות בלי לטשטש את הבדלי־גישה וחילוקי־דעות, להגביר את האחדות בלי לפגוע בחופש הוויכוח. מידת הצלחתו של אגמי לעבוד עם כל הזרמים בסניף, שבהנהגתו יהיה בה משום תרומה כל־ארצית לקידום המגמה של הפלת מחיצות הסיעתיות.

טיהור הסטאליניסטים ביוגוסלאויה

פסקי־הדין שניתנו בסוף השבוע נגד פעילים קומוניסטים ביוגוסלאביה, מרביתם ממונטנגרו ומדרום סלאביה, באשמת נסיון להקים מפלגה קומאינפורמית הם עדות מחודשת למאמציו הנואשים של נשיא יוגוסלביה הישיש מרשל טיטו לעשות כל אשר לאל ידו, כדי להבטיח את המשך הקו העצמאי, שבו הוא נוקט מאז הקרע עם סטאלין ב־1948.

ביחסי יוגוסלאביה—ברית־המועצות היו אמנם מאז מותו של סטלין עליות וירידות, לאחר הצעדים בהפשרה. בעקבות דיכוי מרד הונגריה ב־1956 והכיבוש הסובייטי של צ'כוסלובקיה ב־1968 נדמה היה דווקא בשלוש השנים האחרונות, מאז ביקור הפיוס של ברז'נייב בבלגרד בסתיו 1971, כי הפצעים הגלידו; ובעקבות מסעו של טיטו נגד „הסרטים" הליבראלים והלאומנים ולמען חידוש הדיקטטורה הצנטרליסטית אף זכה המנהיג היוגוסלאבי לשבחים מפי הקרמל. אולם טיטו, החרד לא רק לרציפות הקו האידיאולוגי אלא גם להמשך אחדותה המדינית של יוגוסלאביה כמדינה פדראלית, הזעיק לפתע את דעת הקהל בארצו עם חשיפת מחתרת סטאליניסטית פרו־סובייטית.

הפרשה מעידה, כי למרות התקרבות מסוימת בין ברית־המועצות ליוגוסלאביה, שבאה לביטוי גם בשיתוף הפעולה במלחמת יום הכיפורים, אין בלגרד בוטחת בכוונותיה של מוסקבה. גם אם טיטו נמנע מלהטיל עליה את האחריות בפומבי. אין תימה, שיוגוסלאביה זכתה להבעת תמיכה מבוקארשט, החרדה אף היא מפני מאמצי הסובייטים לצמצם את אי־התלות היחסית שלה.

אולם אין להניח, כי החזרתם הקרובה של הדיפלומטים המזרח־אירופים המעורבים במעשה החתרנות, לרבות מיופי־הכוח הסובייטיים, יהיה בה כדי להפיג את החששות היוגוסלאביים. ברית־המועצות המייחסת חשיבות עליונה לתחום ההשפעה במזרחה ובמרכזה של אירופה, שבו זכתה בעקבות נצחונה במלחמת העולם השניה, ספק אם השלימה לטווח ארוך עם ניתוקן של יוגוסלאביה ואלבניה ואף עם מגמת העצמאות היחסית של רומניה. לא מן הנמנע, שבקונסטלאציה נוחה לה תנסה לפעול להחזרת האיזור כולו לביקורת סובייטית הדוקה יותר.

מאת אהוד יערי

המלך חוסיין עשה זאת שוב ד־כרגיל — בהעזה ובשיקול דעת גם יחד. והפעם הוא משחק „על הקופה", בכל הקלפים שישנם בידו. מעבר השני של השולחן נמצא הנשיא סאדאת. ישראל יושבת ביציע. יתר המנהיגים הערבים הם כעת בחזקת „קיביצרים". לוחשים עצות באזניו של סאדאת, מושכים בכנף בגדו וצובטים בבשרו.

דימויים אלה של בארת־קלפנים השוכה הולמים יפה את השעה הקריטית. השעה שבה מונח הכל על כפות המאזניים המתיחות מגיעה לשיאה. „איחולים למלכנו — תנחומים למלך", כתב שלשום הפרשן המדיני החשוב ביותר בעתונות הערבית, מישל אבו־ג'ודה מ„אנהאר". וזוהי הגדרה טובה של מצב הפתיחה בעת חלוקת הקלפים. אבל אין זו החלוקה האחרונה. הקלפים יטורפו עוד פעם־פעמיים.

ואלה הקלפים שבהם משחק עכשו חוסיין:

✱ ההערכה, שסאדאת אינו יכול לוותר על השתתפותה של ירדן במו"ם על הסדר, שכן אם תממש ירדן את איומיה ו„ההשעיה הזמנית" של תפקידה במגעי־השלום תהפוך לעזיבה מוגמרת — יעמוד בסכנה גדולה עצם המהלך לקראת הסדר והחזות והאמינות הניתנת לו.

✱ הידיעה, שמצרים וסוריה זקוקות לצבא הירדני לחיזוק האופציה המלחמתית שלהן. ירדן תהיה חולית־מפתח במלחמה הבאה, ולא רק בגלל 500 הטנקים שלה ה„סופר־הוקים" שהיא קולטת, אלא גם בגלל התשתית שהיא מכינה לחילות־משלוח זרים בעיראק ומן המפרץ הפרסי, בדמות רשת כבישים מסועפת, שדות תעופה חדשים וכדומה.

✱ האחיזה שיש לממשלת רבת־עמון על ציבור פלשתינאי גדול. לא רק בעבר הירדן המזרחי, אלא גם בגדה המערבית ואפילו בעזה. ציבור המעדיף את רעיון הפדרציה על פני שלטון אש"ף במדינה נפרדת, שכדברי אחמד שוקיירי השבוע היא „ענין לילדים ולא לאנשים מבוגרים". (ולא לחינם, אגב, החל ה„פתח" באחרונה במסע השמצות סוער נגד שייך ג'עברי ודומיו).

✱ חוסנו הפנימי של המשטר הירדני, כאשר מוסכם כיום על רוב המומחים, שאפילו יוטלו כל בני המשפחה ההאשמית — לא יקום במקומה ממשל של אש"ף דווקא.

✱ ולבסוף — המשענת הישראלית, לא רק בחזקת „קיבוצרים", לוחשים ממשלת רבין, אלא גם בקונצנזוס רחב מאוד נגד מדינה שלישית בין הים והמדבר.

סאדאת מחזיק בקלפים משלו, אף הם בעלי משקל נכבד:

✱ הסכמה כל־ערבית רחבה, כי אש"ף הוא „נציג חוקי יחידי" של העם הפלשתינאי וכי יש להתיר למדינה פלשתינאית. ואגב, ככל הידוע מצדד גם המלך פייסל בגישה זו. ומכאן — האיום בבידודו של חוסיין, כפי שנעשה כבר בעבר.

✱ התלות הירדנית בסיוע הכספי ממדינות הנפט הערביות, ובפרט מסעודיה.

✱ התמיכה הסובייטית ברעיון המדינה הפלשתינאית והתמיכה שתתגבש, קרוב לוודאי, ברוב גדול גם בעצרת או"ם הקרובה.

✱ חוסר היכולת של חוסיין להשיג הסכם להפרדת כוחות בחזית הירדנית, כדרך לכפיית עובדה מוגמרת הפיכת הסדר־ביניים מסוג אחר עם ישראל למעשה של התגרות בקולקטיב הערבי.

✱ האיום ב„פתיחת חזית" נגד חוסיין, באמצעות מחבלים שיפעלו מן הגבול הסורי ובשיטות של חתרנות הסותה.

חוסיין גרם לכך, שעכשיו יוטלו כל הקלפים האלה לשולחן מתוך הנחה שיש לו סיכוי לא־מבוטל להחזיר את שיווי המשקל ב„מדיניות הפלשתינאית" של סאדאת. „שיווי משקל" שסאדאת צריך להיות מעוניין בו בעצמו, אם יש בכוונתו להמשיך להתקדם לקראת הסדרים.

ואמנם הכדור עכשיו בידי סאדאת, והוא ישתמש בו, ככל הנראה, כדי לנסות לצנן את המשבר ולקרב את העמדות — ולא כדי להעמיק את הקרע. ופרוש הדבר, שסאדאת צריך לחדש את המאמץ להגיע לנוסחת פשרה מוסכמת, בצורת ויתורים שידרוש מיאסר ערפאת כאשר יבוא השבוע לקאהיר.

אין שום סימן שיעיד, כי סאדאת מוכן להשלים עם משיכת ידיו של חוסיין מקלחת ההסדר. להיפך. ועד הפיסגה הערבית בסוף החודש הבא עוד יקרו דברים במישור זה, לרבות ביקורו של ד"ר קיסינג'ר בקאהיר.

משימתו של סאדאת כבדה ומסובכת. אין שום בטחון, שיוכל לעמוד בה. אבל הנסיון — ייעשה. ובכל מקרה — ירדן לא תוציא עצמה מכלל המתדיינים על הסדר. ואפילו תכריז על כך באופן פורמלי — תישאר בתמונה.

נשיא סוריה בראיון לסופר „ניוזוויק" ארנו דה־בורצ'גרייב

בלי נסיגה מוחלטת של ישראל ייווצרו תנאים למלחמה חדשה

שאלה: הישראלים אומרים, כי לא החזרתם את האוכלוסיה האזרחית אל העיר קונייטרה בגולן, וכי סוריה מפירה בהתמדה את הסכם הפרדת־הכוחות ומתכוננת למלחמה חדשה. מה תשובתך?

תשובה: הבה נגדיר כמה עובדות. החזרת האוכלוסיה האזרחית לקונייטרה היא ענין פנימי מובהק ואין לאיש הזכות להתערב בענייננו הפנימיים. יתר על כן, לאחר שהישראלים חתמו על הסכם הפרדת־הכוחות ולפני שפינו למעשה את קונייטרה, הם פוצצו או הרסו בדחפורים את כל בתי־המגורים של העיר, פרט לחצי תריסר. אתה ראית, בעצמך בית אחר בית שהתמוטט. בכמה מקרים נעשה „עבודה שלימה" קשירת שרשראות גדולות סביב הבתים הקטנים הללו וגרירתם על ידי דחפור. קונייטרה היא עתה עיר שנמחתה כליל מעל פני האדמה — לא ב־95 אחוז אלא ב־100 אחוז. ובכן, היכן יוכלו האזרחים להתגורר? ואפילו יוכלו להתגורר שם, ממה יוכלו להתקיים? לפנים היתה קונייטרה עיר חקלאית. עתה כל הקרקע הראויה לעיבוד עודנה כבושה בידי הישראלים.

ש.: מדוע אינך שולח פועלים אזרחיים לשקם את קונייטרה?

ת.: ראית את המצב שם. אילו היית אזרח סורי, האם היית רוצה לעבוד ממש מול כלי־הנשק של האויב, המרוחקים בכמה מקרים רק מטרים ספורים? האם היית רוצה לשקם עיר שהטה בטרם החזירו הישראלים את דם־החיים שלה, היינו את אדמתה החקלאית? דבר זה הוא כאמור חסר־תכלית. בטרם פינו את קונייטרה דאגו הישראלים לכך, שהיא תישאר בלתי־ראויה למגורי אדם למשך זמן ארוך. ועכשיו הם מאשימים אותנו על שאין אנו מאכלסים אותה כדרוש. הבה נהיה רציניים.

ש.: האם אתם מפירים את הסכם הפרדת־הכוחות? מה בדבר הדרך החדשה, שלפי דברי הישראלים אתם סוללים אל שיא הר חרמון?

ת.: אין בהסכם שום דבר האוסר, כי אסור לנו לסלול דרך חדשה. אולם, לידיעתך, אני רוצה לומר לך שאין אנו סוללים עכשיו כל דרך חדשה. פרט לכמה מאות מטרים, סללנו דרך זאת במשך המלחמה בגולן. הישראלים הגיחו את הציוד שפרץ את הדרך באלפי פצצות ופגזים ממטוסים ומהארטילריה שלהם, אך זה לא עצר אותנו והצלחנו להעלות טנקים וכלי־רכב אחרים למספר פסגות בשיא ההר. מיניסטריון־התיירות מתכנן עתה אפילו הקמת אתר־תיירות לאורך הדרך הזאת. הנך רואה, איפוא, כיצד מנסים הישראלים לעוות את העובדות לצרכי מטרות התעמולה שלהם. אנו חתמנו על הסכם הפרדת־הכוחות בתום־לב ומתוך הבנה ברורה מאוד, שהוא מהווה צעד לקראת נסיגה מלאה מן הטריטוריה שלנו לביצוע ההחלטה מס' 338 של מועצת־הבטחון.

מאז אמר לך מר רבין (בראיון ל„ניוזוויק"), כי אפילו תרצה סוריה להעניק לישראל אותו סוג של הסכם־שלום שהיא רוצה בו, לשיטתה, לא תוותר ישראל גם אז על הגולן. וזוהי הפרה בשוועת של ההסכם בלשונו וברוחו, וכן הפרת ההחלטה 338. לכך מבחינת־הראות שלנו, מנסים הישראלים במתכוון לגרות את סוריה בתקוה למצוא תירוץ למה שהם קוראים מהלומת־מנע.

ש.: הישראלים טוענים, כי בסוריה הוקם מערך מאסיבי של נשק סובייטי, בקצב מהיר בשבועות האחרונים, וכי כעת אתם חזקים יותר מאשר לפני מלחמת אוקטובר. האם זה נכון?

ת.: ארה"ב יודעת את המצב טוב מאוד מתצפית הלוויינים. נכון שאבידותינו במלחמה נתמלאו על־ידי ידידנו הסובייטיים ואני רוצה בוודאי לקוות, כי אנו חזקים יותר מאשר קודם־לכן. אולם סבורני, שאתה צריך לראות את התעמולה הישראלית נגד סוריה כמאמץ לקבל עוד יותר נשק מאמריקה ולנסות להביא את המצב במזרח התיכון לקיטוב־מחודש בין הסובייטים מצד אחד לבין האמריקאים מן הצד האחר. על־ידי נפנוף באיום־כביכול סובייטי זה הם מקווים ל־

תעודה

הצדיק לפני דעת־הקהל שלהם ולפני דעת־הקהל האמריקאית, את הסיבה להקפאה האסטרטגית שלהם מחודש יוני 1967. אני משוכנע, כי הממשל שלכם מסוגל להבחין בכוונת משחקה זו של ישראל.

ש.: ישראל סבורה, כי אתה תבקש מאת מועצת־הבטחון לסלק את יחידת־החירום של או"ם, המונה 1,250 איש, ולחדש את מלחמת־ההתשה?

ת.: אם ישראל תמשיך להתעקש ותסרב לוותר על מה שאינו שייך לה, הרי נראה ברור לכל — ובכלל זה לפרשנים אמריקאיים חשובים — כי המזרח התיכון ינוע שוב לקראת מלחמה. אחרי הכל, הרי זה מה שחולל את מלחמת אוקטובר — השחרור של האדמות הערביות הכבושות. נוכח מה שקראנו ושמענו. היו אנשים שציפו כי רבין ינקוט מגמה חדשה ויציג לפני הערבים תדמית חדשה של ישראל. כעת כבר ברור. שכל זאת היתה קוסמטיקה שנועדה להסוות אותה המדיניות הישנה שפשטה את הרגל — וקוסמטיקה גרועה. מנהיגי ישראל אפילו קוראים לגיוס ידידי ישראל בקונגרס שלכם נגד נסיגה נוספת משטחים ערביים. ככל שידוע לנו, הם נוהגים יותר מאי־פעם התערבות גסה בעניינים הפנימיים שלכם.

ש.: האם יישאר כוח־החירום של או"ם בכוננות לששה חודשים נוספים לאחר שהמנדט הראשון שלו יפוג בסוף נובמבר?

ת.: ההסכם קובע, כי המנדט של כוח או"ם הוא לששה חודשים וניתן לחידוש על־פי הסכמתנו. ותרשה להזכיר לך, כי כוח או"ם נמצא כאן לא לשם אישור על הפסקת־אש, אלא בתפקיד של משקיף.

ש.: האם תתן הסכמתך למנדט שני?

ת.: ראשית הבה נראה, אם תהיה התקדמות.

ש.: רבין אמר לפני כמה ימים, כי ישראל לא תיסוג הלאה בשטח כבוש ללא התקדמות משמעותית לקראת שלום, שהיא אינה יכולה לקבל את התנאים הערבים להסדר. משום שפירושו של הדבר יהיה „התחלת הקץ של ישראל". האם לפניכם מבוי סתום, איפוא?

ת.: הצדק, המושתת על מגילת או"ם שאושרה על־ידי כל המדינות, תובע, ששום מדינה לא תחזיק בטריטוריה של מדינה אחרת, וקביעה זו פירושה נסיגה מאדמות ערביות. אם נסיגה כזו פירושה הקץ לישראל, כדברי רבין, הרי פירוש הדבר הוא, שישראל עצמה מושתתת על בסיס חסר־תוקף. זוהי המסקנה היחידה שאנו יכולים להסיק מהרדעת רבין. שום עם בעולם אינו יכול להעלות על הדעת או לצפות, כי האיש, שהוא הנושא בתפקיד הראשון־במעלה במדינת ישראל יעמוד על כך, כי הגשמת הצדק וביצוע מגילת או"ם יוביל לקיצה של המדינה, אשר הוא מדבר בשמה. כן אין אנחנו יכולים להעלות על הדעת, כי העולם יגן על מדינה המושתתת על בסיס חסר־תוקף.

ש.: לפני שלושה חודשים קיווית, כי הסכם־ההפרדה שהושג באמצעות ד"ר קיסינג'ר לא היה אלא הצעד הראשון, שיביא לידי נסיגות נוספות, למעשה הסברת את ההסכם, באומרך, כי זוהי חוליה לשלבים באים. האם אתה מרגיש. כי רימו או הטעו אותך?

ת.: אכן חתמנו על ההסכם על סמך הבנה זו וברוח זו. אולם ביצועו מחייב מאמצים מתמידים. אם הבנה זאת לא תוגשם. הרי יש כאן הפרה ברורה של ההסכם — וסטיה מן הדרך העשויה להוביל לשלום. אם אין נסיגה מוחלטת, הכיבוש יימשך, יהיו לנו תנאים לא לשלום אלא למלחמה חדשה — או אותן הנסיבות שהדריכו לפני מלחמת אוקטובר.

ש.: כיצד, לדעתך, ניתן לשבור את הקפאון הנוכחי?

ת.: לישראל אין ברירה. עליה להתקדם לנסיגה מלאה — אלא אם היא בטוחה בתמיכה מלאה מצד ארה"ב. אינני מתכוון להציע כאן, כי ארה"ב צריכה להפעיל לחץ על ישראל כדי לשבור את הקפאון. יהיה זה מספיק אם ישראל תבין, כי ארה"ב לא תפעיל שום לחץ לטובתה.

ש.: אולם אפילו אפשר יהיה לשכנע את ישראל לסיים את כיבושה של הגדה המערבית של הירדן, נראה שאין הערבים יכולים להסכים ביניהם לבין עצמם, אם המלך חוסיין או „ארגון־השחרור הפלשתינאי" אחראים למו"מ להחזרת הטריטוריה. האם יש לך הצעות כלשהן?

ת.: בעיות־ביניים יכולות להיפתר בין הערבים לבין עצמם, והאמן לי, כי אין שום בעיה מסובכת עד כדי כך שאין להשיג הסכם עליה.

ש.: אך מה הם הרציונות של עצמך? האם חושב אתה, כי המלך חוסיין צריך לוותר לטובת אש"ף על מה שהוא רואה כאחריותו: כנציג הפלשתינאים המתגוררים בירדן, — ואז להשאיר לאש"ף לנסות ולנהל מו"מ עם ארה"ב או עם ישראל?

ת.: בנוגע לתוקפנות הישראלית בכללה יש לאש"ף תפקיד למלא, וכן גם למלך חוסיין. אולם הגבולות של כל תפקיד הם דבר הנתון עתה לדיון בין הצדדים הנוגעים בדבר.

ש.: אם הנושא של הגדה המערבית יישאר חסום בגלל מבוי סתום זה, האם תצדד בכך שהצעד הבא ייעשה בסיני?

ת.: לא, אנחנו נגד כל פתרונות חלקיים. זה לא ישרת את מטרת השלום. יש לטפל בבעיה כבמכלול אחד — טיפול ראדיקאלי כדי להשיג סוף־סוף שלום בבסיסי צדק.

גיבורים בהאג, משוחררים בדמשק ופושעים באוסלו

מאת טדי פרויס

שלושה טייסים נתקבלו בשבוע שעבר על־ידי מלכת הולאנד. הם זכו לכבוד הודות למעשה גבורה שביצעו, ושרבים מעמיתיהם סירבו לבצע: הטסת שלושה טרוריסטים רצח אחה, שאיימו באלימות ובהרצח.

הזמנת טייסים על־ידי מלך היא תופעה מקובלת. כל בעל צלב ויקטוריה, למשל, היה מוזמן לארמון באקינגהאם. אלא שיש הבדל בין הנסיבות בהאג לבין הפגישה של ג'ורג' השישי עם גאי גיבסון, בזכות פיצוץ סכרי הריין, או עם ליאונרד צ'שייר, בזכות הנהגתו הבהירה את להקי המפציצים. הטייסים במלחמת העולם צוטרו בזכות התרומה לנצחון מולדתם: השלושה בהאג כובדו על שסייעו להשלים מפלה של ארצם — מפלה של ארץ נוספת. לא שהטסת ארבעת הטירוריסטים — שרק מספר מועט מהם זכו להיות רוצחים — היתה נקיה מסכנות: הטייסים נועדו, למעשה, להיות בני ערובה בידי המחבלים, ומשום כך סירבו טייסים וחברות תעופה אחרים להטיסם. לא ברור היה גם כן, אם יוכל המטוס היכן יוכל לנחות, ושיוט של ימות בין שמים וארץ אינו תענוג ואינו נטול סיכונים.

שני ההולנדים והבריטי נזקקו כמובן להעזה כדי לצאת למסע. אך החידוש העצום הוא במימד הזירתי שנתנו לפרשה כולה. היתה כאן כניעה — ולא נצחון — של שתי ממשלות לסחטנים אלימים. שר המשפטים של הולנד לא הסתיר את עגמת־נפשו באמרו: שאינו רואה מוצא לכל הסדר ומעשים שכאלה עלולים להתרחש שוב ושוב. שום נימת נצחון לא נשמעה בדבריו. לכן אפשר היה לצפות, שממשלות הולנד וצרפת ינסו לשכוח ולהשכיח את הפרשה. או ינסו לפחות להרכין מעט את ראשן נוכח המפלה. אולם למרבה הפלא הפך האירוע המדכא לחגיגה ושלושת הטייסים התקבלו כאילו חזרו ממערכות ווילאם מאוראניה נגד הספרדים. נקודה, כי שליחותם לא תילמד בבתי־הספר לכי שום „תחנת הבושף" לא תוקם בפאריס. בדומה ל„באר אסטרליק".

למען האמת, לא נהגה הולנד בצורה שונה משנהגו ממשלות אחרות, ואולי אף גילתה יותר אומץ וזקיפות־קומה. שונה היה רק האופי שסיוו למפלה המדינית. חגיגיות כזו לא נתלוותה ל„הטגרנה" של לילה חאלד בלונדון, לא לשחרור רוצחי גינבן או אוהנה ולא לשילוחם של מבטי השגרירות הסעודית בפאריס.

יתר על כן, במרחק 1000 ק"מ מבפנקי־בורה לבירת הולנד עדיין יושבים ארבעה אנשים במאסר בעוון השתתפות בסיוע לחיסולו של אדם, שנחשד במעשים דומים למבצעי ארבעת היפאנים שהסתם בהוגה בהאג. מוחזר הראיית שהצג בבית־המשפט של נורווגיה שלה, כי הארבעה, ועוד שניים שכבר ריצו את עונשם, ביקשו לבצע את מה ששר המשפטים ההולנדי הגדיר כבלתי־ניתן לביצוע — להמשך כהחבורה החפשית את הצורך להגוג מעשי גבורה של שלושת הטייסים שביקרו אצל מלכת הולנד.

לו היו הארבעה יפאנים או ערבים, היו זה כבר יושבים לבטח במלון פאר בטריפולי או בדמשק ומשחקים רולטה בכסף הפרס שקיבלו מקולונל קדאפי. ואולי הטייסים, שהיו מטיסים אותם לחפשי, היו אף מתקבלים בחצר המלכות של נורווגיה, כפי שהתקבלו עמיתיהם ההולנדים והבריטי בחצר המלכות של הולנד. אלא שאין הם ערבים או יפאנים, ולכן ממשיכים ארבעת הפושעים מאוסלו לשבת בכלא.

ארבעת שהיהודי האג כבר מתארחים אצל עמיתיהם בדמשק ולרצנים. בצדק, לרקבון הדמוקרטיה המערבית, להציגים עד הפעם הבאה — שאז כבר יתגלגלו כי בתוף.

לחיים!

לחיים טובים ולשנה טובה!

מפעלי הבירה בישראל

פרקטיקה פרטית ושרות ציבורי

מאת שמעון פינס

באחרונה „התגלה" כי רופאים המועסקים במוסדות ציבוריים עוסקים בעבודה פרטית. נושא זה הוצג לא בביטוין אלא בקשר עם התאגדות של רופאים אלה לבטי הכנסה.

ידוע לכל שלא רק רופאים העובדים במוסדות ציבוריים אלא גם רופאי שיניים ורופאים בקטעיים אחרים אינם מסכימים לתת ללקוחותיהם קבלות, העשויות לזכות אותם בתשלום מס־הכנסה.

להתפתחות הפרקטיקה הפרטית בקרב הרופאים העובדים במוסדות ציבוריים בישראל יש כמה סיבות. עדיין זכורים לנו שביתת הרופאים בשנת 1965 והמאבק על שכר האקדמאים שגרם לה. לכאורה זה נמצא פתרון חלקי בתוספות שאינן כלולות במבנה השכר הבסיסי: תשלומים בעד עבודה נוספת (כמו הגדלת מספר החולים שרופא המרפאה מטפל בהם), ובעד תורנויות וכוננויות, השתתפות בהחזקת רכב, ספרות מקצועית, תוספת בית־חולים, השתתפות בהוצאות טלפון ועוד תוספות שאין מפרישים בהן כספים למס הכנסה.

אך התוספות האלה לא הביאו את עליית רמת החיים, ולרופאים לא היה כדאי להגדיל את שיעור העבודה הנוספת, בגלל מס ההכנסה השולי שעליהם לשלם.

עם העליה הכללית ברמת החיים דרשו רבים מהמבוטחים בקופות החולים שתינתן להם אפשרות של טיפול רפואי על בסיס פרטי. זאת בגלל הנוהג, האפשרות הכספית ואולי גם בגלל אי־שביעות רצון מהטיפול במרפאה. נושא זה נדון לא פעם בוועד המפקח הארצי של קופת חולים: רבים טענו שאם לא יוכלו המבוטחים בקופת חולים לפנות לרופא פרטי יש סכנה שבעלי האמצעים שבהם יעזבו אותה; הבריות ההתיישבות העובדת התנגדו לשינוי המוצע.

בתקופה זו היו רוב רופאי הארצות עולים חדשים, וכמה מהם הביאו אתם הרגלים של שירות רפואי ציבורי עם רפואה פרטית, כנהוג בכמה מארצות אירופה. לכך נוסף המחסור בכוח אדם בשירות הרפואי הציבורי, הביא להארכת התורים לבדיקות הרפואיות לצילומי רנטגן ולניתוחים שאינם דחופים.

משרד הבריאות העניק לכמה מנהלי המחלקות בבתי החולים את הזכות לעסוק גם בפרקטיקה פרטית. זאת תמורת ויתור מצדם על 5 אחוזים משכרם. קופת חולים העניקה זכות כזאת רק לשלושה מנהלי מחלקות, כולם בבית החולים „בילינסון". אחד המנהלים האלה כבר איננו בחיים והאחד מהם עומד לפרוש לגימלאות.

לפני כשלוש שנים החליטה קופת חולים לאפשר לחבריה לקבל עזרה רפואית ברפואה פרטית (שיטת „הרופא הביתי"). לפי שיטה זו אין החולה משלם לרופא בביקורו, אלא קופת חולים היא המשלמת בעדו. ההסכם בין ההסתדרות הרפואית וקופת חולים מעניק את הזכות לקבל חולים בשיטה זו לכל רופא בישראל חוץ מאשר לעובדים בבתי־החולים.

הסיבות להחלטת קופ"ח היו הרצון להבטיח את הטיפול הרפואי הטוב ביותר גם לחברי הקופה, שאין באפשרותם לפנות לרופאים פרטיים וכן הרצון להשאיר במסגרת קופת חולים את הרופאים בעלי הרמה הגבוהה, שיש בידם לעבור לעבודה פרטית בלבד או לבתי חולים פרטיים.

מספר הרופאים שעבדו עם קופת חולים לפי שיטה זו לא היה גדול, מסיבה פשוטה: התשלום שמקבל הרופא מקופת חולים מגובה עם הכנסה כחוק. בשעה שרופא המקבל חולים בביתו ללא תיווך קופת חולים מקבל כתום את הכסף בבית וביקורים, והוא יכול להרשות לעצמו לקבל פחות חולים ולהרוויח יותר.

באחרונה הרשתה קופת חולים לחבריה לפנות לרופא מקצועי פרטי לפי בחירתם, במקרים שבהם נמשך התור לרופא המקצועי בקופת חולים יותר מ־21 יום. הפונה לרופא המקצועי הפרטי מקבל מקופת־חולים בחזרה 75 אחוז מההוצאה, עד 30 ל"י. סידור זה איננו חל על מקרים דחופים, המתקבלים במרפאות בלי תור.

השאלה היא אם ובאיזו מידה מסייע שילוב הפרקטיקה הפרטית עם העבודה בשירות הציבורי על העדיפויות בקבלת החולים לבתי חולים ועל קביעת הזמנים לניתוחים לא דחופים, ביחוד במצב של מחסור במיטות בבתי החולים? שאלה זו התעוררה כנה עם מספר של פרופ' הוכמן ו„פרשת" שהתעוררה בעקבותיו התברר כי השירות הרפואי הפרטי (שר"פ) השתלט למעשה על רוב העבודה הרפואית בבית החולים „הדסה" בירושלים.

השאלה העומדת בפני משרד הבריאות, קופת חולים ושאר שירותי הרפואה הציבוריים האחרים היא איך למנוע את הידרדרות המוסדות הרפואיים בבחינה זו. יו"ר ברכה קופת חולים אמר: ידלין ומטלאקוסקו ד"ר חיים דורון בודקים עתה את הנושא. אחד הקשיים הוא שמשפחות החולים אינן מעזות להתלונן על מעשי שחיתות של רופאים מתוך חרדה לגורל קרוביהם החולים. במקרים שבהם הובאו הדברים לידיעת הנהלת קופת חולים מסרו הרופאים שהובאו הוכחות נגדם, התכחשות אף הועברו לי משרד הבריאות וליועץ המשפטי לממשלה.

הרופאים אינם שונים

מאת אהרן גבע

מעשה באשה שבעלה שכב ב„הדסה" ואשר כך חזר לביתו. רצתה להזמין את הרופא לביקור פרטי ולא ידעה איך עושים זאת. שאלה מכר, פקיד ב„הדסה", וזה הורה: פני אל הרופא, הכיני סכום כזה וכזה במזומנים, ואל תבקשי קבלה.

מעשה בפלונית, שבנה שבר את ידו והיא הלכה עמו לקליניקה של „הדסה". הרופא יצא, ראה אשה לבושה כהלכה, הזמין אותה ואת בנה לחדרו, אם כי תורם טרם הגיע. בסוף הטיפול ביקש מאה לירות ולא נתן קבלה.

מעשה באדם שבא אל רופא ב„הדסה". „כמה אני משלם?" — שאל את הרופא. „סכום כזה וכזה בלי קבלה, סכום כזה וכזה עם קבלה".

הדברים נאמרו על רופאי „הדסה", אך סיפורים דומים תשמע גם על רופאים העובדים בבתי חולים אחרים וכן על רופאי קופת חולים. אנשים משלמים, מוציאים סכומים גדולים, כי „העיקר הבריאות".

לכאורה אנו עומדים לפני תופעה המנוגדת את ההגיון הכלכלי. כולם אומרים לנו שאין מחסור ברופאים במרכז הארץ, לפיכך צריך היה טיפול להיות זול. אך מה לעשות ורבים היהודים הרוצים להבדק אצל רופא מפורסם דווקא? מספר הרופאים המפורסמים הוא, מטבע הדברים, קטן והביקוש להם גדול, ומכאן התשלומים הגבוהים.

פעם היה מחסור בעגבניות; כיוון שכבר הגיעו אלפים קיבצה, אך חלק מהעגבניות נמכר בשוק השחור. זה דינן של עגבניות וזה דינן של מיטות בבתי־חולים. אין די מיטות ולכן „נמכר" חלק בהן מיטות ב„שוק השחור". אדם פונה אל רופא ב„הדסה", משלם לו כסף, ובעשה לחולה הפרטי שלו בתקופה שבטעת הצורך יקדים את תורו לאישפוז.

המצב ברור: החולים מוכנים לשלם כדי לזכות בטיפול מידי הרופא הנראה להם, והרופאים מוכנים לקבל את התשלום. התוצאה היא — פראקטיקה פרטית. פרופ' ק. מן, מנהל „הדסה", אומר: „קיימים מוסדות המצפים עינם, קיימת בהם פראקטיקה פרטית פראית". בשעה 11 לא תמצא רופא בבית־החולים ואי־אפשר לקיים ישיבות בשעות הצהרים, כי הרופאים פנו אל הקליניקות הפרטיות שלהם. „הדסה" בחרה בדרך אחרת. היא „מיסדה" את הפראקטיקה הפרטית והקימה את השר"פ (שירות רפואי פרטי). ההדרה המקובלת היא, שהחולה פונה אל משרד „הדסה" וזה קובע לו תור. החולה משלם ל„הדסה", וזו מעבירה חלק מהכסף למוסד, חלק למס הכנסה וחלק לרופא. כדי למנוע אפשרות שחולים פרטיים יקבלו זכות־קדימה באישפוז בודקת ההנהלה הרפואית את תור המצפים לאישפוז מדי יום ביומו (למעשה היא בודקת את התור מדי פעם). לאחרונה הונהג הסדר חדש: רופא זוטר, שאינו קשור לשר"פ, מקבל את החולה ומאשפז אותו.

ואף על פי כן: זוכה החולה הפרטי בעדיפות. איך אפשר אחרת המנות? „אינו הוא רק בראדים ולפעמים גם זה לא". או לדברי פרופ' מן: „כל מכשיר המופעל בידי בני־אדם נתון אף מכשיר זה לשיבושים. אם על ידי חריגות כלכליות ואם על ידי חריגות מוסריות".

ראינו מה הניע את הדסה להקים את שר"פ (ומה הניע בתי חולים אחרים להשלים עם הפראקטיקה הפרטית). הסיבות סבירות והדבר הוא, לדעת פרופ' מן, לטובת הרופא (המקבל כסף), לטובת „הדסה" (שאינה מוציאה כסף), לטובת החולה (הזוכה לטיפול מידי רופא שהוא רוחש לו אמון) ולטובת המדינה (ההכנסות הגבוהות מונעות את ירידתם של אי־אלה רופאים). אך לשר"פ — וכן לפראקטיקה הפרטית „הפראית" — מגרעות חברתיות חמורות.

● לחולה פרטי יש סיכוי סביר לקבל חדר טוב, כלומר חדר קטן שבו שוכבים חולים מעטים ולא חדר גדול, שבו ישמע אנחות כל שעות היום והלילה;

● לחולה פרטי סיכוי סביר לקבל זכות קדימה למכון רנטגן;

● לחולה פרטי סיכוי טוב להשאר זמן רב יותר בבית החולים (אם הוא רוצה בכך).

● רופא מבלה זמן רב יותר ליד חולה ששילם לו. אולי כל החולים זוכים לאותו טיפול רפואי, אך המשלמים זוכים ליחס טוב. והעיקר, סיכוייו של חולה פרטי לזכות באישפוז טובים מאלה של חולה „ציבורי".

העם היהודי אוסף כסף (או: משלם מיסים) כדי לקיים בית־חולים המשרת את כל עם ישראל. והנה מתברר, שלא כולם נהנים במידה שווה. ככל שאדם עשיר יותר כן ייהנה יותר מהתרומות של עם ישראל, בכל שהוא עני יותר, ייהנה פחות.

עתה החליטה „הדסה" להקים מרכז לחולים פרטיים. בונים אגף שיהיו בו, בשלב הראשון, 30 מיטות ובשלב השני 60 מיטות. „פה ירוכזו", אומר פרופ' מן, „החולים הפרטיים. לשם אבטחה מהירה שתשמש בסיס לטיפול". החולים הפרטיים ירוכזו באגף מיוחד, כדי שיקבלו שירות מהיר יותר וטוב יותר, כי „המקום הנוכחי איננו תואם את ציפיותיו של החולה הפרטי" (דברי מנהל „הדסה"). כלומר, „הדסה" תנהיג שני סוגים של שירות. מי שישלם — יאושפז במחלקה הראשונה; מי שאינו משלם יאושפז במחלקה השנייה. פרופ' מן מנסה לנחם את „עמך": „עם הקמת האגף הפרטי יתפנו מיטות באגף הציבורי". הוא שוכח שלוקחים כסף, שהיה מיועד ל־30 מיטות שישרתו את כולם, ומנצלים אותו כדי לתת שירותים לחלק מהעם, לעשירים בלבד.

מהתיאור שלנו עלול להיווצר הרושם שציבור הרופאים בכלל, ורופאי „הדסה" בפרט, הם חבר אנשים רודפי בצע. למעשה ציבור הרופאים אינו שונה מציבור העתונאים, הנהגים, פועלי הנמל והפרופסורים. תמצא בו אנשים כאלה, ותמצא בו אנשים אחרים. סביר להניח שהרוב המכריע של הרופאים פועל עלפי הנורמות המקובלות בחברתנו. אלא שהנורמות השתבשו, כנראה. ההסתדרות הרפואית הערה באחד לעניין ותוספות, השוחד. לא עשתה קרבה כדי לשרש נהגים פסולים.

אך האשם העיקרי אינו הסתדרות הרופאים; האשם העיקרי הוא הציבור, שרוטן, מרכל, נאנח — ומשלם. רק בודדים בקרבו מוכנים להגיש תלונות. אם כך הוא נוהג — שיהיה בריא. אלוהים יעזור לו, ואם יש לו כסף — גם הרופא.

הדרוזים המתקדמים והמקוננים

בישובי המיעוטים

איננו בכיר רוכב או בגור בחברה הישראלית, שהתקדמה התקדמות־עצם כמו זו של בני העדה הדרוזית. אולם ספק אם יש מבוגר המקונן על כך גדולו ועל העול שנעשה לו יותר מן הדרוזים. בעוד שהכבדים, הקצינים ובני האינטליגנציה, מכירים לפתוח טובה למדינת ישראל על בטחת המושבים שלהם, ומדי פעם אף מכירים זאת, מהכושים הצעירים, אי לפגות חלקם. לכל מה שנעשה עד כה, הם אינם רוצים לזכור שבימי המאנדאט היתה העדה הדרוזית בארץ־ישראל אחת העדות הנחשלות ביותר בתחום הכלכלה ובתחום ההשכלה. בשעה שכיום זו העדה המבוססת ביותר, הן בבחינה כלכלית הן בבחינה תרבותית, ולעתים קרובות היא אף מעולה לכבה על פני עדות אחרות.

ספר שערך משרד החינוך והתרבות בימים אלה על מצב החינוך בקרב בני העדה הדרוזית מגלה, שמספר התלמידים בה גדל פי 13 בקירוב מאז קום המדינה. בימי המאנדאט למדו ברשת החינוך המאנדאטורית אלף דרוזים ואילו כיום עולה מספרם על 12,000. מספר הבנות הלומדות גדל עוד יותר.

ההתקדמות המרשימה ביותר חלה בקרב בוגרי אוניברסיטאות. בימי המאנדאט היה דרוזי אחד ויחיד, עבדאללה חיר שמו, שסיים את לימודיו באוניברסיטת ביירות; כיום מספר בוגרי המוסדות להשכלה גבוהה בקרב עדה זו הוא יותר ממאה, נוסף על עשרות המורים, הפקידים, הקצינים ועוד. במוסדות רבים להשכלה גבוהה זוכים דרוזים להעדפה בלמטה.

ביום פתיחת שנת הלימודים פירסם הדרוזי ר"ק הלבי ביומון הערבי „אל אנבאא" רשימה בצורת מכתב לתלמיד בשם ענאן. בין היתר כותב הלבי: „אשר להיסטוריה, יקירי, שים־לב לתולדות האשורים, הבבלים, הפיניקים. אבל אל תשאל על ההיסטוריה של עמך. התכחשו לפרק זה בהיסטוריה. לבכן החיים המכותתים". רפיק הלבי אינו מספר בהמשך כיצד הגיע שההכחש להיסטוריה הדרוזית, ובמקום זה הוא רושם שלוש נקודות. כלומר, הקורא חפשי לנחש מיהם אלה המונעים את לימוד ההיסטוריה הדרוזית.

רפיק הלבי יודע ודאי — ואם לא, כדאי שידע — שאת ההיסטוריה הדרוזית מלמדים בקיצור נמרץ לא משום שזה רצונה של מדינת ישראל, בעזהגותיה הרבים. אלא שבגלל סירובם של כהני הדת מבני עדתו לחשוף את תולדות הדת והדרוזיות. היהודים אינם מתכחשים ולא התכחשו מעולם להיסטוריה של הדרוזים; אדרבא, הם מבליטים אותה. במקום שצריך ובמקום שאין צורך בכך.

העתון הערבי „אל אנבאא" עושה בשנים האחרונות מאמץ גדול לשפר את רמתו, להרחיב את מספר קוראיו ולהביא ידיעות מהימנות על הנעשה בארץ. מה חבל שדברים כאלה רואים אור בעתון זה.

יואל דר

דברים

„ששים אלף" עולים — והשלום

אם אמנם יתחייבו הסובייטים לאפשר כדי שנה יציאתם של קרוב לששים אלף אורחים מברה"מ, הרי אין פירושו של דבר שכל המהגרים יהיו יהודים. הרי קן ג'קסון אינו מתכוון ליהודים בלבד ומוגבר להגיה, שמכסת ההגירה תקיף. גם מספר ניכר של לא־יהודים: גרמנים המבקשים לצאת לגרמניה, ליטאים הרוצים להתאחד עם משפחותיהם בארה"ב, וכיוצא באלה.

ולא זו בלבד. נסיון העבר יש בו כדי ללמד, שאחת כשליש מהמהגרים היהודים מברה"מ לא יגיעו לישראל, ואחת מאלה שיעלו ארצה, יתפזרו את כולם בעולם הגדול. הסיבות לתופעה זו נעוצות לא רק בקשיי קליטה כלכלית וחברתית, אלא גם בחששות הנובעים ממצבה הבטחוני של ישראל.

אין טעם לקבל כפשוטן את הצהרותיהם של „הנשירים" בווינה או של היורדים למיניהם, כי החששות אלה לא השפיעו עליהם. כי שמשוחח עם עולים, לא כעתונאי או כאיש ציבור, יכול להיווכח עד כמה מטרידות בעיות השלום והמלחמה את אמותיהם ואבותיהם של חלק ניכר מעולים צעירים.

אכן, קשה לקבל את הגירסה האומרת, כי יהודי המערב נמנעים מעליה לישראל בשל התחזית הקודרת הזאת ואילו היהודים הסובייטים כשוחררים לגמרי מחולשות אנושיות כגון חרדה מפני המלחמה. אין כנוס איפוא כי המסקנה, שממדי העליה ההמונית מברה"מ — המיועדים לפתור בכידה זו או אחרת את הבעיה הדמוגרפית של ישראל — יהיו תלויים יותר ויותר בהתפתחות המצב במזרח־התיכון ובהתקדמות לקראת הסדר שלום. מי שמאמין, כי תיתכן עליה רצופה ורבת ממדים לישראל במצב של מלחמה כתמדת, שוגה באשלייה מסוכנת לא פחות מאלה הטוענים, כי הסדר שלום ללא הבטחה מירבית של הצרכים האסטרטגיים־המדיניים של ישראל יוכל למנוע מלחמה חדשה בעיתוי שייראה לערבים.

דב אפל

מורי ישראל שותפים לאבל

כשנכנס האוטובוס שלנו לתוך השדרה הארוכה והענפה, המוליכה לקיבוץ חולתא, הדבקנו את הקומנדקר הצבאי, שנשא בתוכו את ארונו של החייל צמירם הקסין ז"ל, חלל מלחמת יום הכיפורים. נסענו בין הרי־נפתלי ובין הרי הגולן והשמש נסתה מערבה, והיה עצוב בתוך השדרה המוחיבת. גם פניהם של החיילים־המלווים, שישבו בשתי שורות־קבילות ליד הארון ורוביהם המכוונים לפניהם, היו רציניים ונוגים מאוד. כי כבר פעמים רבות התלבטה צבא בשדרה זאת קומנדקרים־צבאיים נושאי ארונות לבית־הקברות שבקיבוץ חולתא, כאן קרבות מלחמת השחרור על משמרת גבי־ידש (מצודת כח); מלחמת ששת הימים, כיבוש הגולן והגנה על הגליל...

רק תמול־שלשום נהלכו יחד עם בוגרי „העמר השובר" כשעלו להתיישב על שפת „מי־מרום" (ים־סומכי) ושרו שירים על גבורותם וקשתם הזקופה. והנה חלפו־עברו לית שנים וקרבתם של המייסדים שזה קטעא; ובהגה־המשק הגדולה המוריקה מתכנסים סביב קומנדקר־התרופעות אבטי־שיבה ובעלי קרחת, וסביבם בנים ובנות, נכדים ונכדות צעירים. אין פריץ ואין צווחה; רק קדרות כבדה ואילמת אופפת את כל העדה המלוכדת ביגונה. כי כולם אשר אתם היו משך עשרות שנים — למדו אנשי חולתא לרשוד ולחשות. לכאוב ולמלמל בחשאי, כי החלל המתווסף של צמירם ז"ל — משלים את המניין השני של הציונים הצעירים בבית־הפלמי. אשר עליהם תרותה כבמבתלאש המלה העברית־הישראלית המוזידה: נפל...

מורים־מוקירים מצרפים דמעתם הנאמנה לכוס היגונים — על תלמידיהם ובניהם הקדושים. אשר מסרו נפשם על הקמת מדינת ישראל והגנתה...

אליעזר שמאלי

תסכית מתח ציוני

על הפעלת נסיון מקורי להסברה ישראלית וציונית בדרך בלתי־שגרתית, החליטו אורי גורדון ואליעזר שפר, מראשי דור ההמשך בתנועה הציונית העולמית. על גבי קסטה המותאמת לרשם קול במכונית הוקלט הפכית „מתח" באנגלית, שבו מוצגה הציונות כתנועת שחרור לאומית בשילוב של קריינות, דרמה, שירה ופעלולים קוליים אחרים.

גורדון ושפר מציינים, כי הדור הצעיר בתפוצות עייף מן הפרסומים הכבדים ואין לו זמן לקרוא את מאות הפירסומים היוצאים לאור על־ידי עשרות מוסדות וארגונים. באמצעות הקסטה יוכל הצעיר בעת נסיעתו לעבודה ולאוניברסיטה להקשיב לרעיונות המוגשים לפי הפקרון של הגל הקל. לאחר קבלת התגובות על הקסטה הראשונה מתכוונים להפיק קסטה שתעסוק במלחמת יום הכיפורים והשלכותיה.

טוביה מ.

מכתבים למערכת

על הרכב המשלחת לטוקיו

ידועה לי להוסיף דברים לביקורת המוחצת של דניאל בלוך ב„דבר" על הרכב משלחת הכנסת לוועידה הבין־פרלמנטרית בטוקיו. אני נוטל רשות זו לאחר שמשנת סיפוחנו לארגון מכובד זה ב־1950, הייתי פעיל בו מטעם הכנסת. השתתפתי במליאה בשלושים כינוסים של מועצותיו וועידותיו ובפרט לפקרים בודדים שימשתי תפקיד כיו"ר המשלחת, בעברי פעמים, על־ידי הוועידות בוארשה בשנת 1959 ובקופנהאגן ב־1964, לתפקיד רב היוקרה של חבר הועד הפועל של הארגון הבין־פרלמנטרי.

[illegible]

דברים שלא נאמרו

[illegible]

משרד החקלאות

עקרת הבית!

מבצע הוזלות מוצרי החקלאות לחגים.

משרד החקלאות בשיתוף עם מועצות הייצור, תנובה, סיטונאים פרטיים ורשתות השיווק: הצרכניות, הסופרמרקט, הסופרסל וכן קמעונאים פרטיים שהצטרפו למבצע.

גדל מספר המוצרים שנמכרים במחיר מוזל, וננקטו צעדים לאספקת תוצרת מטיב מעולה.

במסגרת המבצע נמכרים המוצרים כדלהלן:

	לצרכן
ירקות	
עגבניות משובחות (25+)	1.60 ל"י לק"ג
בצל	1.30 " "
בצל ארוז	1.40 " "
תפוא"ד בתפזורת	1.30 " "
תפוא"ד (אריזה 2 ק"ג)	1.45 " "
חצילים	1.25 " "
פלפל	1.95 " "
גזר	2.20 " "
פירות	
ענבים דבוקי תמר	1.80 " "
אגסים ספדונה גודל 5.5+	2.00 " "
גרנד אלכסנדר ממוין 6.5+	2.25 " "
אורליאנס	2.30 " "
דלישס 7.0+	2.00 " "
דגים	
כסיף	5.00 " "
בקלה — 4 יחידות בשקית	6.50 " "
בקלה — פרוס אחיד	7.75 " "
עופות	
פטם צעיר מוכן לבישול	7.20 " "
רבעי הודיות מוכן לבישול	7.20 " "
הודיות שלמות	7.20 " "
שוקיים וירכיים — הודיות	8.00 " "
חזה הודו	12.50 " "
דבש	
גביע 170 גרם	2.30 " "
צנצנת 500 גרם	6.20 " "
מיכל אחד ק"ג	10.90 " "
מיכל שלושה ק"ג	27.40 " "

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה „המרכז" ו„השרון הדרומי"

רח' תחילה השניה מס' 2 פ"ת טל. 916547

ניתנת בזה הודעה כי הוגשו לדיון בישיבות הוועדה המקומית „המרכז", מס' 60 מיום 29.8.74 ו„השרון הדרומי" מס' 48 מיום 7.8.74, בקשות לבניה חדשה ותוספות בניה, הקלות חריגות, הקלות בניה ושימוש חורג בהתאם למפורט להלן: —

תיק בניה	ישוב	המבקש	גוש	חלקה	מהות הבקשה
רמ/24/22	באר־יעקב	שלמה שחר	4040	120	בית שני על חלקה
רמ/49/176	חמד	אבנר שמואל	7524	23	בית שני על חלקה
רמ/40/176	חמד	יוסף ללזרין	7524	11	בית שני על חלקה
רמ/45/176	חמד	בנה עודד	7524	20	בית שני על חלקה
רמ/7/61	כפר־סירקין	פנינה וברוך קיטלמן	4050	39	בית שני על חלקה
רמ/12/149	גני יהודה	ד"ר לוי יוסף ושרה	6499	115	הקלה בקו בנין צד
רמ/79/179	כפר מעש	צליק אביגדור	6721	110	בית שני על חלקה
רמ/1/23/147	[illegible]	ליפשטן מרדכי	6726	64	הקלה בקו, הקומות ושטח בניה
רמ/642/49	יהוד	[illegible] שלום	6694		[illegible]
רמ/341/18	גני תקוה	שמחי עזרא	6720	315	הקלה בקו בנין צד
רמ/611/22	באר יעקב	לוי דוד	3841	14	הקלה בשטח הבניה
רמ/1316/126	טירה	[illegible] מחמד מוסטפה סביחה	7752 7775	2 16 (חלק)	הקלה בשטח הבניה
רמ/252/112	טייבה	עלי יוסף מחמד [illegible]	7841	(1) 43	הקלה במס' יח' דיור
רמ/1528/112	טייבה	עבד אלכרים עבד אלקרים	7849	(6) 29	הקלה בשטח הבניה
רמ/464/109	נחלת יהודה	יהושע יוסף	6092	56	הקלה בשטח המגרש

כל המעונין, אם כבעל ואם כבעל זכות אחרת בקרקע, בבניינים או בנכסים אחרים, שהתכנית משפיעה עליהם, יוכל לעיין בהיתר במשרדי הועדה המקומית, בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדויות להרכבה תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

ע. לאור
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה „המרכז" ו„השרון הדרומי"

צעדת ירושלים תשל"ה

3 אוקטובר 1974

הייה גורר ולא נגרר. הרשם לצעדת ירושלים.

מחר תסתיים ההרשמה לצעדה.

טפסי הרשמה ניתן לקבל בכל בתי הדואר בארץ.

מפקדת הצעדה
ד. צ. 1010

החקלאים תובעים שיעור נמוך של מס ערך מוסף

מאת א. סדומי, סופר „דבר"

„התנגדות עקרונית של החקלאות למס ערך מוסף לא תביא לה כל תועלת. מוטב כי נהרהר במאבק לבען הקטנת שיעור המס לחקלאות, כדי שפגיעתו תהיה מינימלית ביותר" — כך אמר לפני כשלושה שבוע יו"ר החקלאות דאז ח. גבתי, בישיבת המרכז החקלאי שדנה בתוכנית להטלת מס ערך מוסף.

בימים אלה התכנס שוב המרכז החקלאי לדון בנושא. הפעם אין זו רק „תכנית לימות המשיח", כי אם מגוי וגמור עם הממשלה להפעיל את המס החדש כבר החל באפריל 1975. הנימוקים שהושמעו בעבר נגד מס ערך מוסף על החקלאות כובים גם היום, ובתקופה של אינפלציה דוהרת ביתר שאת. אך עם זאת ברור כבר לכל, כי התנגדות כללית תחטיא את המטרה וכי הדרישה לשיעור מס נמוך יותר לחקלאות היא ריאלית יותר וניתנת להשגה. מומחים באוצר ובמינהל הכנסות המדינה חישבו ומצאו כי הטלת מס ערך מוסף בשיעור של עשרה אחוזים תגרום להתייקרות כללית במשך של שישה אחוזים ובחקלאות, כיוון שהיתה עד כה פטורה ממס קניה, בשמונה אחוזים. התייקרות כזו במוצרי המזון החיוניים כגון חלב ומוצריו, בשר, ביצים, דגים, ירקות ופירות, שהשפעתם על מדד יוקר המחיה רבה, אינה רצויה אף מבחינתה של הממשלה העומדת להטיל את המס ומבחינה זו יש לחקלאים קלף חזק בעד הקטנת שיעור המס על החקלאות. אך לחקלאים גם נימוקים נוספים נגד מס ערך מוסף, ואלה הם:

* מחיריהם של מרבית מוצרי החקלאות נמצאים בשליטת הממשלה, או נקבעים באופן שאינו מאפשר להעביר את נטל המס לשלבים הבאים. כתוצאה מכך יקטן הפדיון המגיע לחקלאי, שיצטרך לספוג את המס, דבר שירע את מצבו הן באופן מוחלט והן יחסית לייצרנים אחרים במשק.

* הטלת מס על התשומות למוצרים חקלאיים, שמחיריהם נתונים לפיקוח הממשלה (מספוא, דשנים וכו') או לביקורתה, תביא לצורך להגדיל את הסובסידיות למוצרים אלה בשיעור העובר את הסבירות הכלכלית.

* במקרים מסויימים עלול המס להשפיע על הקטנת הביקוש למוצרים חקלאיים, כה שיפגע בישירין במשק החקלאי ובכוח עמידתו מבחינה כלכלית. כן עלולות להיות לכך השלכות שליליות לגבי עצם קיום החקלאות ובמיוחד לגבי הייצור והשיווק המאורגנים, כשהנהגת מס ערך מוסף תהווה כוח דוחף להינתק מן השיווק המאורגן ועל־ידי כך להתחמק מן המס.

* בדרך כלל בא מס ערך מוסף, כולו או חלקו, במקום מס עקיף אחר (למשל מס קניה), והמס האפקטיבי שישלמו סקטורים שונים במשק יהיה נמוך מזה שייקבע למעשה. לא כן הדבר לגבי מוצרי חקלאות שעליהם לא משתלם היום כל מס והחקלאי יצטרך לשלם את מס הערך המוסף בכל כובדו ולעיתים מס כפול, כייצרן וכצרכן של מוצריו.

גם בארצות אירופה נקבע לחקלאות שיעור מס נמוך

בתביעתם של החקלאים להתייחסות מיוחדת אל החקלאות בקביעת שיעורי המס, הם מסתמכים גם על המקובל בכל ארצות אירופה, בהן הונהג מס זה. מס ערך מוסף הוא בסיס בין 6—7 שנים ובארצות בהן הונהג יש התייחסות מיוחדת לחקלאות, הנושאת רק ב־40—50 אחוז משיעור המס הכללי. במאבק על קביעת שיעור מס נמוך לחקלאות, כ־4 אחוזים בלבד, יכולים החקלאים גם לצפות לתמיכה מלאה מצד ההסתדרות, המופקדת על הבטחת שכרם הריאלי של השכירים. להסתדרות גם הסכם עם הממשלה על אי העלאת מחיריהם של 14 מוצרי מזון חיוניים וקיומו של הסכם זה קשור קשר יעיר עם התקרבות מועד חידוש הסכמי השכר, במקביל להטלת מס ערך מוסף באפריל 1975. אם תחייב עליית המחירים הצפויה כתוצאה מהטלת מס ערך מוסף תשלום תוספת יוקר לשכירים, ספק רב אם הדבר יהיה כדאי לממשלה כאשר ה„רווח" במס עלול לצאת בהפסד עליית המדד ותשלום תוספת היוקר. מצב דומה עלול לקרות, כאשר מדובר במוצרים המסובסדים, שמחיריהם בפיקוח הממשלה, כאשר את ה„רווח" מהמס יהיה צורך להוציא להעלאת הסובסידיה. הדבר ייצור עיוות נוסף במערכת המחירים והסובסידיות, ויהפוך חלק ניכר מהחקלאים כ„מקבלי משכורת" מהממשלה...

לא להטיל מס על התשומות החקלאיות

אי ההבחנה בין חובת המס הכללית לבין חובת המס שתחול על הסקטור החקלאי בייצור ובשיווק תשבש את מיבנה התמחירות והמחירים בייצור ובשיווק החקלאי, אך לא תביא שום הכנסה נוספת לאוצר המדינה. החקלאים מציעים בראש וראשונה לא להטיל כל מס על התשומות לחקלאות, כגון מספוא, דשנים וכו'; לקבוע שיעור מס מופחת, ולא יותר מ־4 אחוזים על החקלאות; אין גם להתעלם מהקשיים המינהליים־ארגוניים, שיהיו קשורים בגביית המס ובמיוחד לגבי המשק המשפחתי הקטן ויהיה צורך למצוא שיטה שונה ופשוטה יותר לגביית המס, בלי לחייב את החקלאי בשיטת דיווח והתחשבנות כפי שהן מוצעות בחוק, ואשר מרבית החקלאים לא יוכלו לעמוד בכך; כן מבקשים החקלאים לשחרר מהמס קופות גמל, מוסדות ציבור ותאגידים בתוך הכפרים.

כאמור, נמצאים החקלאים במאבקם זה בעמדת מיקוח איתנה, באשר הם עוסקים במוצרי המזון החיוניים המשמשים „מובילי" במערכת המחירים במשק בכללו ומיתונם עשוי לשמש בלם חזק מפני עליית המחירים בשאר מיגזרי המשק. החקלאים ימצאו כאן תמיכה מלאה מצד ההסתדרות והציבור בכללו, הרגיש ביותר לעליית המחירים במוצרי המזון.

חלוקת תקבולי הנפט

מאת פרופ' דוד מ. ששון, וואשינגטון

בכבר הנפט הבין־לאומי, שפרץ בעקבות מלחמת יום הכיפורים וההאמרה חסרת התקדים במחירי הדלק שבאה בעקבותיו — החריפה במידה ניכרת את מצוקתן הכלכלית של מרבית ארצות העולם החופשי (מתפתחות ומפותחות גם יחד), שבלאו הכי כבר סבלו קשות מאינפלציה דוהרת ומשערי מטבע בלתי יציבים.

אין תמיה איפוא שהמוסדות הבין־לאומיים המופקדים על הנושא הכספי ועל קיום ופיתוח הארצות האלה, ובפרט קרן המטבע הבין־לאומית והבנק העולמי, נחלצו מיד לבכישת ניים המשאבים הכספיים ויתרות המטבע הזורמים לקופות המדינות מייצאות הנפט. פעולה זו בוצעה בתקופה שניתן יהיה לשכנע את מפיקות הנפט להעמיד לפחות חלק משודף הכספים שלהן לרשות המדינות שנפגעו כך מהעלייה התלולה במחירי הנפט.

עד עתה לא הוכתר נסיון מוסדי זה בהצלחה מסחררת. אך גם לא נכשל לחלוטין. הבנק העולמי הצליח לאחרונה לגייס הלוואה בסך של 500 מיליון דולר מונצואלה וסכומים קטנים מאלה גייסו גם במספר מדינות מזרח־תיכוניות מייצאות נפט. קרנות אלה יעמדו לרשות הבנק למימון מפעלי פיתוח שונים במסגרת פעילותו השוטפת. כמו כן הושגו כנראה גם אי אלה הסכמים למימון בשותף עם הבנק של פרויקטים נבחרים, שיוכנו ויפוקחו על ידי הבנק במספר ארצות, שמייצאות הנפט או לפחות חלקן (הגוש הערבי בפרט) חפצות ביקרן במיוחד.

באשר לקרן המטבע הבין־לאומית הושג כבר בחודש יוני החולף הסדר בדבר כינון „אמצעי נפט מיוחד", שנועד לסייע למימון גרעונות במאזן התשלומים של אותן מדינות החברות בקרן שקרדן בעלייה התלולה במחירי הדלק המיובא להפעלת משקן הלאומי.

הסכום שהועמד לרשות אמצעי נפט מיוחד זה עד הנה הוא 2.9 מיליארד זכויות משיכה מיוחדות, שערכן כיום 3.5 מיליארד דולר. שמונה ארצות מייצאות נפט (אבו דאבי, קנדה, איראן, כוויית, לוב, עומאן, ערב הסעודית ונצואלה) כבר התחייבו להעמיד לרשות קרן המטבע קווי אשראי בסכום הנ"ל (הניתנו דולרים „צבועים" לזכויות משיכה מיוחדות) בריבית של שבעה אחוזים לתקופה של שבע שנים.

קרן המטבע בצידה תלווה מקורות אלה, בנוסף למקורות האחרים העומדים לרשות המדינות חברות הקרן, (כל מדינות העולם פרט לגוש הקומוניסטי למעט יוגוסלאוויה ורומניה) לאותן מדינות שנפגעו על־ידי האמרת מחירי הנפט. לכל מדינה שהיא חברה בקרן המטבע זכות לנצל אמצעי זה בסכום שאינו עולה על 75 אחוז ממכסת אותה מדינה בקרן המטבע (לכל חברה יש מכסה בקרן, מיכסה המקבילה למשקל היחסי של כלכלתה בהשוואה לכלכלת שאר חברות הקרן) לשם כיסוי גרעונות במאזנה המסחרי הנובעים מייקור מחיר יבוא הדלק לתהוכה במשך השנה שחלפה. הקנה זו תופעל כל עוד אותה מדינה מסכימה לשתף פעולה עם קרן המטבע לשם מציאת פתרון הולם לבעיות מאזן התשלומים שלה, ובתנאי שמדיניותה הכלכלית הפנימית תואמת את מדיניות קרן המטבע. הלוואות מאמצעי זה שישאו ריבית דומה לריבית שהקרן גובה תשלום למממני האמצעי (7 אחוזים כאמור) יש להחזיר מיד עם שיפור במאזן התשלומים של המדינה הלווה ובכל מקרה ב־16 תשלומים רבע שנתיים שיחלו כשהגרעים לאורך תקופה של שלוש עד שבע שנים. בעת כתיבת שורות אלה כבר ניתנו, או עומדות להינתן, הלוואות מאמצעי זה לשורה ארוכה של ארצות ובינהן צ'ילה, איטליה, האיסי, פנמה, אורוגוואי, בנגלה דש, קוריאה, סרי לנקה, פאקיסטן, קניה, טאנזניה, סודן, גיניאה והרפובליקה המרכז אפריקנית.

מחמת חשיבות הנושא תשוב מועצת קרן המטבע לדון בנושא זה לפחות פעמיים נוספות לפני סוף השנה הקלנדרית הנוכחית.

ללא ספק יש בהתארגנות המתוארת לעיל כדי להקל מעט על מצוקתן הכספית והמיידית של הארצות המתקשות לעמוד בעול מחיר הדלק הנוכחי. אך הסכומים שגוייסו עד הלום על־ידי המוסדות הבין־לאומיים מהווים לא יותר מאשר טיפה בים כאשר משווים אותם לסכומי העתק הזורמים לקופות המדינות מייצאות הנפט; יתר על כן הסכומים שגוייסו מתגמדים ממש ביחס לצרכים לעתיד. לפי אומדן של הבנק העולמי יעלה בידי הארצות מייצאות הנפט לצבור עודפי מטבע בסכום של כ־650 אלף מיליוני דולר בשש השנים הקרובות. מצבור של נכסים בהיקף כזה, אם לא ייעשה בצורה אחראית, עלול ליצור משבר כלכלי בין־לאומי בקנה מידה, שהעולם טרם ידע כדוגמתו.

מציאות חדשה זו מחייבת, בין היתר, תושיה רבה ואחדות שטרם נתגלתה בקרב הארצות התעשייתיות במערב שעדיין לא התרגלו לסולידאריות הנפט הערבי, שלה לא ציפו כלל ועיקר. אך יהיו ההתפתחויות במישור זה בעתיד אשר יהיו, שומה על ישראל לתת את הדעת על השינוי העצום במאזן העושר והכוחות המתחולל לנגד עינינו.

המוסדות הבין־לאומיים מקווים, כי יצליחו איכשהו לשכנע את מייצאות הנפט לשתף עמם פעולה כדי שמחזור הון הנפט לא יערער את הכלכלה הבין־לאומית ואת יציבות משקי העולם החופשי וכדי שחלקים גדולים והולכים ממשאבים אלה יוקדשו לצרכי פיתוח דחופים בכל אתר. הוועידה השנתית הקרובה של שני מוסדות אלה שתתכנס בסוף החודש בוואשינגטון תעיד ודאי על מגמת פני הדברים לעתיד.

יעקב ארנון

דרוש: מס הון נטו

המיסוי הפרוגרסיבי מבוסס על הנחת יסוד שלפיה עליית ההכנסה מאפשרת ומצדיקה לדרוש מהנישום לשלם יותר עבור השירותים הציבוריים שהממשלה נותנת לציבור כולו. לא רק באופן פרופורציונלי, אלא אף באופן פרוגרסיבי.

במסגרת אותה אידיאולוגיה מקובל גם להניח, שאפילו אם ההכנסה השוטפת היא שווה, בעלי הון ישאו בנטל המיסוי ביתר קלות מנישומים שמקור הכנסתם היחיד הוא עבודה. הנחה סבירה זו גרמה לכך, שבמספר הולך וגדל של מדינות, במסגרת המערכת הכוללת של המיסוי הפרוגרסיבי, מוטלים על בעלי ההון — נוסף למיסוי על ההכנסה השוטפת — מיסים מיוחדים. גם בארץ יש מסים מיוחדים על סוגים מסויימים של רכוש. מיסוי זה הונהג עוד בזמן המנדט, כשהאובייקט היחיד למיסוי על רכוש היה נכסי דלא ניידי. במשך הזמן הוטל מס רכוש גם על כלי רכב, מלאי וציוד, ובכך מתחכם בישראל המיסוי המיוחד על נכסי הון. סה"כ ההכנסה של מס רכוש, (שחלק ממנה מוכר כהוצאה עבור מס־הכנסה) נאמדה ב־74 ב־413 מיליון ל"י (שהם כשישה אחוזים מסה"כ ההכנסה הצפויה של מס הכנסה). השיעור של מס רכוש נע בין 0.7% לדירות מגורים עד 2.5% עבור מגרשים, מזה כ־20%—40% מיועד לקרן הארנונה (קרן לביטוח נזקי מלחמה).

נראה לי שבמערכת המיסוי הכוללת יהיה צורך להגדיל את משקל המסים על הרכוש. לשם כך נחוץ יהיה לא רק להרחיב את בסיס המס או להעלות את השיעורים, אלא אף לשנות באופן יסודי את הקונספציה הנוכחית של מס רכוש, הלקויה, לדעתי, בשני תחומים עקרוניים: א. היא רואה קודם כל את מקור העושר של הפרטים בבעלות על קרקעות ובניינים (יותר מ־60% מסה"כ מיסוי הרכוש בא ממקור זה), תפיסה שהתאימה למציאות של המאות ה־18 וה־19, אך אין לה יותר מקום בשנות ה־70 של המאה ה־20; ב. המיסוי הנוכחי אינו לוקח בחשבון את החובות שיש לבעלי הרכוש בגלל רכישת הנכסים. עקב כך מוטלים מיסים זהים על בעל דירה ששווייה 100.000 ל"י, עם משכנתא וחובות אחרים של 70.000 ל"י, ועל בעל דירה בערך של 100.000 ל"י שאין לו חובות, והרכוש הכולל מסתכם במיליונים רבים.

המשך המנהג של הטלת מס רכוש, בעיקר על נכסי דלא ניידי, דומה למצב האבסורדי שהיה נוצר לו היתה השומה במס הכנסה, ממשיכה להיקבע — כמו בימי הבינים — לפי מספר החלונות בבית הנישום וגודלו. גם אם נכון שהשיטה הנוכחית מקלה על הגביה ומונעת התחמקות — אין היא מתאימה עוד לתקופה דהיום.

*

הדרך בה נהגו מספר מדינות באירופה, כשהגדילו את מיסי הרכוש: חלקן כבר מראשית המאה ה־20 (כמו הולנד) וחלקן בעשר השנים האחרונות (כמו ארצות סקנדינביה, גרמניה) — היא לקבוע כבסיס המיסוי את ההון נטו של הנישומים: השיטה היתה לחשב את ערך הנכסים (בית, קרקע, ניירות ערך, תכשיטים או תמונות) ולהפחית את החובות של הנישום. שיעור המס שנקבע היה נמוך באופן יחסי. ברוב המדינות נע שיעור המס בין 0.5% עד 2.5% נטו, וסכום בסיסי מסויים פטור ממס.

להלן אציע בתבנית מסויימת של מס חדש על רכוש, שנראית לי כמתאימה למערכת המיסים במדינת ישראל.

● מ־100.000 ל"י עד 250.000 ל"י שיעור של 0.5%;
● מ־250.000 ל"י עד 500.000 ל"י — שיעור של 0.75%;
● מ־500.000 ל"י עד 1.000.000 ל"י — שיעור של 1%;
● מ־1,000,000 ל"י עד 2,500,000 ל"י — שיעור של 1.5%;
● מעל 2,500,000 ל"י — שיעור של 2%.

ברור שבמתכונת זאת אפשר לוותר על מיסוי של סוגי רכוש בעלי שווי נמוך יחסית, כמו תכשיטים או ריהוט שערכם פחות מ־5.000 ל"י. אפשר להימנע גם ממיסוי על בגדים, ספרים שאינם חלק מספריה גדולה מדי וכו'.

רצוי יהיה שגובה השומה ייקבע לפי הערכה עצמית. כל נישום שיש לו הון נטו מעל 100.000 ל"י, יהיה חייב להצהיר על גודל ההון שלו נטו. שלטונות המס יתנו הנחיות לכל הנישומים, איך להעריך את רכושם, ויבקרו במשך השנים את נכונות ההצהרות של הנישומים. יש להעיר פה, שהסכנה שהנישומים יעריכו את רכושם בפחות משוויו הריאלי, או יעלימו חלק מרכושם — היא קטנה בהרבה ממה שמניחים בדרך כלל. נישום שיעריך את רכושו בפחות מערכו הממשי מסתכן בכך שבשעה מסויימת בחייו, או לאחר מותו, יהיה עליו להסביר גידול בהונו, גידול עליו יחול שיעורי מס הכנסה שוליים או מס רווחי הון.

האינטרס האמיתי של הנישום, עד כמה שהדבר נשמע מוזר הוא, להעריך את רכושו בערכו האמיתי; אם לא יעשה כך קיימת סכנה שישלם מס הון גבוה מדי, או שיסתבך עם מיסים אחרים בעתיד.

מס הרכוש המוצע כאן מתאים למערכת משתי סיבות עיקריות: א. הוא ישמש כמכשיר צודק ורציני, לגביית מס הכנסה אמיתי ונכון; ב. הוא יגדיל את הכנסות האוצר ובכך יגביר את הפרוגרסיביות של מערכת המסים. מכאן עולה גם שהזמן המתאים להטלתו הוא במקביל להנהגת מס ערך מוסף, שהוא מס רגרסיבי מעצם טבעו.

(רשימה שלישית בסדרה)

מחירי העור עלו באוגוסט ב־3.5%

המחירים הסיטוניים של עור ומוצריו עלו במשך חודש אוגוסט 1974 ב־3.5 אחוזים. העלייה מבטאת במיוחד את עליית מחירי נעלים (ב־5.6 אחוזים) ועורות (ב־1.2 אחוזים). בענף גומי ופלסטיקה עלו המחירים בחודש הנסקר ב־1.2 אחוזים. מחירי מוצרי הגומי עלו ב־4.3 אחוזים ומוצרי הפלסטיקה התייקרו ב־0.8 אחוזים. מבין מוצרי הגומי יש לציין במיוחד את התייקרות סוליות ועקבים (ב־1.9 אחוזים), וצינורות גומי (ב־9.3 אחוזים). מבין מוצרי הפלסטיקה התייקרו במיוחד כסאות פלסטיים (ב־9.1 אחוזים), כלים ובקבוקים (ב־1.5 אחוזים) ומוצרי פלסטיק משוריין (ב־8.3 אחוזים).

המחירים בענף זה עלו בחודש הנידון ב־4.0 אחוזים. העלייה משקפת במיוחד את התייקרות מוצרי התעשייה הכימית הבסיסית כגון תחמוצות (ב־12.2 אחוזים), מלחים על בסיס נתרן (ב־21.8 אחוזים) ודשנים כימיים (ב־2.0 אחוזים); תרופות לבעלי חיים (ב־17.2 אחוזים); תמרוקים (ב־4.5 אחוזים) כגון משחות שיניים (ב־16.7 אחוזים), מי בושם (ב־11.6 אחוזים); צבעים ולכות לסוגיהם (ב־14.0 אחוזים) ונרות (ב־16.1 אחוזים).

המחירים הסיטוניים בענף זה עלו במשך אוגוסט 1974 ב־2.7 אחוזים. במיוחד התייקרו זכוכית ומוצרי זכוכית כגון מראות (ב־5.6 אחוזים), כלי בית מזכוכית כמו כוסות וכו' (ב־9.7 אחוזים); אריחי קיר (ב־2.1 אחוזים), צינורות אסבסט־צמנט (ב־26.4 אחוזים) ולוחות אסבסט־צמנט (ב־27.6 אחוזים).

המחירים בענף מתכת בסיסית עלו במשך החודש הנסקר ב־3.9 אחוזים. העלייה מבטאת במיוחד את עליית מחירי ברזל עגול (ב־9.5 אחוזים), פחים וסרטים מפלדה (ב־0.7 אחוזים), יציקת נחושת (ב־7.3 אחוזים), פרופילים מאלומיניום (ב־3.5 אחוזים) וצינורות ברזל ופלדה (ב־5.3 אחוזים).

דבר כלכלה

עליה ברווחי חברות ממשלתיות

מאת סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

דו"ח המשנתי על תוצאות פעילות החברות הממשלתיות לשנת 1974/5 כותב הממונה על החברות הממשלתיות, יעקב סלמן, כי רווחי החברות לפני מס הסתכמו ב־760 מיליון ל"י, לעומת רווחים בסך 465 מיליון לירות בשנה שלפני כן, זהו גידול של 63 אחוזים. בריווחי החברות הממשלתיות. מתוך הדו"ח שנמסר לשר האוצר יהושע רבינוביץ, מסתבר כי יצוא התוצרת של החברות הממשלתיות גדל בשנה האחרונה ב־69 אחוזים. והסתכם ב־270 מיליון דולר לעומת 160 מיליון דולר בשנה שלפני כן. הכנסות החברות הממשלתיות מספנות ותעופה הסתכמו ב־525 מיליון דולר לעומת 395 מיליון דולר בשנה שלפני כן — גידול של 33 אחוזים בהכנסות בספנות והתעופה בשנה האחרונה.

בסך הכל הסתכמו הכנסות החברות הממשלתיות ב־9.320 מיליון לירות בשנת 1974/5 לעומת 6.520 מיליון לירות בשנה הקודמת. (גידול של 43 אחוזים). נתונים אלה, על פי הדו"ח, מתייחסים לארבעים ושלוש החברות הממשלתיות העיסקיות העיקריות. בדו"ח נאמר, כי בבקורת לנתונים שימשו תקציבים ותוכניות פעולה של החברות וכן אינפורמציה הערכות שנמסרה על ידי הנהלת החברות. לפיכך אומר יעקב סלמן, כי בהיות הנתונים בגדר תחזית ואומדן, יש להתייחס אליהם כמובן בזהירות ולראותם כסדרי גודל בלבד.

באשר לריווחיות נאמר בדו"ח לשר האוצר, כי הגידול בשיעור של 63 אחוזים ברווחיות נובע בעיקר משיפור ממשי במצבן של החברות הממשלתיות העוסקות בהפקה ועיבוד של אוצרות טבע ומוצרים כימיים. הסיבה העיקרית לשיפור מצבן של חברות אלו נעוצה, לדברי הדו"ח, בעלייה ניכרת בשוק העולמי במחירי אוצרות טבע ומוצרים המופקים מהם. בדו"ח נאמר: „שני הענפים שתרמו את התרומה העיקרית לסך הרווח בחברות הממשלתיות, הם הבנקים ומפעלים להפקה ועיבוד של אוצרות טבע. הרווח של שני ענפים אלה הגיע לכ־60 אחוזים מסך הרווח בחברות הממשלתיות. אולם חל שינוי ניכר במשקלם היחסי של שני ענפים. רווח הבנקים אשר בשנת 1973/4 היווה 42 אחוזים מסך הרווח בחברות הממשלתיות, יהווה השנה רק 23 אחוזים מסך הרווח. לעומת זאת יעלה חלקן של החברות להפקה ועיבוד אוצרות טבע מכ־18 אחוזים מסך הרווח בשנה שעברה, ל־28 אחוזים מסך הרווח ב־1974/5".

אשר ליצוא, שיגיע השנה, כאמור, לכ־270 מיליון דולר, הרי שהדו"ח מציין את חלקן של החברות העוסקות בהפקה ועיבוד של אוצרות טבע. בדו"ח נאמר, כי יצוא חברות אלה יגדל לפי האומדן ב־90 אחוזים בהשוואה לשנה הקודמת, מ־74 מיליון דולר ל־140 מיליון דולר. כך יסתכם יצוא החברות הללו ב־52 אחוזים מסך יצוא החברות הממשלתיות לעומת 46 אחוזים בשנה שלפני כן. בדו"ח נאמר עוד כי בצד יצוא הסחורות יש לציין את יצוא השירותים: „הכנסות „צים" ו„אל על" יעלו לפי החזוי ב־33 אחוזים ויגיעו במונחי דולרים ל־525 מיליון דולר".

סלמן: על הממשלה להקים חברות שישקיעו בענפי היצוא

מנהל רשות החברות הממשלתיות יעקב סלמן, סבור, כי על הממשלה לבדוק את האפשרויות לסייע להתפתחות ענפים חרושיים על ידה בתקופה הקרובה, על ידי סיוע ממשלתי ככהן באמצעות חברות ממשלתיות חדשות ונוספות שיוקמו למטרה זו. בשיחה עם סופר „דבר" אמר סלמן, כי הוא סבור שבתקופה הקרובה צפויה האטה בנכונות משקיעים פרטיים להשקיע בענפים העשויים להגדיל את היצוא והרצויים למשק. זאת מכח המצב הכלכלי הקשה השורר בכלכלה העולמית ובגלל אי הוודאות המתקיימים במשק בשנה זו.

במצב כזה, סבור סלמן, שיש מקום לשקול התערבות ממשלתית שתעשה בצורה של הקמת חברות ממשלתיות כדי לסייע לפיתוח ענפים העלולים להיפגע מהעדר הרצון להשקיע בהם במשק. זאת, למרות שהמגמה בשנים האחרונות היתה לצמצם את מספר החברות הממשלתיות ונעשה מאמץ למכור כל חברה שנראה היה כי אין צורך שהממשלה עוד תסייע לה....

בתשובה לשאלת סופר „דבר" אמר עוד יעקב סלמן, כי לרשות החברות הממשלתיות אין כל תוכניות בשלב זה לרכישת חברות ממשלתיות חדשות או להקמת חברות חדשות. עוד הוסיף כי ככל שידוע לו אין כל תוכנית כזו בקבוצות אחרים בממשלה.

הופיע גיליון מספר 33 של

הרבעון לענייני מסים

בהוצאת המוסיאון למסים, מינהל הכנסות המדינה.

במה מיקצועית מרכזית לליבון ולסיקור נושאים עיוניים ואקטואליים בשטח המיסוי בארץ, מנקודת ראות משפטית, כלכלית ומנהלית

העורך: אברהם מנדיאל

בגיליון זה (העומד כרך ט'): ● דוד בר־חיים / מגיליון לגיליון ● חוק מס ערך מוסף — הצעת תזכיר, הצעת חוק ● דב ניינר, עו"ד / תיקון מספר 20 לפקודת מס הכנסה ● ד"ר צבי הדר, עו"ד / מסירת הצהרת הון כוזבת במזיד ובכוונה להתחמק ממס וחזקת הידיעה ● אורה תמיר, עו"ד / קרן הארץ לדמי מים ● דניאל שכנאי, עו"ד, בן־ציון בנדור, עו"ד, מיכאל הרצברג, עו"ד / סיקור החקיקה והפסיקה בענייני מסים (15.5.74—16.11.73) ● אשר ארין ויוסף גבאי, כלכלנים / מימוש אומדן ההכנסות לשנת 1973/4 ותקציב ההכנסות לשנת 1974/5 ● אלון הימן כלכלן / השפעת מס הכנסה על מיבנה השכר ועל היצע עבודה נוספת ● זכריה שלום / מדדים כלכליים של מינהל הכנסות המדינה (ינואר—מרס 1974) ● הכנסות המדינה ממסים, מתשלומי חובה וממילוות חובה (אפריל—יוני 1974) ● דוד בר־חיים / סקר דעת קהל בנושאי המסים ● יוסף גבאי ואשר ארין, כלכלנים / השפעת מס הכנסה ושחיקת בסיס המס ● ג'ון א. באריך / המועצה לשיתוף פעולה בענייני מכס ● דניאל שכנאי, אהרן כנדלביין / סיקור ההוראות המיקצועיות העקרוניות בענייני מסים (15.5.74—16.11.73) ● אשר יוסף / מונחים בדיני מסים ● פירסומים חדשים שעניינם מסים.

איש מיקצוע: היה בתמונה — חתום על הרבעון

(גזור את הטופס המודפס מטה ושלח אותו על פי המען הרשום עליו, בצירוף דמי המנוי).

מחיר המנוי לכרך ט' (גיליונות 33—36): עשרים וחמש ל"י

למערכת הרבעון לענייני מסים
ת"ד 328, ירושלים

נא לכלול אותי ברשימת מנויי הרבעון לכרך ט' (גיליונות 33—36) ולשלוח אלי לפי המען:

השם ....

הכתובת ....

מ"ב המחאה על־סך עשרים וחמש ל"י

תאריך .... חתימה ....

תשלומי שכירים לקופות גמל

מאת עו"ד ש. י. חנן

החל משנת המס 1973 — דהיינו החל מ־1.4.73 — הוכנסו שינויים מפליגים בתחום ההכרה של שלטונות המס בתשלומים שמשלמים נישומים עבור עצמם לביטוח חיים ולקופות גמל. עם שינויים אלה „נפגשים" הנישומים לראשונה כעת, כאשר הם מגישים את הדו"חות על ההכנסות לשנת המס 1973, שהיא כאמור, השנה הראשונה בה קיבלו השינויים תוקף. בעבר, היה זה פשוט למדי לחשב את הניכויים והזיכויים שהוענקו לנישומים בגין תשלומיהם לביטוח חיים ולקופות גמל. כיום, בעקבות השינויים החדשים, הפך הדבר למשימה קשה ואף למעלה מזה.

כללית, ניתן לקבוע, כי התשלומים שהנישום הוכיח לפקיד השומה, כי שילם אותם לביטוח חיים ולקופות גמל מעניקים הן זיכוי (במסגרת הסעיף 45 א. לפקודה) והן ניכוי (במסגרת סעיף 47 לפקודה). למותר, אולי, לציין, כי סכום ש„נוצל" במסגרת אחד משני הסעיפים שוב אין לנצלו במסגרת הסעיף השני.

נפתח את הדיון דווקא בסעיף המסובך יותר, הוא סעיף 47. הסעיף מעניק ניכוי בגין תשלומים לקופת גמל בעד תגמולים או בעד פנסיה. הסעיף מבחין בין שלוש קבוצות של נישומים: —

* (א) נישומים שלהם הכנסת עבודה בלבד.
* (ב) נישומים שלהם רק הכנסות ממקורות שאינם הכנסות עבודה.
* (ג) נישומים שלהם הכנסות הן מעבודה והן ממקורות אחרים.

במאמר הראשון בסדרה נעסוק כעת בקבוצה הפחות מורכבת זו של הנישומים שהם שכירים „טהורים". הכלל שנקבע כאן הוא פשוט יחסית: שכיר זכאי בגין תשלומיו לקופת גמל (לתגמולים ו/או לפנסיה) לניכוי בגובה התשלומים ששילם, אולם לא יותר מ־5 אחוזים מהכנסתו, ואף זאת בתנאי נוסף, שבשום מקרה לא יזכה לניכוי של יותר מ־1500 לירות לשנה, אפילו אם בפועל שילם סכום גדול יותר. אולם, אליה וקוץ בה: הניכוי יותר רק ביחס להכנסה שלגביה התמלאו שני תנאים אלה ביחד: (א) המעביד לא השתתף בקשר אליה בתשלום לקופת הגמל; (ב) העובד אינו זכאי בקשר אליה לפנסיה.

רוב השכירים במשק או שהמעביד משתתף עמם בתשלומים לקופת הגמל או שהם זכאים לפנסיה (תקציבית או אחרת מכוח חוק או חוזה, אף מבלי שהפרישו סכום כלשהו לקופת גמל). מכאן, שלכאורה מצומצמת אפשרות ניצול הסעיף רק לאותם שכירים מעטים שאין המעביד משתתף עמם בתשלומיהם לקופת הגמל ושאף אינם זכאים לפנסיה.

למעשה, אין הדברים כה פשוטים. גם עובד שמעבידו משתתף עמו בתשלומים לקופת הגמל, או שהוא זכאי לפנסיה מכוח חוק (כמו עובדי המדינה) או מכוח חוזה (כמו עובדי הקואופרטיבים לתחבורה), יוכלו לנצל את הסעיף וזאת בקשר לאותם חלקים של משכורתו אשר בקשר אליהם לא השתתף המעביד בתשלום לקופת הגמל ואשר בקשר אליהם אין הוא זכאי לפנסיה.

דוגמאות לתשלומים כאלה הם הכנסה משעות נוספות והכנסה מפרמיות. כידוע, תשלומים אלה של שעות נוספות ושל פרמיות אינם נחשבים כבסיס לשכר שעליו משולמת הפנסיה ואף אינם נחשבים כבסיס להפרשות הרגילות של העובד והמעביד לקופת הגמל. לכל האמור ישנה רק הגבלה אחת והיא, שבשום מקרה לא תעלה הכנסת העבודה שלגביה משלם המעביד לקופת גמל או שלגביה מובטחת הקיצבה, ביחד עם הכנסת העבודה שאינה נכללת בהכנסה על 30.000 לירות לשנה.

לדוגמא: משכורתו השנתית הרגילה של עובד היא 25.000 לירות לשנה אשר מעבידו משלם לגביה לקופת גמל. לאותו עובד הכנסה בעד שעות נוספות בגובה של 10.000 לירות. העובד יהיה זכאי לניכוי של 5 אחוזים מהסך של 5.000 לירות (וזו ההפרש שבין 30.000 לירות לבין 25.000 לירות שהיא הכנסה לגביה שילם המעביד לקופת גמל) — כלומר — 250 לירות לשנה. בתנאי כמובן שהעובד שילם לקופת גמל סכום כנ"ל לפחות וזאת בנוסף לסכום שהיה צריך לשלם עבור משכורתו הרגילה. אותו דין יהיה לגבי עובד כנ"ל הזכאי לקיצבה לפי דין או חוזה.

בשבוע הבא נבחן כאן את אפשרותו של הצבאי לזכות בניכוי בגין תשלומיו לקופת הגמל.

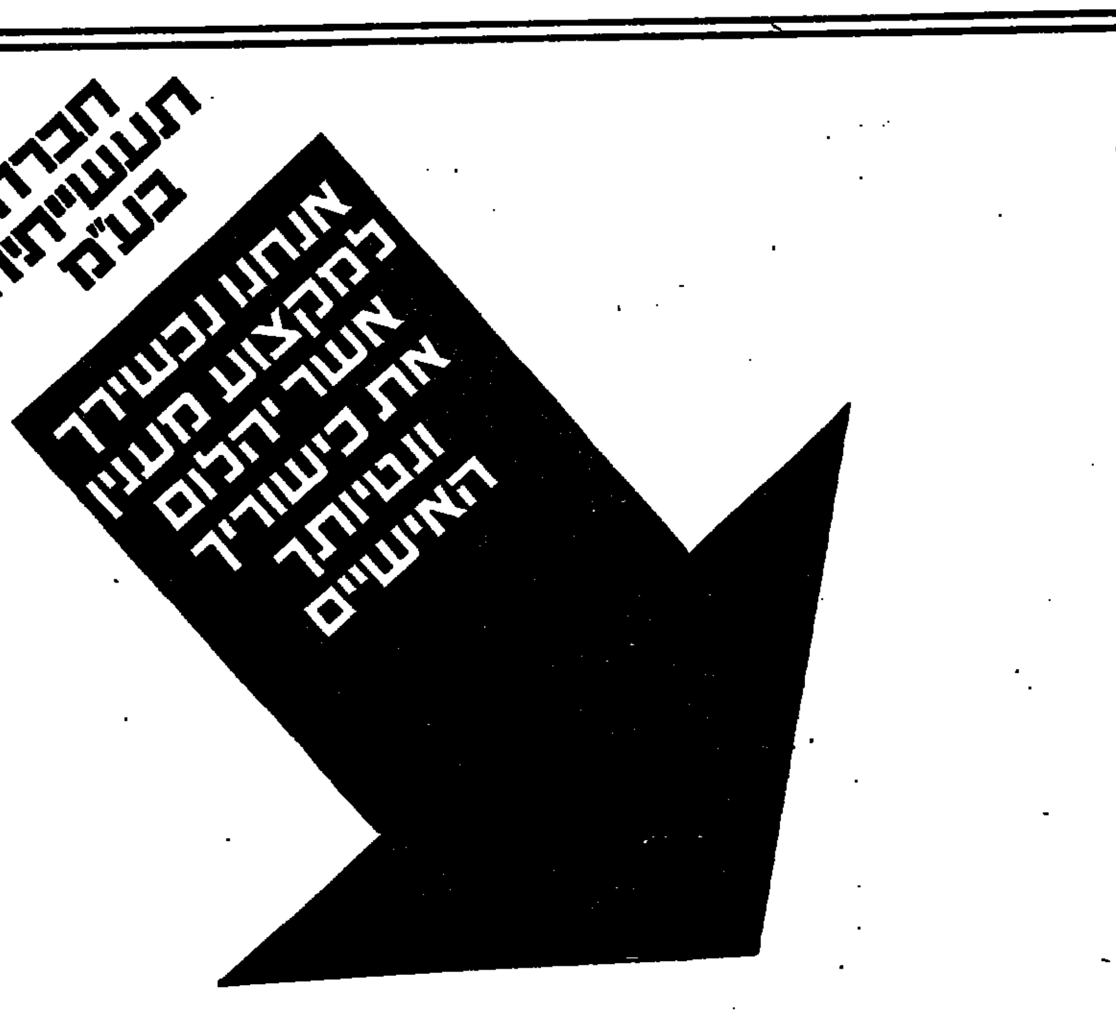

★ קורס עיבוד שבבי (חריטה, כרסום, השחזה)
★ קורס מכונאות מוסמכים
★ קורס חשמלאות מוסמכים
★ קורס מבנאות (הרכבת) מטוסים

גברים משוחררי צה"ל בעלי השכלה של 8 שנות לימוד ומעלה — המעוניינים בפרטים נוספים על תנאי הקורסים, מענקים, מקום עבודה ותנאי אחרים —

מתבקשים לפנות אל: ת.ד. 2021 רמת־גן
ויוזמנו לפגישה בשעות אחה"צ למשרדנו בת"א

בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

ת.א. 4369/74

בענין: עזבון המנוחה מטילדה אפרים, רחוב רוטנו 12/א מס' תעודת זהות 1/085882.

המבקש: אלברט אפרים, רח' שבטי ישראל 62, יפו, ע"י ב"כ עו"ד ש. לזרוב, שכתובתו למסירת מסמכי בית דין היא: רחוב בלוך 35, תל אביב.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית המשפט ליתן צו המכריז על יורשת המנוחה מטילדה אפרים הנ"ל והנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוחה הרוצה להתנגד להכרזה, להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו. התנגדות להכרזה המבוקשת שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד ולך — שופט
רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

תיק עזבונות 4388/74

בענין: עזבון המנוח צבי בן־יהודה ז"ל.

המבקש: יעקב גרסל, ע"י ב"כ א. קוסטין, עו"ד, מרחוב ארלוזורוב 168, תל אביב.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית המשפט המחוזי בקשה למתן צו קיום צוואת המנוח.

כל המתנגד לבקשה הנ"ל עליו להגיש לבית משפט זה תוך חמישה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו, מכתב התנגדות שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד ולך — שופט
רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי תל-אביב-יפו

תיק עז. 4354/74

בענין: עזבונה של המנוחה גרשון חנה ת.ז. 6914611 שנפטרה בפתח תקוה ב־17.8.74.

המבקש: גרשון אייזיק ת.ז. 6914612 ע"י עו"ד י. גוטליב שכתובתו למסירת מסמכים היא רח' הגנה מס. 17 פתח־תקוה.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית־משפט זה בקשה ליתן צו המכריז על ירושת המנוחה הנ"ל, והנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוחה, והרוצה להתנגד להכרזה, להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות להכרזה המבוקשת, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד ולך — שופט
רשם בית המשפט המחוזי

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה-חיפה

הודעה על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י מר מולה ברנר להריסת גוש אחורי של הבנין הקבוע בבנין חדש במרווח של 8 מ' מהקיים, עם בליטה של 50 ס"מ למרווח האחורי ברח' מרפוס 18 א', חלקה 79 בגוש 10914. הבנין המוצע בתחום תכנית ח"פ לעיצוב ארכיטקטוני שונה בצורתו מהבניינים הקיימים.

אפשר לעיין בבקשה בחדר מס' 416 בהיכל העיריה בימי א, ג, ה, בשעות 08.00—12.00.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל תוך שבועיים מיום פרסום זה.

י. כהן, מהנדס העיר

هكذا من الاصل

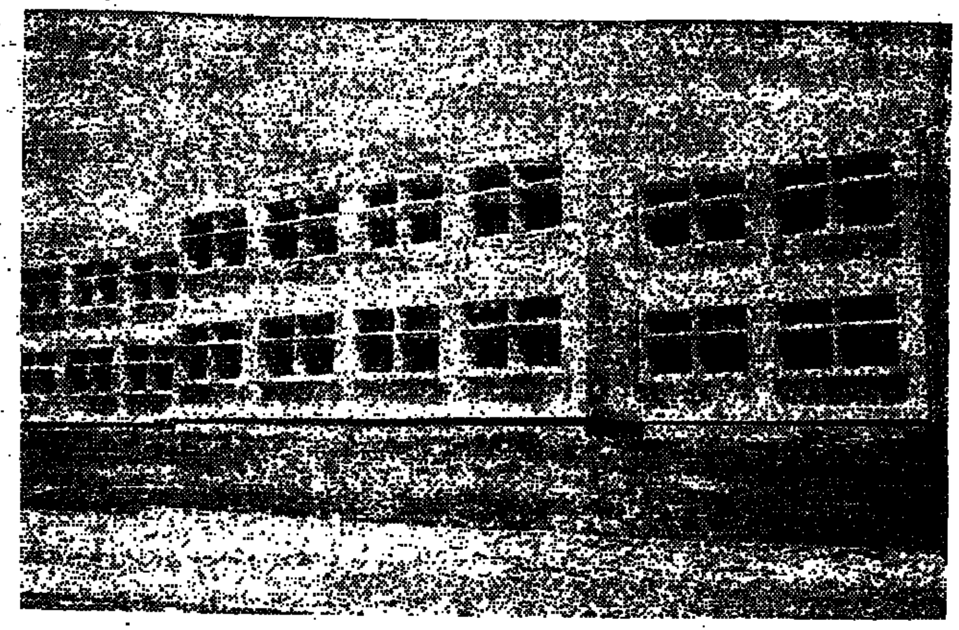

למפעל „יובל גד"

בוני בית הספר המודולרי הראשון בחולון

ש א ו ב ר כ ה

על תרומתכם לשיפור מערכת החנוך בישראל:

שחל חמרים לבנין בע״מ
טיח שפריץ חיצוני אקרילי, חמרים נגד רטיבות, דבקים לבנין, מסות אקריליות
רחוב השרון 17, תל־אביב

חברת אביב
חברה לעבודות עפר ופיתוח
פינסקר 47, תל־אביב

חכימי משה
עבודות עפר וציפוי פנימי
שיכון 55/3, אשקלון

תכנון נוף בע״מ
אדריכלי נוף
רחוב איבן גבירול 56, תל־אביב

א.ל.מ.ז.
תכנון ופקוח מתקני חשמל
רחוב בר־כוכבא 10, תל־אביב

גורפינקל — מהנדס יועץ
תכנון אינסטלציה
רחוב הנרקיסים 34, רמת־גן

א.ו־ח. דאובר
אדריכלות
ביירון 12 תל־אביב

אינג׳ יוסף ורסנו
תכנון הנדסי
רחוב י.ל. גורדון תל־אביב

נתן ליבנת — חברה לביצוע עבודות חשמל בע״מ
ביצוע עבודות חשמל
רחוב סוקולוב 10, הרצליה

גדעון אייזנברג בע״מ
השכרת מנופים לבניה טרומית
רחוב מלצ׳ט 15, תל־אביב

חוסן — ביתח״ר לתעשית מרצפות בע״מ
ייצור מרצפות
רחוב לבונטין 12, תל־אביב

רבד בע״מ
חברה לעבודות עפר ופיתוח
רחוב וולפסון 61 תל־אביב

א. שטרנברג בע״מ
חברה לבידוד ואיטום גגות איזוקריט, בטון קל, יציקות אספלט
מפרץ חיפה, ליד משרד הרשוי

אלקטרה אנטנות (תש״ל בע״מ)
אנטנות מרכזיות לטלויזיות וטלפונים פנימיים
רחוב הנגב 8, תל־אביב

חברת אלובין בע״מ
יצרני חלונות דלתות וקירות מסך מאלומיניום
אזור התעשיה, קרית ביאליק

חברה לבנין ולעבודות ציבוריות מיסודו של סולל בונה
חטיבת הבנין
המפעל למבנים טרומיים ובטון דרוך
ייצור אלמנטים מבטון טרום ודרוך
דרך יוליוס סימון, חיפה

אישרה בטון בע״מ
אספקת בטון מוכן
רחוב בירנבוים 8, תל־אביב

טמבור אסקר בע״מ
יצרני טמבורטקס — צפוי חיצוני ויצרני באגר — צפוי פנימי
רחוב משכית, אזור התעשיה הרצליה

נגרית אחים קוזקרו
נגרות בנין ורהיטים
אזור התעשיה הקלה, אשדוד

קורקוס עמרם
קבלן טיח
רחוב ירושלים 1, נתיבות

חרות בע״מ
חברה למתקני תברואה, הסקה מרכזית, מיזוג אויר, חשמל ומעליות
דרך יפו — תל־אביב, תל־אביב

סופר-מרים בע״מ
תעשיה הידראולית
מרימים הידראוליים וארגזים למשאיות, דלתות וחלונות לחץ, צנרת מסגרות וכל אביזרי המקלט לפי פרטי הג״א
כל מיני מכשירים הידראוליים ומכניים,
עבוד שבבי, מסגרות מכנית
אזור התעשיה, יהוד

תעשית שלטים עבודי בע״מ
תעשית שלטים
רחוב חידא 22 בני־ברק

פורום יחסי צבור בע״מ
פרסום ויחסי ציבור
שאול המלך 8, תל־אביב

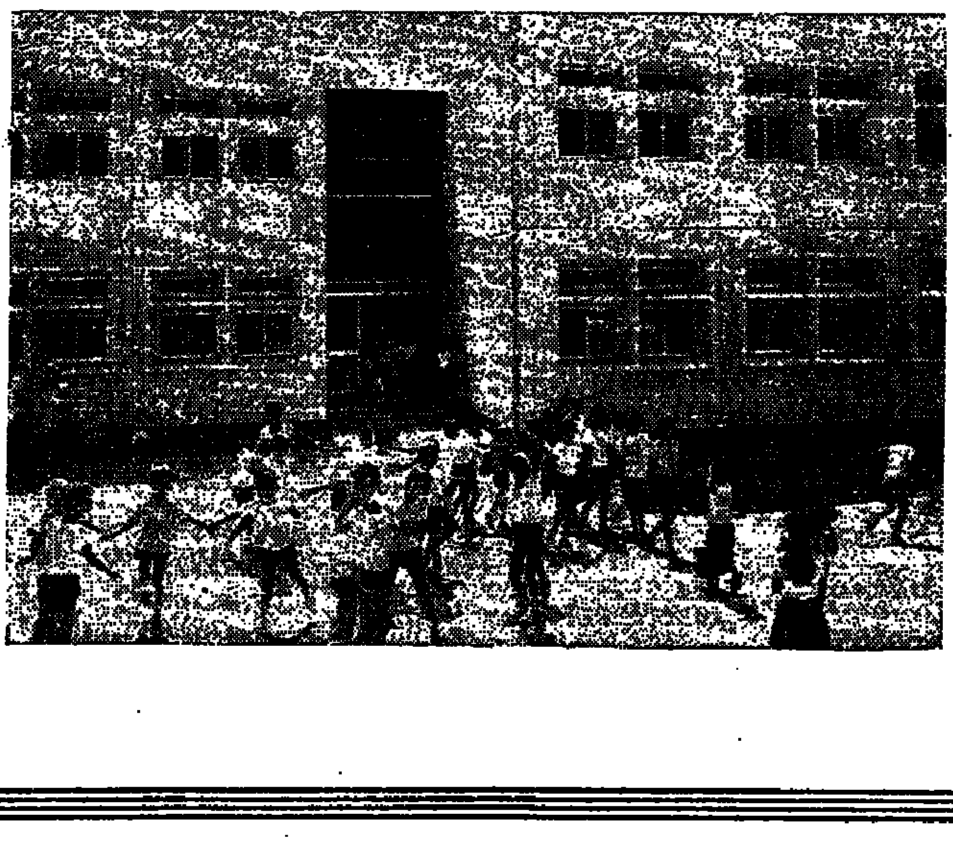

ל„יובל גד"

למפעלנו

„יובל גד" - אשקלון

ב ר כ ו ת

כור מתכת

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר

טלוויזיה

* 17.42 — „סידרת טבע".
* 18.10 — „פנאי לי" — „כור בת הזלוטות".
* 18.32 — „בהו אוזירי" — „הנצחון באירופה". צבת 1944. נקודת-המפנה לטובת בנות הברית באירופה: הקרב על בלגיה.
* 20.00 — „כורדים" — „ידלה המבוכה". שיח לקראת יום הכיפורים.
* 21.25 — „מקמילן ואשתו" — „ההתאבדות".

רדיו

* 16.05 — „נא לצלצל" — עם האלופים (מיל.) ישעיהו גביש, חיים הרצוג ומאיר עמית השונים לשאלות מאזינים על הרצאות מלחמת יום הכיפורים, לקחיה והשלכותיה בשנה שחלפה ולקראת השנה הבאה (א).
* 18.05 — „ראיון ביומה" — ליום השנה למלחמת יום הכיפורים עם הרמטכ"ל רב-אלוף מרדכי גור. מראיינים: מרדכי נאור ויוסף אשכול (ג).
* 19.05 — „צנחנים בחווה הסינית" — לוחמים כפצים על הקרב בחווה הסינית. אחד הקרבות הקשים ביותר במלחמת יום הכיפורים (ב).
* 20.05 — „ברכת הרב הראשי הראשון לציון" — הרב עובדיה יוסף, לקראת יום הכיפורים (א).
* 20.30 — „קונצרט" — התזמורת הסימפונית ירושלים — רשות השידור (סטריאו). קונצרט פתיחת העונה 1974/75. מנצח: לוקאס פוס; סולנים: מרים פריד (כינור); ג'ון ליין (אורגן) — ויולה, „צחוק על הדיס". בתכנית: „הרהורים על דרמה" מאת צבי אבני; קונצרט בה-מינור לכינור ולתזמורת מאת באך; מוסיקה כהוך „אורפיאוס" לכלי-נשיפה מתכת וכלי הקשה מאת כהנמרדי; „אורפיאוס", קונצרט לוויולה ולתזמורת מאת לוקאס פוס (ביצוע בכורה בישראל) (א).
* 22.05 — „דוי אדם" — על חייו ומותו של האלוף אברהם (אלברט) מנדלר שהיה מפקד כוחות השריון בסיני. מספרים חבריו ובניו (ג).
* 23.05 — „השפעת מלחמת יום הכיפורים על יהדות התפוצות" — דיון בו ישתתפו עם ראשי קהילות, ורבנים מארצות התפוצה בעולם כולו (ב).

קולנוע

ירושלים

„היציל" (כפרה) — קומדיה צרפתית על שני נוכלים נידחים בתחילת המאה העשרים. כרטיס אדום נדרך וכבעכבת בה. מיכאל וקליל, שמשחקיהם אנשים. אך הסרט אינו בנוי כלל בכבחדה. (ג)

תל-אביב

„קאבארט" (לימור) — ההיפוך על רקע שקיעת הרפובליקה הוויימרית והעליית הנאצים לשלטון. בלוחות מיוזיקל כבלים נבדלים — האהבה, החמור של הקאבארט. בגלל אזורה של נווה ונקבה. כוריאוגרפיה, הופעה יוצאת מן הכלל של לייזה מינלי וג'ואל גריי. הבימוי הטוב — שלילת קצת אך נאלית וקצת „רקפטוטיאלית". לבסוף — תחושה בכהה, אם כי קצת סבירה כולו, על הרגע האקלי.

„שמנת" (סינראמה 1) — צלום תמונת של כריהות האוזיות והגרפיקה בשחור-לבן על רקע הקריאקלים קוביין. הדי אלון משפשף ביותר, מפתיע באורח, אך לעבור לשם ולוא רק בשביל מבחר את הפרטים הצבאיים כאילו כבר נצח קולנוע.

„העוקץ" (אלנבי) — ראה סבוך י—ם.

„אוואנטי" (גת) — קומדיה רומאנטית-ציניות מצויינת של בילי ויילדר על „אהבה אנטי-אמריקאית", כלומר בלתי-מוסרית, אך יפה ונפלת בסיטואציה איטלקית עדינה ומלבבת.

„ידה של בייה" (חן) — ביוגראפיה כהייה את שנות הסרטים בצרפת, כשהוא הולך עם זוג בהו — שני יתומים בן המגיין — גבר בעיר ויקרה בת 9, אירוח, נוסטלגיה, קולנוע-צלמה, בעיתוני-דעת מהר בה — אבל בסוף הכל נובלת ברבגרידה לקחת פרס באורך בכבני או מהוה לחדירה.

„הפני המעיק" (גורדון) — סיפורים דראמטיים, לא כמו נסים. בשיפוני של נראהאם גרין „אבי לפוט ש' ידנב אחת" שיש בהם גם הייה לאימקרים ש' ברבים אחי ריב. יחד עם זאת, מבעד יחסים אפל ומרהח והוהים בלרוצנבית על האכזן בנוסח האופייני לסופר.

„אופנים והמופה" (ירקל) — הכבר הודי מיסוד על רקע מלחמיות בהבנה אבסורדית מתוכנת. בשפם ההיצג יאראצה בשגעת, מורכבת מ„כספרים". כי קשה הכל אינו כבכא בבאצה את רבת החלשים העצמים בהוים זה — ברהב בגלל, מספיקות צבר נות ובהודרות ועד להוסר-צעם בסוף.

„המציאות במעדמויה" (פריז) סרט טופרת, שהחו. ספר היה — על החיים בנידויורק כי יום היוסים למצור מתמיד אי דה אימהוניה ההסר שבנעה. כי כאין הפרדה ברורה בין הנצאים האובייקטיביים לבין היחסים הי אישיים ה„אומזמים" בין זוג הגיר בורים. יחד עם זאת — „כרס מר הו באהה. כבהוכיחה של הרליי מאוליין וקנה באים בהרתות בי זכרון.

„כוכב בראשי" (הכלת) — סרט מצוייר ארוך של לאלו וטופור המתאר את צער העולם במאבק בין כבייקה משוכללת בכל התהומים לבין התחושה הי אנושית המסביבה. הסרט מרתק, מפתיע. עשוי בסגנון מקורי ד מוביוס ואיגליביציה בנוהה ה מסקנותיו כביאות אותך לידי מחשבה עמוקה ולא משמחת ביותר.

„הזורדת הנהדרה" (מטודיה) — כרטו האבסורדי הנדהים בי קטגוריה. של באריקו פרדי. הר מהאר זלילה כבסרט-חיים באלי גוזרה של פרת, סרט, שיש בו כל הפקורות של סימום פסיכולוגי לגלגני בהוים הבה — כתספידה לתגביל. אמר פרדי: אנו היים ... הרוצח את כצמו כאה התמכות ... בדרך עצלה בודהת ולכן בליכד בוצעה.

חיפה

„העוקץ" (חן) — ראה סדר ירושלים

„הקאדיזק הדבק" (מחחיה) — דיאם על שני קומיקאים מעבר ים. ברביל ולראי החוים בפר בדיה כמודעה. יגם אם לא כמם מטוסשת — הרי משעשעת למדי ולא „התחייבות" לפותק

„הזולה הנדולה" (רון) — ראה „הבירה", ירושלים.

בריג'

מאת רחל מטלון

היד הבאה נלקחה ממשחק ידידותי אשר בו מבצע הכרוז לחץ נדיר המאפשר לו להשלים את החוזה. (ראה טבלה 1)

לחץ נדיר

מערב הוביל עם האלוף והמלך דיאמונד. על הדיאמונד השני הטיל מזרח את ה-2 קלאב ומערב המשיך עם דיאמונד שלישי. הכרוז חתך אותו בדובכ עם האלוף שליט ושיחק את ה-9 ועקף בהצלחה את המלכה. בהמשך משך את כל השליטים, פרט לאחד, והגיע למצב הסופי הבא:

(ראה טבלה 2)

עתה משך הכרוז את בן-המלך ספייד. בערב נאלץ להשליך קלאב אחרת הכרוז יגבה את ההארטס. הכרוז משליך בהדמם את ה-8 הארט ולמזרח אין מה להשליך: אם ישליך קלאב, הכרוז יקח את המלך עם האלוף בהדמם וה-6 קלאב הוגבה. מאידך אם מזרח ישליך את ה-10 הארט, הכרוז ימשוך בידו את המלך קלאב וימסור את היד ל-מזרח בהארט. למזרח אין ברירה מאשר להחזיר את הכרוז לדומם הגבוה.

אמנם בבעיות של דומם כפול מוצרים לגי כבבים של לחץ מוד רים, אולם במשחק רגיל קורים מצבים אלו רק לפיתים רחוקות. בבידה ושחקן טוב שומר בפני אפשרויות שונות של משחק קשה, יכול הוא להשלימה, רק בעזרת טכניקה של לחץ, כפי שראינו ביד הנ"ל.

טבלה 1

	♠ A 9 4 ♥ K 8 7 5 2 ♦ Q 4 ♣ A 6 2		
♠ ——— ♥ Q 9 3 ♦ A K 9 8 7 6 5 ♣ J 10 4	צפ מז מע דר	♠ Q 6 2 ♥ A 10 6 ♦ 3 ♣ Q 9 8 7 5 3	
	♠ K J 10 8 7 5 3 ♥ J 4 ♦ J 10 2 ♣ K		

ההכרזה:

מערב	צפון	מזרח	דרום
פאס	1 הארט	פאס	1 ספייד
3 דיאמונד	פאס	פאס	4 ספייד

טבלה 2

	♠ ——— ♥ K 8 ♦ ——— ♣ A 6	
♠ ——— ♥ Q 9 ♦ ——— ♣ J 10	צפ מז מע דר	♠ ——— ♥ A 10 ♦ ——— ♣ Q 9
	♠ J ♥ J 4 ♦ ——— ♣ K	

קולנוע

מאת זאב רב-נוף

ובכל זאת — אהבה

(„הלילי השקה בהלומים"; הלאקבע, תל-אביב)

הגיבור של „הלילי השקה בהלומים" (ארה"ב, 1973, השם המקורי „לידי קרוזי"), בלש חבר רוזהניסוה אבדי האמונה, מתהלך בכל הסרט עם סיגארילו בפיו. הסיגארילו אינו דולק, הראל ואין לו גפרורים והוא איננו מעשן. יש לפרט קטן זה שתי משמעויות: אחת, כהבמאי טום גריס התכוון לה: אביזר אישי מקורי, מעין כמו המטבע של ג'ורג' ראפט ב„בעל הצלקת", וזה בוסיף, באמור, „מיץ": אולם המשמעות השנית, הסמלית, כמו מתבקשת כאליה: כל הסרט הוא כמו סיגארילו בלתי-מודלק, או — אם תרצו להרחיק לכת יותר — כמו אקדחו של האמונד, הגיבור אם אך אינו יורה, הקלפים על השולחן, אך אין גריס הבין כפי שהאמונד אינו מעשן.

השדים של האמס וצינודלר, בוגאריס ויוסטון, של כל צמד בתוך האטמוספירה של „הגיון הפרטית", הם הדים צמודים בלבד. הקאתאריזם, אותה הזולקה לצורך עשן — אינגה. אלאן טראסטמאן והארולד קלבינס כתבו השדיים עגום מדי. לדעתם „כופיסטיקיישן" ולדעתי קצת כביכול. הפתיחה היא מן השאלה, פרק מרתק בהליכו כבסית. איש שמן בבית לבראבי, כתאכנן במלון, מטלפן לבקום כל שהו, מתיישב ליד שולחן-משחקים כהומין, ואז נכנס לחדר האדם שאקדחו שלוף. שרק הפרס, ובסוחלק עם צנק יהלומים מבהיק לאחר שהוא בובל את הבן אל אסלת בית-השימוש.

מכאן נעצה הסרט מה שהוא, לצערנו, נועד להיות — בהליכה של מדבכר. אם תרצו — אולי זה כשעשע — „פראורי" וזהה אחרי „מאוראסיי", כשאותו-כך מפיעים בסרט זה גם „פירטה" ו„רולט רויס". הכבבניות האמריקאיות הן פשוט ברורה, אך אם תרצו הן סירות-מירוץ, משוטים, בריכות-שחיה והרבה-הרבה תכשיטים. בי קיצור מר האמונד מתחקה, וכמוהו גם המשטרה, אחרי כנופיה של שודדים ובעבדי תכשיטים והוא מגלה את שלה, שפהפיה ויריה ודדה, האהבת יהלומים והיא בעצם מה הבינגו.

הסרט אינו סנטימנטלי במובן, לכן אינו קורא לדברים בשמם; במקום צינות אמיתית הוא מזה כצינקן, מדבר בהצארכלים, בקיצור, „פשה רושמי". בה שקורת אתם יכולים לראות בקולנוע, אך הפואנטה היא בנוסף של דבר באנאליה מאד ועתיקתיימים. בשל הליבוד המסורתית לא נגסה ובזה כזה בלתי-סביר לפני שנים רבות. הסרט אומר לנו: לעזעזאל הפשר, מי צריך יהלומים ובכסף — צריך אהבה. וכאן מדובר בכל זאת באהבה. פואנטה זו היא מה הלזישה, כה בגיחבה, שאין מה להוסיף עליה. אולם צר להתפרח זו היה משחק של חתול ועכבר, כפין לאכול את העוגה ולשמור עליה.

מי שאינו מסתפק בהדרונייקט כבויות המפואורות, או בנוף מאמר שטוף השמש, וגם לא בהבכשיטים, יכול להנות מופיה של ג'ניפר אוניל. אך לא במשחקה. במחק זה הוא מוזהה ואת הבוהרה הללו כבים בקלות, בחינניות כבדית ובעוצר בלי מאמץ דונאלד סאתרלנד בתפקיד האמונד. הוא בכלל נראה בסרט זה כאורח-כבוד שיצא „כאופרה אחרת". אך, אם הרצו, הוא המיטב העצמן ביותר של כוונת הסרט. השאר, כולל הצלילה הנמצאי, הם „היריס" בו.

דונאלד סאתרלנד

עיריית חיפה

פרסי עיריית חיפה

מייסודה של קרן אפטובייצר למען חיפה

הוועדה המאוחדת מכריזה על הענקת פרס למחבר (מחברי) שיר מולחן מצטיין

בנושא: **העיר חיפה**

פרס ראשון 3,500.— ל"י

פרס שני 2,500.— ל"י

מחברים ומלחינים מוזמנים בזה להגיש מיצירותיהם שטרם פורסמו או בוצעו בפומבי.

המועד האחרון להגשת הצעות נקבע ליום א', 10.11.74, לכתובת המחלקה לתרבות רחוב י.ל. פרץ 20, חיפה.

יוסף אלמוגי
ראש העירייה

ואהבת לעירך כמוך — תן ידך לנקיון חיפה

ועדת משנה לתכנון ולבניה

מרחב תכנון מקומי ראשון-לציון

הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965.

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדת המשנה לתכנון ולבניה ראשון-לציון, בקשה למתן הקלות על חלקה 127 בגוש 3928 ברחוב הרצל—ויצמן.

לפי תכנית בתאר / תכנית מפורטת, נמצאת החלקה הנ"ל באזור מגורים ג, ומותר לבנות עליה בית מגורים 3 קומות מעל לקומה מסחרית.

בקשת בעלי החלקה היא: להקים סככה בגובה 2 מ' למניעת חדירת מים דרך הגג מעל לבית קיים בן שתי קומות מעל לקומה מסחרית.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך המועד של 15 יום, החל מיום פרסום הודעה זו. באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא בקשה זו לאישור ועדת המשנה לתכנון ולבניה ברמלה.

ח. גיבשטיין, ראש העיריה
יו"ר ועדת המשנה המקומית לתכנון ולבניה

המרכז לטלוויזיה לימודית

רח' קלאוזנר 14, רמת-אביב

משדרים מיוחדים

למלאת שנה למלחמת יום-הכיפורים

המשדרים מביאים רשמים, חוויות ודיונים שונות על איכות חיינו בזמן המלחמה ועקבותיה.

מלכודר — מגזין 10

יום שישי	27.9.1974	בשעה 12.30
יום שישי	11.10.1974	בשעה 12.50

„שלוקבר לשלום" — ילדים בצל המלחמה

הצגת החוג הדרמטי של בית הספר התיכון בשכונת התקוה.

יום שישי	27.9.1974	בשעה 14.15
יום שני	14.10.1974	בשעה 16.50
יום שישי	18.10.1974	בשעה 12.50
יום שני	21.10.1974	בשעה 13.45

רב-שיח: שנה למלחמת יום-הכיפורים

תלמידי תיכון, מחנכים ואנשי-רוח, בבירורם על איכות חייו של הפרט ואיכות חיי החברה במדינת ישראל.

יום שני	21.10.1974	בשעה 16.50
יום שישי	23.10.1974	בשעה 12.50
יום שני	28.10.1974	בשעה 13.45

קופת-חולים של ההסתדרות הכללית
מחוז תל-אביב · לוח התורנויות

א. תורנויות לילה

מתקיימות ערב ערב כולל שבת וחג, בשעות 8 בערב עד 12 בלילה (פרט למרפאה יוסף סיס עד 11).

1. בית מרקחת במרפאה דמנהוף, רח' ומנהוף 42, טלפון 289221. בין השעות 2.30—5.00 אחה"צ במרפאה בנלברג. רח' אלנבי 75, טלפון 614467. בין השעות 5.00—2.30 אחה"צ.
2. מעבדה, במרפאה ומנהוף רח' זמנהוף 34. בין 4—5 אחה"צ.

ב. תורנויות שבת וחג

1. מתקיימות בין השעות 9.00—11.00 לפנה"צ במרפאות:

גלבוע	טל' 242870
התקוה א'	טל' 32579
רשישבכון	טל' 828180
הדר יוסף	טל' 478093
ידיאליהו	טל' 34278
יפה העביא	טל' 59419
כפר שלם	טל' 31546
קנולברג	טל' 614467
נוה שאנן	טל' 33483
קרית שלום	טל' 922715
קמביץ	טל' 444494
רמת אביב	טל' 412264
רמת חייל	טל' 471162
תל נורדאו	טל' 243333

בשעה 1.00 בצהריים עד בערב התקיימת תורנות במרפאת הדר אחר, רח' ביאליק 13, טל' 181.

ג. רופאים מקצועיים — לכל סניפי המחוז, מרפאת בנלברג, רח' אלנבי 75, טל' 614467.

א. רופאי אא"ג ונהרז ורופא עיניים בין השעות 9.30—11.30 לפנה"צ.

ב. רופא ילדים: בין השעות 12.00—4.00.

3. תורנות מעבדה — לכל סניפי המחוז במרפאה ומנהוף רח' זמנהוף 34, טלפון 284242 בשעות 9—11 לפנה"צ 4—5 אחה"צ.

בית מרקחת במרפאה מנדלברג, רח' אלנבי 75, בין השעות 12.00—9.30 לפנה"צ, 4.00—5.00 אחה"צ.

הערה:

בית מרקחת בנלברג רח' אלנבי 75, פתוח ביום א' משעה 8 בבוקר עד 8 בערב ללא הפסקה.

1. מרפאת התקוה כי רחוב יגו פינת רח' ברכיה. טלפון 31122 — לחברים משכונה: התקוה אי רבי נבקה וכפר שלם.
2. מרפאת הדר יוסף, רחוב קהילת ורשה מספר 12—10, טלפון 478095 — בשעות 8.00 עד 11.00 בלילה, לחברים משכונה: הדר-יוסף, נוה שרת, צהלה, רמת חייל, תל-ברוך וכן לחברים מהשכונות הקרובות לסניפים הללו.
3. מרפאת נוה שאנן, רחוב יסוד המעלה פינת לוינסקי כל. 33483 — לחברים משכונה: נוה שאנן, רשישבכון ופלורנטין.
4. מרפאת קמביץ, רחוב ופינת קמביץ 36 פינת יהודה המכבי. טל. 444494 — לחברים משכונה: קמביץ, רביבים ורמת אביב.
5. מרפאת תל-גבורים, רחוב דב הוז 1, טל. 243353 — לחברים משכונה: תל-גבורים, אזורי חולון בארי אברהם, גלבוע, הכפל והספורט.
6. מרפאת קריית שלום, רחוב דיזנגוף 12, טלפון 822715 — לחברים משכונה: קריית שלום וקריית-ספר (עכון צבא קבבא).

מבחרת

א. אחרי השעה 12.00 בלילה ועד 7.00 בבוקר מתקיימת התורנות לילה בבריאה, רח' בזאי"ח 13, טל' 181.

ב. חברים משכונה: ארנון, יד אליהו, רמת חן, צהלה, רמת ישראל, הכפל והסביבה, עד ליפטים, שפבי יוכה הבביא, בצלאל — הוקפים להחא בין השעה 8 בערב עד 7 בבוקר יפנו לבנין רח' אחים, רח' בזאי"ח 13, טלפון 101.

ג. תורנויות ערב שבת, ביום שני מספה 2 אחה"צ עד 8 בערב מתקיימות תורנות במרפאה אחים, רח' בזאי"ח 13, טלפון 101.

„רפואפון"

שירות מידע על תורנויות הרופאים בבתי-מרקחת בשבתות, בתי-חולים ותורנויות לילה לחברי קופת-חולים בשטח תל-אביב.

רח' יפו טל. 229777. פועל בכל ימות השבוע משעה 9.00 עד 23.00 בלילה וביום ו' משעה 8.00 בבוקר עד 17.00 בערב

האופרה הישראלית

מייסדת ומנהלת: א. דה-פיליפ

הכנסה לחיילי צה"ל השטח

פתיחת העונה ה-28 1974/1975

מוצ"ש ● 5.10 ● 8.10 ● 12.10

הרוזנת מריצה

אופרטה מאת קלמן

הצגות מיוחדות
ת"א ● 6.10 ● 29.10
חיפה ● 10.10 ● ירושלים 14.10

לוצ'יה די לאמרמור

אופרה מאת דוניצטי

10.10 ● ריגולטו ● ורדי

20.10 ● לה טראוויאטה — אופרה מאת ורדי

27.10 לה בוהם ● פוצ'יני

31.10 נישואי פיגארו — אופרה מאת מוצרט

כרטיסים: אלנבי 1 טל. 57227

בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

תיק עזבונות 4362/74

בעניין: עזבון המנוח זאב ברבן ז"ל שנפטר בתל אביב ביום 9.9.1974 (כ"ב באלול תשל"ד) — ומספר תעודת הזהות שלו היה 807261.

המבקשות:
1. דבורה קסטלנבוגן, רחוב פרוג 20, תל-אביב.
2. יעל קולומביה לבית ברבן, פריז, צרפת.

באמצעות בא-כוחן עו"ד ב"כ עוה"ד מיקו בנחם ו/או רחל פלבר מרחוב בורדון 41, תל-אביב.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית המשפט, בתיק המפורט לעיל בקשה ליתן צו המכריע על ירושת המנוח בזמן בזה כל אדם הרוצה שיש לו טובה הנאה בעזבון של המנוח המבוקשת מתייחסת אליו והרוצה להתנגד לה, להגיש תוך חמישה עשר יום ביום פרסום הזמנה זו, התנגדות לאותו הבר זה, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד הלך — שופט
רשם בית המשפט המחוזי

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי באר-שבע

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז הדרום ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה באר-שבע הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא „שינוי כס' 17 לתכנית מפורטת מס' 107/03/5 — שכ' א' באר שבע".

ביחד עם התשריט המצורף אליו.

ואלה הם עקרי הוראות התכנית: ביטול הבנין במגרש 2 והגדלת מגרש 3. המקום: בין הרחובות ויצמן ומנסמיקורי.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית ... או גובל אותו רשאי תוך חודשים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המחוזית האמורה.

י. הדיבשן
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז הדרום
כ' באלול תשל"ד
20 באוגוסט 1974

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי, חיפה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה חיפה, הופקד שינוי הכניה מפורטת הנקרא „תכנית מס' חפ/1025ג' — כיכבין ההסתדרות במרכז למלאכה ומסחר בקרית אליעזר, גוש 10916 — המהווה שינוי לתכנית חפ/1025 — מרכז למלאכה ולמסחר בקרית אליעזר, חיפה — ביחד עם התשריט והנספח המצורפים אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית:

גוש 10916, חלקות 12, 31, 32, חלק מחלקה 46.

עיקרי הוראות שינוי התכנית הם:

תוספת 2 קומות כולל בבנין המשרדים הקיים, בין שדי גיימס דה רוטשילד והאיצטדיון, לשם הקמת מרכז תרבותי של ההסתדרות.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן ועדה מקומית או מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו; רשות מקומית, לרבות ועד מקומי, באמור בסעיף 3 לפקודת המועצות המקומיות, שאזור שיפוטה כלול בתחום התכנית או גובל אותו; גוף ציבורי או מקצועי, כמפורט בצו התכנון והבניה (קביעת גופים ציבוריים לענין הגשת התנגדות לתכניות) תשל"ד—1974; וכן כל משרד ממשרדי הממשלה, רשאים תוך חודשים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, חיפה.

יוסף אלמוגי
יו"ר ראש הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי מטה-יהודה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ירושלים ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מטה-יהודה הופקד שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקראת „תכנית מס' מי/238, שינוי לתכנית מיתאר מקומית מס' מי/116" ביחד עם התשריט המצורף אליו.

ואלה השטחים הכלולים בשינוי התכנית:

גוש 30316 חלקה 21 במוצא עלית.

עיקרי התכנית: — חלוקת חלקה מס' 21 לשתי חלקות בניה.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שבתחום התכנון כלה כלול בתחום התכנית או גובל אתה, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

ד. לוי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים

קולנוע

תל-אביב

בשעות: 4.30 — 7.30 — 9.30

אופיר — אהבה היא צדינה האכזריה

אסתר — הדיקון
אורלי — כלה ספק גבר
אלנבי — העוקץ
בן-יהודה — נער המלצר
גורדון — לפני הסערה
גת — אוואנטי
דקל — אופנים להוספים

7.30, 9.30

דרייב-אין — 7.15 — הקאובוי האמריקן

9.45 — דקות אדם עם שחר

הוד — אדם
המרכז — אגרופים זועמים
זמיר — הכופר
חן — ידה של נייר
לימור — קבארט
מוגרבי — 3 המשקעים
מתמיד — הגמר האכזרי
מקסים — הנוף
סינרמה — צללי לחצי
סינמה 1 — שמנת
סטודיו — הזולילה הגדולה
פאר — הרוח בגרפיי
פריז — מציאות במעדמויה
צפון — 2 גברים בעיר
רמת-אביב — רבי יעקב
תכלת — כוכב פרא
תמר — שודדת הגברים
תל-אביב — הלילה תושקה ביהלומים

יפו

נגה — בחזרה למערב
צליל — הגמר הוטש

בת-ים

רמת-יוסף — הדיקטטור הגדול
7.15, 9.15

חולון

ארמון — הדיקטטור הגדול
4.30, 7.30, 9.30
כנדל — צלילי רחצי 7.30, 9.30
המפרדים לדורגה 4.30
מגדל — בית הרוחאה 7.30, 9.30
הרפתקאותיו של דב 4.30

רמת-גן והבעתיים

בשעות 7.30 — 9.30

אורדע — סטודנטיות במלכודת
אואזיס — שמינלבד אקספרס
ארמון — זעקת להודיסת
גל-אור — צללי ואריק
הדר — צלילי לחצי
לילי — סרפיקו
רמה — ספורה של נימפומנית
שבים — המבט

נתניה

אסתר — פוגת דקמרון 7.15, 9.15

הכבוד 4.30

סטודיו — סגור: ההזמנה האוהבה 7.15, 9.15
פתוח: אדם 7.15, 9.15
שרון — צללי לחצי 7.15, 9.30
היום, אתמול ומחר 4.30

הרצליה

דגניה — סקורפיו 9, 7

כפר-סבא

עמל — הדרך מערבה 7.30, 9.30
חן — נוה הפחד 7.15, 9.15
דגניה — סקורפיו עם השאל הרפתקי 9—7

הוד-השרון

בית הפועלים — להקת כוורת 8.30

חדרה

הדר — גבר ומחלה

פתח-תקוה

אורות — אגרופי הנמר 8.30
הדר — הכוהבלעים 7.15, 9.15
היכל — פרפר 7, 9.30 3.30
שלום — צללי לחצי 7.45, 9.45

ירושלים

אדיסון — הבזל
אורנע — הכל נשאר במשפחה
אורגע — במעגל החקירה
אורנה — ילולת הזאבים
אור-גיל — ליסטון המחוסת
הבירה — ליל הכלולות של דיר דיאלי

חיפה

חן — ההתמודדות
הדקהדיקה — פרין המתאל
בכיור — ההיכל
עין — רצפה
רון — שלל שני סוכנים
סיטוכה — צללי להצי
הירסה

ארמון — התאאהניב
אורה — לפסה
אורלי — בנונה
אכפוניה-ארמון — שבת ובים ארופים

ארמון — הרולים נגד קושה

בית השידיד —

חיי פכפהה 9.00, 6.45
חן — העוקץ
מירון — אהוה מין מרפסה
עצמון — גורלה של אבא ישה
עצמון — מעבר גליאל
פאר — צללי להצי
רון — הזולילה הגדולה
שביט, ה"ה המרכל — הביבה

קרית-מוצקין

ייפי-איר — נביא על הכיונה 7.15, 9.15

כהל — אהרית הכדך 9.15, 7.00

בתי-מרקחת

ירו - ים

אברמוביץ רח' המלך ג'ורג' 21 טל' 224972; אל סרה רחוב האן אלזית טל' 282040.

בתל אביב

כברה מדינה, רח' ה' באייר 48 טל' 258046; הנביאים, רח' המלך ג'ורג' 72 טל' 286740.

בחיפה

עצמאות, רחוב עצמאות 59 טל' 528855.

בחולון

אסותא, חולון, רח' טרומפלדור 4.

בני ברק

בני בתיה, בתיה, רח' הנביאים 3.

ברמת-גן

צמית, רמת גן מודיעין 130.

בני ברק

עבית, מודיעין 130, רמת גן.

בפתח תקוה

פרכז הערון, חובבי ציון 49.

בנתניה

הרופא.

הרצליה כפר שמריהו, רמות השרון, רעננה, כפר סבא — יבתיים

גולדשטיין, הרצליה פיתוח, כפר נתור.

טלוויזיה לימודית

8.15 ידעת המחון ח' — מה חיבה. 9.05 השבון ד' — כל בסיס ואלמר המיוחד. 9.25 אנגלית ה'. 10.00 אנגלית י'. 10.20 אנגלית ו'. 11.05 אנגלית ד'. 12.00 אנגלית ט'. 12.20 אנגלית ח'. 12.40 טכנולוגיה ט'. — הכנות מכניות. 16.00 אנגלית ט' — עלילות כאפר אי דין. 16.20 לידתו של המשי — סרט תיעודי על יצור המשי ה' טבעי. 17.05 החוכך ההשבל — פרק בתורת החשמל.

טלוויזיה כללית

17.30 חדשות. הכניות ילדים: 17.32 בידור שירות. 17.42 סידרת טבע. 18.10 פנאי לי. תכניות עבית: 18.30 קיצור החדשות. 18.32 כוה אוזירי. 19.00 למשפחה. 19.20 הירדן רבהאן. 19.30 חדשות. 20.00 מורשת. 20.30 מבט לחדשות „מורקה". 21.25 מקמילן ואשתו. 21.35 פסוק מדברי חז"ל על יום כיפור החדשות.

הגל הקל

6.00 מה טובו. 6.10 התעמלות. 6.20 שפה מוסיקלי. 6.59 רגע של עבריה. 7.00 הבוקר הזה + סקירת עתוני הבוקר. 7.35 זמר לף לה. 7.55 אור ירוק. 8.15 בוקר טוב. 8.55 בעקבות החדשות. 9.05 המשך בוקר טוב. 10.05 כאן בבית. 11.00 סקירת עתוני הצהרים. 11.05 המשך כאן בבית. 11.40 לאן הי פרג. 12.05 בקצב יוצר. 12.30 שירים בשלום. 13.05 בחצי היום. 14.10 על גליו יבוא. 15.05 מצליל המזרח בבקשתך. 15.52 על רגל אחת. 16.10 רגע של עברית. 16.11 מהדורה עברית. 16.30 בתקווה כי הבין את הרמה. 16.35 המשך כהר דורה עברית. 17.10 אותי זה בצד חיק. 18.05 סובב לו הזיר. 18.45 היום בספורט. 21.05 להיות הופשי. 22.05 הזוג ישיר. 23.05 אני שלך ואת שלי עד שעה 1. (כל המכה חדשות כל שעה).

רדיו רשת א

8.10 עצרים מוסיקליים — דבר דאק: בגטלות לב כינורות, צ'לו הרכבים, אשפם 47 (חברי ה' שמירה הפילהרמונית של ברלין), ברהמס: חמישית בסי-מינור לקלרינט וכליקשה, אופוס 115, (יונה אטלינגר וחברי רביעיית תל-אביב). 9.05 צפה במחצתו של הכבר דוד אויסטרך — מוצארט: אראגה בסי-בגזר, ק' 261 (עם התזמורת הפילהרמונית של ברלין). ברהמס: סונטה בסול-מז'ור לכינור ופסנתר (עם פרידה באואר). שוסון: פואמה לכינור ולתזמורת, אופוס 25 (עם התזמורת הפילהרמונית הרוסית). 10.05 בשחקים מתוך הסדרה „מוסיקה בחיוך קל". 11.00 עברית לעם. 11.15 הכניות להינוך המיוחד. 11.35 שיר ופזמון. 12.15 אנגלית למתחילים. 12.35 שירה המקהלה. 13.05 קונצרט צהרים — באך: קונצרט ברנדנבורגי מס' 1 בפה-מז'ור (מנצח: בנג'מין בריטן). ראבל: סונטינה (הפסנתרן ברונו ריגולטו). בריטן: „קדשת בירות בטניב", לחליל, כינור ונבל מספתרים. 14.10 לאם ולילד — אומן לב אמיתי; לילדים הגדולים: „בארץ הלמה" — היזון חי. 15.05 רדיורע — מישררים לתרבות הדעת. 15.30 ספרות השאלות והתשובות. 15.50 סיכום שבועי של המשנה היומית. 16.10 רגע של עברית. 16.11 צליליזישורוה — „המוסיקה וגוי". 17.10 צלילי ג'ג. 17.50 אזינבה. 18.05 כאן בצפה רמה. 18.55 להקלאי — שירות ידידות יומי. 19.00 היום הזה. 19.25 קלאסי וקל. 19.50 פרקי היום למבג"ר: דברי הימים ב', פרקים י"א, י"ב. 20.05 ברכת הרב הראשי הראשון-לציון לקראת יום הכיפורים. 20.15 נעימות מכוורות. 20.30 התזמורת הסימפונית ירושלים — רשות-השידור (סטראו) קונצרט פתיחת העונה 1974/5 מנצח: לוקאס פוס סולנים: מרים פריד — כינור, ג'ון ליין (טנור) — ויולה „צחוק כל הדיס", בתכנית: „הרהורים על דרמה", צבי אבני; באך: קונצרט בלה-מינור לכינור ולתזמורת. בהפסקה — 1) קונצרט הנבגה. 2) „אורגבמה" מונטוורדי: מוסיקה מתוך „אורפאוס" לכלי-נשיפה מתכת וכלי הקשה. לוקאס פוס: „אורפאוס", קונצרט לויולה ולתזמורת (ביצוע בכורה בישראל). 23.05 הקרב על החווה הסינית. 00.10 רגע של שיר.

גלי צה"ל

5.58 ברכת השחר. 6.05 צלילי בוקר. 8.05 יומן הבוקר. 9.05 די"ב עם שיר. 9.55 קולות מן המלחמה. 10.05 המשך די"ב עם שיר. 10.55 קולות מן המלחמה. 11.05 הבים ושערים. 11.55 קולות מן המלחמה. 12.05 יומן הצהריים. 12.30 המשך הבים ושערים. 12.55 קולות מן המלחמה. 13.05 המשך הבים ושערים. 13.30 קולות מן המלחמה. 13.55 החדשות הישנות. 14.05 הזמים עד ארבע. 16.05 נא לצלצל. 17.05 יומן הערב. 17.40 מוסיקה לשלום. 18.05 ראיון ביומה עם הרמטכ"ל רב-אלוף מרדכי גור. 19.05 צנחנים בחווה הסינית. 20.05 נזרעו אדם עם מא"ל אביגדור. 21.05 האדם השלישי. 22.05 חיי אדם — האלוף אברהם (אלברט) מנדלר ז"ל. 23.05 השפעת מלחמת יום הכיפורים על יהדות התפוצות. 00.05 יומן הצות. 00.30 צליל לילה. 1.30 בבוק ידידות (מבקרי ידידות גם ב-2.30, 3.30, 4.30, 5.30). 2.00 פינה קטנה של בוקר-פוק. 3.00 מהבבים אל הגיר השחר עד 5.53.

תיאטרון ישראל

הערב 24.9

הבימה:
התזמורת — האולם הגדול

הקאמרי:
ביקור הגברת הזקנה — תל-אביב

התיאטרון העירוני חיפה:
נשר הדברנית, חיפה

לבריאות 37

על מה מרמז יתר־לחץ־דם

מאת ד״ר אליהו ארדיטי

כ־10% עד 15% מאוכלוסית קופת־חולים הנמצאת בהשגחת הרופאים במרפאות השונות לוקה ביתר־לחץ־דם.

כדי שבה כתוסף אחוז מסויים לקבוצת המטופלים ורופאי המשפחה לא חוסכים כל מאמץ כדי להגיע לאבחון וטפול נכונים של אחת התופעות המצויינות ביותר בשדה הרפואה.

לחץ דם הוא הלחץ הצדדי הנ־כופל על דפנות של צינורות הדם על ידי הנוזל האודם הנ־מצא בתוכם. לחץ דם עורקי סיסטולי הוא הלחץ המירבי ב־תוך העורקים בזמן התכווצות הלב. לחץ הדם הדיאסטולי הוא הלחץ הנמוך ביותר בעת התרו־קנותו של הלב.

הערכים הנורמליים באוכלוסיה הבוגרת בגיל 40—30 הם בין 154—110 מ״מ כספית לגבי ה־לחץ הסיסטולי ובין 92—67 מ״מ כספית לגבי הלחץ הדיאסטולי.

לחץ הדם הסיסטולי משתנה בזמן מאמץ גופני, כתח נפשי או שינה.

הלחץ הדיאסטולי תלוי בגבי־שותם של העורקים הבינוניים ו־קטנים.

ועדת מומחים של ארגון הב־ריאות העולמי קבעה שעיקרון האבחון ליתר־לחץ־דם הוא כש־הערכים הם מעל ל־160/95 מ״מ כספית.

כשהערך המוגבר הוא של ה־לחץ הסיסטולי בלבד, מדברים על יתר־לחץ־דם־סיסטולי. לעיתים רחוקות מוצאים יתר־לחץ־דם־די־אסטולי כתופעה בודדת. לרוב כשערך זה מוגבר, עולה גם לחץ הדם הסיסטולי. יתר־לחץ־דם אי־נגו כשלעצמו מחלה אלא סימן המשקף פגם במערכת צינורות הדם. המחלה למצבים חולניים שסיבתם ידועה באחוזים מזם בלבד. ברוב המקרים הסיבה נס־תרת מעיניו הבוחנות של הרופא.

חולים כהגדירות השונות אבי־לם הראו ערכים שמעל ל־160/95 מ״מ כספית, ואשר בדיקות שו־נות, קליניות ומעבדתיות, לא הוכיחו פגם אורגני כל שהוא ה־עלול לרמוז על מחלה ידועה, סובלים ממה שמוגדר בלקסיקון הרפואי כיתר־לחץ־דם ראשוני או אסנציאלי.

כ־90% של החולים הסובלים מיתר־לחץ־דם נכללים בתוך ה־קבוצה הזאת. מצד שני, כשיתר־לחץ־דם הוא אחד מסימני מחלה אחר סיבתה הנכרית לאחר הב־דיקות השונות, הלקסיקון הרפו־אי מגדיר אותו כיתר־לחץ־דם־משני.

הקבוצה האחרונה היא די מעניינת, כי מטרת העמל הנ־כושקע על־ידי הרופאים היא לגלות הסיבות המסתתרות מ־אחורי עליית לחץ הדם כשה־כוונה היא לסלק אותה בעוד מועד.

מבליין של המחלות השונות הגורמות ליתר־לחץ־דם־משני, הוא תהליך מייגע וגם מרתק. לפעמים חולף זמן רב עד ל־חשיפה הסופית של הגורם הא־מיתי. בין המחלות הגורמות ליתר־לחץ־דם־משני, אלה הפוג־עות ברקמת הכליות כמות קבו־צה נכבדה, כגון דלקת חריפה של הכליות עקב זיהומים סטרפ־טוקוקאלים, דלקת כרונית של הכליות, סתימת עורק הכליה או היצרותו, גידולים וכו׳. מספר מחלות של בלוטות ההפרשה ה־פנימית מעורבות בעליית לחץ דם. בעיקר פעילות־יתר של בלוטת התריס, סוכרת, שאתות של יותרת הכליה ושל יותרת המוח.

כאן אי אפשר שלא להזכיר יתר־לחץ־דם בשני ההפריון אצל כ־15% מקרב הנשים הנוטלות גלולות למניעת הריון. עובדה זו מחייבת ביקורת תקופתית של אותן הנשים ולנהוג בזהירות כ־שמדובר על נשים אשר תולדות המשפחה שלהן כבציעות על מקרים של יתר־לחץ־דם מסיבה כל שהיא.

בין יתר המחלות המעורבות בעליית לחץ הדם כמשני, ראוי להזכיר שימנון (פודגרה) הרשת הזותין, הרעלת עופרת, הרעלת אמפתימין אצל המתמכרים, דע־לת הריון וכו׳.

קל להבין שראשית הדרך ל־גילוי המצבים והחולים השונים המעורבים, בלחץ דם מוגבר היא מדידת לחץ הדם. מכאן ואילך, תכנית פעולתו של הרופא היא מורכבת למדי ולוקחת בחשבון את המנגנון המסובך והגורמים השונים המגבירים ויוצרים את ה־תנאים לגרימת יתר־לחץ־דם. מטרת התכנית האבחונית היא לגלות את 10 האחוזים של החו־לים, כי עם סילוק הסיבה, הרי־פוי הוא מושלם לעיתים קרובות.

לאבחנה של יתר־לחץ־דם־ראשוני מגיעים בדרך השלילה, פירושו של דבר, כאשר לא נת־גלתה כל סיבה אורגנית המעידה על קיום של מחלה. האמצעים האבחוניים העומדים לרשותו של הרופא, כדי להבדיל בין קבוצה אחת לשניה, הם רבים וכוללים תולדות ופירוט המחלות במשפ־חה, בדיקות שתן, דם, צילומי חזה וכליות ובדיקות מיוחדות לגילוי גובהות חומרי פירוק של גורמים ביוכימיים המשתתפים בעליית לחץ הדם. כמובן, כל זה לאחר בדיקת לחץ הדם בכי־שיבה ובעמידה, בשתי הזרועות ובירכיים.

עליה ממושכת וקבועה של לחץ הדם מביאה בעקבותיה שינויים במבנה העורקים של אברים חיו־ניים כגון לב, כליות ומוח ו־התוצאה היא פגיעה בתפקודם התקין של אברים אלה המהווים מטרה של התהליך התחלני. טר־שת העורקים היא גם סיבוך מש־ני של לחץ דם מוגבר והופעתה היא די מוקדמת.

הסיבוכים הם פועל יוצא של משך המחלה, כשאחד המודדים הוא עליית לחץ הדם הדיאסטולי. כשהוא מעל ל־140 מ״מ כס־פית, 75% של החולים בראים בבדיקות השונות את השינויים שתיארנו מקודם.

יתר־לחץ־דם־ראשוני מופיע בין הגילים 45/65. ונשים סובלות כמנו יותר מגברים. במשך תקו־פה די ארוכה החולה אינו מר־גיש כלום. לעיתים הגילוי של עליית לחץ־הדם נעשה בבדיקה שיגרתית ולעיתים מקרית. כאבי ראש אינם הסימן המובהק של המחלה. אך קיימת הרגשה של כובד בראש, דפיקות לב מהירות או זוקות. בחלוף הזמן מופיעים סימנים נוספים המתגלים תוך כדי בדיקות־מעקב הם מבטאים את הסיבוכים הידועים של שריר הלב, רקמת הכליה ועורקים של רשתית העיניים.

נסיון של 20 השנים האחרו־נות הוכיח שאם מצליחים להור־יד את ערכי לחץ הדם באופן קבוע, שיעור הסיבוכים הולך ב־קטן.

מטרת הטיפול היא לשאוף ל־החזיר את לחץ־הדם לערכים תקינים או קרובים להם, למנוע התפתחותה של המחלה לאפיקים בלתי רצויים והופעת הסיבוכים האופייניים לה. כמו כן הטיפול שואף לעכב את התקדמותה של טרשת העורקים או למנוע אותה.

מבחר התרופות להורדת לחץ הדם די גדול. לכל אחת מעלות וחסרונות משלה, על כן השיקול למתן התרופות בכל מקרה הוא בידי הרופא. הרופא גם קובע מי צריך לקבל את הטיפול ו־במשך כמה זמן. דרושה מש־מעת רצינית מצידו של החולה החייב להישמע להוראותיו של הרופא.

תביעות הביקורים במרפאה נקבעת בשיתוף פעולה עם ה־אחיות במידה והן נוטלות חלק בטיפול החולה. כאשר רופא ה־משפחה אינו מזמין את החולה כל שבוע לביקורת, אין מקום לעלבון. הדבר נעשה תוך שיקול רציני. וכנראה שאין צורך ב־ביקורים תכופים מדי. עבודתם המחקרית של הרופאים לגבי ה־מחלה הזאת אפשרה בשנים ה־אחרונות להוסיף מחלות ומצבים חדשים לקבוצה של יתר־לחץ־דם־משני.

כל מחקר מסוג זה מכוון לת־פוש את הסיבתיות הראשונית של יתר־לחץ־הדם כדי לסלק את הנסתר מאחורי האבחנה של יתר־לחץ־דם־ראשוני.

בדיקת לחץ־דם במרפאת קופת־חולים

מתי נחשב אדם מת

מאת עמליה ארגמן

מתי נחשב האדם כמת? כיצד מגדירים את רגע המוות? — עד כה ידוע היה, כי ברגע שנפ־סקת פעילותו של הלב והוא חדל מלפעום — בא המוות.

כיום, התפתחו אמצעים מלא־כותיים רבים המאפשרים להאריך את פעולת הלב ולהמשיכה (הנ־שמה למשל), ובעקבות זאת ער־רך מספר רופאים ישראלים (מבין המשתתפים בקונגרס הבינלאומי ה־12 לרפואה פנימית שנערך בת״א) דיון מקיף בסוגיה זו. בחקר שנערך בנושא על־ידי קבו־צת רופאים מהמחלקה הפנימית ומהמחלקה לרפואה־גרעינית בבית־החולים בילינסון, בראשות ד״ר ז. לוינסו — קבע כי מוות־מוחי הוא הקריטריון להגדרת החיים. ההגדרה החוקית של „מוות" מבו־ססת על הרפיון שכאשר המוח אינו פועל יותר — מסמל מצב זה קץ הפעילות של החיים.

כדי לאמת מסקנה זו נבחנו בקונגרס תוצאות שהתקבלו על־ידי מדידת כושר ההפרשה של בלוטת יותרת המוח ומוח הביניים (מדידות כאלו נעשו ע״י קבוצת רופאים אצל 50 חולים שסבלו מעיפול או חבלה, והביאו למס־קנה כי למרות שהמוות בא — עדיין ישנה פעילות הפרשתית של המוח).

תרופות משככות כאבים

שוק התרופות משככות־הכאב הוא כיום הגדול המבוקש מכל שוק אחר לתרופות. תרופות אלה, שכמירון סביר, האפקטיביות של־הן גבוהה (בגלל הכולת הסמים שבתוכן) מקובלות כיום יותר מכל אמצעי אחר לטיפול בכאב הרגש־תו.

במסקנה זו היגנה חלק מדיון כו־לל בנושא „בעיית הכאב וכיצד להתגבר עליו" שהועלה אף הוא בקונגרס הנערך בהנהייתו של ד״ר עמוס קורצ׳ין מבית־החולים בילינסון. ד״ר קורצ׳ין ציין בהרצאתו כי על־פי הנסיון הקליני נסתבר כי אין קרבה ברורה בין הסכנים של הפעילות בתרופה המשמיעה. לבין מה שנקבע בהוראה הסי־מית. זאת ועוד — הכיפוש הנ־פרץ בכבכה סיגים על תרופות כיהה, ללא הבנה, ידיעה כדיה, או אפילו מודעות לסכנה שבדבר — הוא תופעה רווחת והרסס־נית.

מסקנה אחרת של ד״ר קור־צ׳ין, כפי שהועלתה בקונגרס: היעילות להקהות את הכאבים היא בדרך־כלל תוצאה של תיפנת להתמכרות החולה וסביבתו. הטי־פול בהרפאות המספיציות על מצב־הרוח חשוב איפוא. להקלת הכאב וחיסולו בטיהה אם הוא נמשך זמן רב.

שחרור מוקדם של חולי־לב

שחרור מוקדם מבית החולים של חולים שלקו באוטם שריר הלב (התקף־לב) רצוי ביותר, ומביא לשיבה מוקדמת לעבודה — למסקנה זו הגיעה קבוצת רופ־אים אמריקאים, בבאי הקונגרס, בעקבות מחקר שבוקש לענות על השאלה: האם לקיצור השהייה של חולי לב — „בעלי סיכויים טובים" בבית החולים יש השפעה על שי־פור מצבם.

מהרום של מספר חולים שהש־תתפו במחקר הוקדם, ונערך אחר ריהם מעקב. כן ניתן להם טיפול בבית או במרפאה — במשך חצי שנה. 102 חולים שגילם פחות מ־70 אושפזו במחלקת־לב של בית החולים בניו־יורק. התברר כי הם בעלי סיכוי טוב להחלים לאחר 72 שעות של כאב־יתה מתמי־דים. הם שוחררו מבית החולים לאחר ששהו בו 5 ימים בלבד. לעומת קבוצת חולים זו, היתה קבוצה דומה של חולים ששהו 21 יום בבית החולים. החולים מהקבוצה הראשונה חזרו לעבו־דתם לאחר 6 שבועות. החולים מהקבוצה השנייה חזרו לעבודתם רק לאחר 12 שבועות.

זהירות, כלב בבית

מאת רחל גר

יותר ויותר משפחות מאמצות להן כלב בית, אם מפני דרישת הילדים ואם מסי־בות בטיחות (מניעת גנבים ושמירה על הדירה). אולם לא כל בעלי הכלבים מוד־עים גם לסכנות הבריאותיות הכרוכות ב־אחזקת כלב.

בגליון האחרון של „הרפואה" מביא ד״ר פ. ג. זולמן כמה עובדות בנושא זה שכדאי לדעתן.

האקלים הסובטרופי שלנו מגדיל את סכ־נת ההידבקות של אדם עירוני או כפרי מכלב־בית, משום החום המאפשר את הת־פתחותן של מחלות טרופיות מיוחדות, צפיפות השיכון המכריחה במקרים רבים משפחה בת ארבע נפשות לגור יחד עם כלב בשני חדרים; שכנות עם אוכלוסיה ערבית, אשר אינה מקפידה ביותר על חוקי ההיגיינה.

מה הן המחלות העוברות אל האדם מן הכלב או התוקפות את האדם ואת הכלב גם יחד?

קודם כל מחלת הכלבת שקשה לעקרה בארצנו כי היא מצויה לא רק בין כלבים שבסביבתנו אלא גם בין תנים, זאבים ו־צבועים. לכן פורצת המחלה מדי פעם בין בעלי חיים ובני אדם. כלב־בית נגוע במחלה מסכן את בני הבית על־ידי ריר הפה והשתן המכילים את נגיף הכלבת כבר כחמשה ימים לפני התגלות סימני ה־מחלה בגופו.

כלב חולה מראה בשבוע הראשון סימני התנכרות: הוא מתחמק מבעליו ומתחבא במקומות חשוכים, מבט עיניו משונה, קול צרוד. לפתע התחתנה משתנקת, פחד בפני שתיית מים אינו מופיע בדרך כלל בכלב אלא רק בבן־אדם. בשבוע השני מראה הכלב סימני השתוללות ובעיקר נטיה לנ־שוך אפילו עד כדי נשיכת עצמו. לבסוף תוקף אותו שיתוק־גרגרת ובשבוע השלישי הוא מוטל עייף ויגיע תוך שיתוק הלסת ומת כתוצאה מהשיתוק הנשימתי או מהתיקה.

אם נושך אדם על־ידי כלב ומתברר שלא היתה לו נשיכה כתוצאה מתגובה רפלקטורית לגרוי שהיה עלול להתגרות כלב בריא, ואם בנוסף לכך הכלב לא חוסן בשנה האחרונה נגד כלבת, צריך לכלוא את הכלב לשם הסתכלות קלינית במשך 10 ימים, כי בזה דרושים לפחות עשרה ימי עוצר במקום מוס־מך (ממשלתי או פרטי). ול־שם כך מוציאים את הכלב מידי בעליו ואפילו מידי ה־רופא הווטרינרי הפרטי, כדי להגן על בריאות הצבור. אם נסיבות הנשיכה אינן מעורי־רות חשד לכלבת, מוותרים על הרכבת האדם הנשוך, אולם במקרה של חשד מבוסס של כלבת בכלב או כאשר היה התחמקות מבדיקה, מושב ל־בצע באדם הנשוך הרכבה נגד כלבת, כעבור עשרה ימי העוצר של הכלב בודקים שוב את המקרה. אם מתברר שה־כלב חולה, הורגים אותו ב־שיא המחלה ומוחו נשלח ל־מעבדות הווטרינריות בבית־דגן לשם בדיקה, בדיקה כזו נעשית גם אם הכלב מת בימי ההסגר. אם הורגים את הכלב לפני הגיעו לשיא המחלה, יכולה הבדיקה לתת תוצאות שליליות אפילו אם היה הכלב חולה ב־כלבת.

תקופת הדגירה של הכלבת היא מינימום שבועיים ומקסימום שלושה חודשים. משום כך יש סיכויים לקדם את פני המחלה על ידי הרכבה. בפרט אם מקום הנשיכה רחוק מהמוח. שיטות ההרכבה השונות מפחיתות מסכנת המוות מכלבת ל־0.1% בבני אדם נשוכים. אבל תוקפו של חיסון רגיל אינו יותר משנה. הטיפול בכלבת האדם יכול רק להקל על הסבל, כי אין עדיין תרופה נגד המחלה.

לשם טיפול בפצע הנשיכה של כלב חשוד, יש להשתמש ביוד רק אם הטיפול ניתן תוך חצי שעה אחרי הנשיכה. אם עברו יותר מחצי שעה משתמשים בתרופות אחרות. אם עברו יותר משעתיים, אין סי־כויים להשיג את הנגיף על ידי טיפול שטחי בפצע ואז יכולה להועיל רק כוויה עמוקה.

אולם אל לציבור לחשוש יותר מדי. מק־רי הכלבת מעטים. אולם יש מחלה אחרת שצריך להזהר ממנה. למשל שדשת יריחו (ליישמאניה העורית) שהתפשטה בזמן ה־אחרון באופן מדאיג בסביבת ים המלח על ידי זבובוני חול. גם כלב יכול להיות מע־ביר המחלה לאדם, לכן מחסנים האוכלוסיה באזור זה.

מחלה אחרת היא ליישמאניה פנימית הי־מתפשטת במערה המיכון בגלל כלבים. באר־צות שכנות נגועה המחלה אצל עשרה עד חמשים אחוז מהכלבים. המחלה אצל האדם מתבטאת בחום, תפיחות הטחול, חוסר דם, שלשולים וסימנים נוספים. אצל הכלב: קשקשים בעור, נשירת שערות, נביחה צרו־דה, דלקת לחמית העין ותרזיה מהירה.

מחלה אחרת היא לפטוספירוזיס — נגד מחלה זו מחסנים את הכלבים.

גם אסקריאזיס שהיא מחלת תולעי האס־קאריס (יש לה ארבעה מינים) הנפוצה יכולה להיגרם על־ידי כלב המעביר ביצי התולעת בצואתו למקורות מים. הטיפול הוא במלחי פיפרזין.

אכינוקוקוס — אף זו תולעת המסוכנת לאדם. התולעים הללו מתרבות לאלפים בתוך מעי הכלב ויש הפרשת ביצים ל־מכביר המצויה בפי הטבעת של הכלב. אפשר למנוע מחלה זו על ידי הזנת הכלב רק בבשר מבושל. באדם שנגוע במחלה סובל משלפוחיות גדולות העלולות להגיע לגודל של ראש ילד. כאשר היא חודרת בין רקמות הגוף היא אינה ניתנת לניתוח. בדיקות הראו שהכלבים בכפרים היהודיים־ירושלים חפשיים מתולעה זו ואילו כלבי הערבים נגועים רובם ככולם ולכן נמצאה המחלה שם אצל ערבים או יהודים הגרים בסביבה ערבית.

בסיכום אומר ד״ר זולמן, אין לכלב תפקיד חשוב בהעברת מחלות אל בני אדם, אבל יש מחלות של הכלב המהוות עם זאת סכנה פוטנציאלית מיוחדת לבני אדם ב־ארצנו. כדי למנוע סכנות אלה ממליץ ד״ר זולמן לטפל בכלב הבית כמו בבן אדם: להגיש לו רק אוכל מבושל ולהקפיד על כך שלא יחטט באשפה. ואזהרה אחרונה: הנשיקה לכלב אסורה.

הכליה המלאכותית מצילה חיים

מאת אלי קינן

עד לפני שנים אחדות באה הכליה המלאכותית רק לעזרתם של חולים באי־ספיקה חריפה של הכליות. מחלה זו באה בעקבות הרעלה, או אחרי זיהומים קשים, כמו גם אחרי הלם של חוסר דם, המשתקים זמנית את פעולת הכל־יה. אם נשאר החולה בחיים אחרי הפגיעה הראשונה, אפשר לשמור על חייו בעזרת כליה מלא־כותית, כאשר חולפת ההרעלה, מתארגנות הכליות לפעולה סדי־רה, תוך כמה שבועות.

בשנים האחרונות החלו לטפל עם הכליה המלאכותית גם בחו־לים הסובלים מאי־ספיקת כליות כרונית. חולים אלה סבלו תחילה ממחלה המביאה להתהליך הרסני בכליות, כמו דלקת הכליות.

הכליות בנויות עם כושר פעו־לה רחב ביותר ועם עתודה גדו־לה, כך שיכול אדם להיות גם אם נותרה לו רק חצי כליה פעי־לה. התהליך הרס הכליות במחלה הוא ממושך, ויכול להימשך גם עשר או עשרים שנה. במחלה זו נתפסים בישראל כל שנה 150 עד 200 איש.

בעבר לא היתה אפשרות להציל אנשים אלה ממוות. אולם עתה, עם הכימיכלול בשימוש בכליה מלאכותית, אפשר להציל אותם. כאשר מדובר באי־ספיקה חריפה של הכליות, יכול החולה להתאו־שש אחרי הטיפול. עם כליות פעי־לות. במקרה של אי־ספיקה כרונית, לעומת זאת, לא בתאוששות הכלי־יות אחרי הטיפול. אדם זה נעשה משועבד למכשיר הדיאליזה, וחייו תלויים בטיפולים קבועים וחוזרים בכליה מלאכותית.

כליה מלאכותית היא מכשיר לטיהור הדם בתהליך של סינון מזהם מכל הרעלים שהצטברו בו, אשר כליה בריאה היתה מטהרת אותם. החולה מחובר אל גופו למכשיר על ידי צינורית במקום וצי־נור שואב אל הפרק. הדם זורם אז למערכת של מסננים ופילטר־רים, כדי להחזר לגוף דרך צינור המחובר לוריד. תהליך סינון הדם נמשך 6 עד 8 שעות. החולה צריך לעבור טיפול כזה פעמיים עד שלוש פעמים בשבוע.

אחרי כל טיפול יכול החולה, השומר על דיאטה חמורה, לחיות חיים רגילים, בלי התחברות נו־ספת למכשיר. אבל הרעלים המצ־טברים בדם חייבים להיות מסו־לקים במשך כעבור יומיים שלו־שה. טיפול סינון־דיאליזות כזה מחייב את החולה לשכב ליד המכשיר. החולה יכול לחבר את עצמו, אולם רוב האנשים זקוקים לאחות, או למטבאי שהוכשר לכך. כדי לעשות זאת, אין צורך בהשכ־לה מיוחדת כדי להפעיל את המכשיר.

אם הרפואה לא תצליח להדביר את המחלות הפוגעות בכליות, יתוספו כל שנה 150 עד 200 איש לאלה המתרגבים לכליה המלאכותית. הכליה היא אחד האמצעים המלאכותיים שנמצאו, כדי להאריך את חיי האדם. בש־ביל החולים באי־ספיקה כרונית של הכליות מצאה הרפואה שלוש אפשרויות: דיאליזה בבית חולים; דיאליזה ביתית במכשיר עצמאי או השתלת כליה.

מכשיר הדיאליזה, המשווק בא־רץ על ידי חברת „טרבנול" באשד־דוד, עולה 20.000 לירות. כל פעו־לת דיאליזה עולה 200—300 לי־רות, בהחלפת הפילטרים, הסמים הסמכים והתרופות.

מוסדות קופת חולים ומשרד הבריאות החליטו לעזור לחולים ברכישת המכשיר. הנראה כמו מכונת־כביסה, החלטה זו התקב־לה כדי לשחרר את בתי החולים מן הלחץ של החולים. אחרי הדיא־ליזות הראשונות, בשלב זה כבר יכול החולה לטפל בעצמו. אחרי הדרכה הניתנת לבני משפחתו בתפעול המכשיר.

גם הטיפול בדיאליזה מאריך את חייו של החולה רק בשנים ספורות, בגלל הסכנות הכרוכות בו ובגלל הבעיות הנפשיות הר־בות, הנוצרות אצל אדם, כאשר חייו משועבדים למכונה. 15 אחוז מבין החולים המקבלים טיפול דיאליזה נפטרים כל שנה. לשיטת שיטה זו נראית השתלת כליה כפתרון אידיאלי. במקרה זה שוב אין שיעבוד של האדם למכונה, אלא אפשרות לחיות בצורה נור־מאלית ותפקודית. הקושי הוא במ־ציאת ההתאמה הטובה בין הכליה המושתלת לבין הגוף המקבל.

על אף ההתפתחות הגדולה במ־דע האימונולוגיה, סיווג הרקמות והתאמה אברים מושתלים ועד אף ההתלהבות בשנים הראשונות, התברר שלא נמצא עדיין הפת־רון המושלם. כדי לבצע איזו כליה תתאים לחולה. התוצאות של ההשתלות משתפרות משנה לשנה. ניתן לציין כי תוחלת החי־יים של חולה עם כליה מושתלת, עולה על תוחלת החיים של חולה עם מכשיר דיאליזה.

החולה הראשון שהושתלה בו כליה לפני עשר שנים, בבית החו־לים בילינסון, חי היום. היו מאז עוד השתלות במספר בתי חולים בארץ, אולם לא נוצרה עדיין תודעה ציבורית להשתלות כאר־לה, עם התנדבות של תורמי כלי־יות. 251 איש מצפים היום להש־תלה, ובינתיים הם נמצאים בטי־פולי הדיאליזה. לשרות החולים יש בארץ די מכשירים ואף יותר מן המספר הדרוש. כל כליה מלא־כותית יכולה לטפל בארבעה חו־לים. לדעת ד״ר סרבדיו בבית החולים המרכזי לעמק בעפולה, אין הציוד מופעל במלוא ההיקף האפשרי ומכשירים רבים פעילים רק משמרת אחת.

ד״ר סרבדיו מציע למצוא את הפתרון לבעיה זו על ידי תנופה בנושא השתלת כליות. כמו גם בהמרצת השימוש במכשירי דיאי־ליזה בבתיהם של החולים. טיפול החולה טוב יותר כאשר הוא עצמו קובע את השעות לטיפול בביתו. גם אם הוא אוכל יותר מאשר מותר לו, הוא יכול להאריך את זמן הדיאליזה. יש בכך הקלה אי־שית לחולה והקלה הלחץ על בתי החולים.

הכליה המלאכותית בשעת פעולה בבית־החולים

זיהומים בבתי־חולים

כ־5 עד 10 אחוזים מכלל המ־אושפזים בבתי החולים בארץ, לוקים בזיהום בעת האשפוז עצ־מו. זיהומים אלה נגרמים בראש ובראשונה בשל תנאי־היגיינה בלתי הולמים המאפיינים בתי חו־לים רבים בארץ, ולכן בעולם כולו — אך גם בשל המודרניזציה הה־חודשים הרבים שעברו לשינוי פני הרפואה בתקופה האחרונה. מאז החל השימוש באנטיביוטיקה וכי־מותרפיה, החלו בהחדרת גופים זרים לגוף האדם — השתנו גם סוגי החיידקים המסבבים את הא־דם, וגדל מספרם בדם.

נושא זה של מניעת זיהומים בבתי חולים: הוא כללי ונרחב, ומקיף למעשה את כל שטחי הר־פואה על סוגיה השונים. סכולם כאחד קשורים בזיהומים אפש־ריים. לצורך טיפול בנושא זה הוקמה לפני שלוש שנים בבית החולים ע״ש שיבא „היחידה למ־ניעת זיהומים צולבים" הפועלת כיום בשיתוף פעולה עם משרד הבריאות, קופת־חולים, ומספר בתי חולים בארץ.

אנו יודעים — אמר בקונגרס ד״ר מיכאלי, העומד בראש הי־חידה, כי לא ניתן להגיע למצב של סטריליזציה מוחלטת בבתי־החולים; אך אם על־ידי למידת סיב אוכלוסיית החיידקים הספ־ציפיים לאותו בית חולים, ושיתוף פעולה הדוק בין כלל רופאי המח־לקות ואנשי המעבדה, נצליח להגביל את שיעור הלוקים בזיהו־מים במספר אחוזים בלבד — נה־יה מרוצים. בכך יחסכו גם לבתי החולים סכומים הגובלים במיליוני לירות מדי שנה, וכן — הביטוח משפטיות רבות.

בנושא זה דן הקונגרס בשא־לות ספציפיות כגון: דלקת חיי־דקים של הלב לאחר ניתוחי לב־פתוח, מחלה זיהומית הנגרמת ע״י צבריות ועוד.

תרופות לחולי־נפש

קבוצת תרופות חדישה נוספת הועלתה לדיון במסגרת הקונגרס לרפואה פנימית על־ידי מספר רופ־אים. המדובר בתרופה שיש לה השפעה טובה על חולי עצבים. תרופות אלה אף יעילות נגד יתר לחץ־דם. בישראל ניסו תרופות חדשות המשמשות למניעת הפר־עות נפשיות — על הולדה.

תחילה גורמים להולדה הפרעה נפשית ניכרת, והתרופה מייצבת את דעתה. רופאים הביעו דעתם כי יתכן שעל ידי גילוי זה ייפ־תח פתח לריפוי חולי נפש ולטי־פוי מצבים. אך, יש לבדוק את השפעת התרופה על הגוף והמוח. תרופות אלה חוסמות פעולות בפר־יכות שמקורן בחלק ממערכת העצ־בים של האדם. צ. א.

מוסף „לבריאות" — מוגש כשירות לקוראי „דבר". המוסף מופיע פעם בשבועיים והקוראים מוזמנים בזה להגיב, לשתף פעולה, לשאול שאלות המטרידות אותם בכל נושאי הבריאות והאשפוז. כל השאלות והתלונות תיענינה במדורי המוסף על־ידי רופאי קופת־חולים ועל־ידי המחלקות המתאימות במרכז קופת־חולים.

דרוש
לבתי־ההבראה של קופת־חולים בצפת
מנהל חשבונות עצמאי
תנאים מיוחדים.
לפנות למרכז קופ״ח מח׳ חשבונות חדר 520 ארלוזורוב 101, טלפון 262211, או ישירות לבית־בוסל בצפת. טל.: 31141—067, או כנען בצפת, טל.: 30834—067.
מרכז קופת־חולים

נמשכת ההרשמה לקורס חדר־ניתוח לאחיות מעשיות
שייפתח בסתיו ליד בית חולים מאיר בכפר סבא. בתקבלות מועמדות שהן אחיות מעשיות וסיימו שנת עבודה במקצוע.
המעוניינות תפנינה ישירות למנהלת בית הספר במקום. מועד אחרון לראיון מועמדות ב־3.10.74 לפנה״צ.
מרכז קופת־חולים

מרכז קופת־חולים מודיע
לבוגרות שמינית:
נותרו מספר מקומות למועמדות לבתי ספר לאחיות הבאים:
1. ביה״ס לאחיות ליד המרכז הרפואי סורוקה, בנגב, באר שבע טלפון: 72111—057
2. ביה״ס לאחיות ליד ביה״ח קפלן, רחובות טלפון: 956981—03
3. ביה״ס לאחיות ליד ביה״ח השרון, פתח־תקוה טלפון: 907575—03
4. ביה״ס לאחיות ליד ביה״ח המרכזי בעמק, עפולה טלפון: 23061—065
5. ביה״ס לאחיות ליד ביה״ח מאיר בכפר סבא טלפון: 923317—03
נא לפנות ישירות לבתי הספר.
מרכז קופת־חולים

דרושה
לבית־ההחלמה „כנרות" בטבריה
מנהלת מטבח
תנאים מיוחדים.
לפנות מח׳ ההבראה במרכז קופ״ח חדר 328 רחוב ארלוזורוב 101 תל־אביב טל׳ 262211 או ישירות לבית ההחלמה בטבריה טל׳ 21281—067.
מרכז קופת־חולים

פרסם בלוח החדש